

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
Katedra informačních technologií a technické výchovy

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Faktory ovlivňující implementaci malé revize RVP
na základních školách

Factors affecting the implementation of the revised curriculum
in primary schools

Bc. Vít Pěnkava

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Ondřej Neumajer, Ph.D.

Studijní program: Učitelství informačních a komunikačních technologií
pro 2. stupeň základní školy a střední školy (N0114A300094)

Studijní obor: N IT 20 (0114TA300094)

2024

Odevzdáním této diplomové práce na téma faktory ovlivňující implementaci malé revize RVP na základních školách potvrzuji, že jsem ji vypracoval pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Prohlašuji, že jsem v práci využil umělou inteligence pro řešení v souladu s předpisy fakulty. Dále potvrzuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Praha 2.12. 2024

Děkuji panu PhDr. Ondřejovi Neumajerovi, Ph.D, za vedení mé práce. Děkuji všem respondentům, kteří se účastnili mého výzkumu.

ABSTRAKT:

Diplomová práce zkoumá faktory, které ovlivňují implementaci tzv. malé revize Rámcového vzdělávacího programu (RVP) na základních školách v České republice. Cílem práce je identifikovat faktory ovlivňující implementaci malé revize RVP na základních školách.

V práci je použit kvalitativní výzkum a metoda zakotvené teorie. Data byla získána prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů se šesti respondenty, zahrnující ředitele škol a koordinátory školních vzdělávacích programů (ŠVP).

Analýza dat ukázala, že klíčovým faktorem je motivace a postoje jednotlivců, zejména těch, kteří jsou zodpovědní za tvorbu ŠVP. Jejich pozitivní vztah k technologiím a ochota učit se novým věcem se ukázaly být důležitější než formální vzdělání v oblasti informatiky.

Výsledky výzkumu jsou v souladu s kvantitativními šetřeními a zároveň přinášejí detailnější vhled do problematiky. Na základě zjištění jsou formulována doporučení, která mohou pomoci při implementaci dalších revizí RVP.

KLÍČOVÁ SLOVA: Informatika, revize rámcového vzdělávacího programu, digitální kompetence, evaluační nástroje pro učitele

ABSTRACT:

The thesis investigates the factors influencing the implementation of the recent minor revision of the Framework Educational Programme (RVP) in Czech primary schools. Its primary objective is to identify the specific factors that impact the implementation of this RVP revision.

A qualitative research approach, utilizing grounded theory, was adopted for this study. Semi-structured interviews with six participants, comprising school principals and school educational programme (ŠVP) coordinators, were conducted to gather data.

Data analysis indicated that individual motivation and attitudes, particularly among those responsible for developing ŠVPs, are pivotal. A positive disposition towards technology and a willingness to embrace new learning experiences were found to be more influential than formal computer science education.

The findings align with previous quantitative research while offering a more nuanced understanding of the subject. Based on these results, recommendations are proposed to facilitate the implementation of future RVP revisions.

KEYWORDS: Computer science, Revised curriculum, Digital competence, Evaluation tools for teachers

Obsah

Úvod	7
1 Rámcový vzdělávací program	10
1.1 Definice RVP	10
1.2 Struktura RVP ZV	10
1.3 Malá revize RVP ZV	11
1.3.1 Podklady pro revizi RVP ZV	11
1.3.2 Hlavní změny malé revize	14
1.4 Velká revize RVP	16
2 Školní vzdělávací program	18
2.1 Definice ŠVP a jeho vztah k RVP	18
2.2 Struktura ŠVP	18
2.3 Tvorba ŠVP	20
2.4 Organizovaná podpora pro tvorbu ŠVP	20
2.4.1 iMyšlení - Modelové ŠVP	20
2.4.2 NPI ČR - Konzultace, kurzy a webináře	22
2.4.3 NPI ČR - IT guru	23
2.4.4 NPI ČR - Krajský ICT metodik	24
2.4.5 Školní ICT koordinátor	24
2.4.6 Postupný náběh ŠVP po malé revizi RVP ZV	25
3 Evaluační nástroje digitálních kompetencí	26
3.1 Profil Učitel21	26
3.2 Selfie for teachers	27
3.3 TET-SAT	28
3.4 Srovnání evaluačních nástrojů	28
4 Metodologie výzkumného šetření	32
4.1 Výzkumné otázky	32
4.2 Kritéria výběru respondentů	37
4.3 Sběr dat a jejich organizace	38
4.3.1 Hlubkové rozhovory	38
4.3.2 Analýza dokumentů	38
4.3.3 Zpracování získaných dat	39
4.4 Metody analýzy dat	39
4.4.1 Otevřené kódování	39
4.4.2 Axiální kódování	40
4.5 Selektivní kódování	43
4.5.1 Analytický příběh	43
4.5.2 Kostra analytického příběhu	44
5 Výsledky	45
5.1 Hlavní fenomén: Motivace a postoje jednotlivců	45
5.2 Vedlejší fenomény a jejich souvislosti	47
5.2.1 Školní prostředí	47

5.2.2	Podpora od vzdělávacích organizací	49
5.2.3	Náročnost implementace a bariéry	50
5.3	Zodpovězení tematických otázek	53
5.3.1	Jak ŠVP splňuje faktické požadavky malé revize RVP?	53
5.3.2	Jaký vliv má technická vybavenost školy na implementaci malé revize RVP do ŠVP?	53
5.3.3	Jak odbornost a vzdělávání učitelů ovlivňuje implementaci malé revize RVP do ŠVP?	53
5.3.4	Jak ovlivňuje atmosféra a vztahy implementaci malé revize RVP do ŠVP?	53
5.3.5	Jak implementaci RVP ovlivňuje vedení školy?	54
6	Diskuze	55
6.1	Motivace jako klíčový faktor	55
6.2	Kontext školního prostředí	55
6.3	Podpora vzdělávacích organizací a bariéry	56
6.4	Porovnání s dosavadními výzkumy	57
6.5	Silné a slabé stránky výzkumu	57
6.6	Doporučení pro praxi	57
6.7	Silné a slabé stránky výzkumu	58
	Závěr	59
	Použitá literatura	61
	Použitý software	67
	Přílohy	
	A Rozhovor 1	
	B Rozhovor 2	
	C Rozhovor 3	
	D Rozhovor 4	
	E Rozhovor 5	
	F Rozhovor 6	

Úvod

V rámci diplomové práce se věnuji problematice implementace malé revize Rámcového vzdělávacího programu na základních školách (RVP ZV) v České republice. Tato revize představuje významnou změnu, která jednak výrazně ovlivňuje obsah vzdělávání zavedením nového vzdělávacího oboru Informatika a digitálních klíčových kompetencí, a jednak výrazně akcentuje profesní rozvoj pedagogů. Téma jsem si vybral na základě poznatku, že i když se revizi z pohledu jednotlivých vzdělávacích oblastí dostává relativně velké pozornosti, samotný proces její implementace bývá zkoumán méně. Od tohoto výzkumu si slibuji nové poznatky týkající se organizační stránky této revize.

Cílem mé práce je identifikovat klíčové faktory ovlivňující proces implementace malé revize RVP na základních školách do ŠVP. K dosažení tohoto cíle jsem zvolil kvalitativní výzkum s využitím metody zakotvené teorie, která je v pedagogických vědách široce uznávaná. Tato metoda mi umožňuje odhalit hlubší souvislosti, které kvantitativní přístupy zachytit nedokážou, a identifikovat faktory a vztahy ovlivňující úspěšnost implementace.

Sběr dat bude realizován prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů se šesti respondenty, mezi nimiž budou ředitelé škol a koordinátoři školních vzdělávacích programů (ŠVP). Rozhovory se zaměří na klíčová témata, jako je podpora ze strany vedení školy, spolupráce mezi učiteli a další vnímané bariéry při implementaci změn.

Pro analýzu dat využiji software ATLAS.ti, který mi umožní provést otevřené, axiální a selektivní kódování. Výsledky budu interpretovat v kontextu relevantní literatury a dosavadních výzkumů. Na základě analýzy zformuluji doporučení pro praxi, která mohou podpořit školy a vzdělávací instituce při efektivním zavádění revidovaného RVP do vlastního ŠVP.

Tato práce si klade za cíl přinést nejen nové poznatky do akademické diskuze, ale také praktická doporučení, která mohou podpořit budoucí implementace kurikulárních změn.

Cíle

Cílem výzkumu je identifikovat klíčové faktory, které ovlivňují proces implementace tzv. malé revize RVP na základních školách v České republice. Tento výzkum má význam ve dvou oblastech definovaných dle Maxwella [1]. Z intelektuálního hlediska přinese detailní vhled do problematiky rozpracování RVP do ŠVP. V praktické rovině mohou být závěry této diplomové práce užitečné pro školy v dalším rozvoji, protože získané poznatky budou moci využít jak při průběžném hodnocení vlastního ŠVP, tak při zpracování tzv. velké revize RVP, která bude dostupná v roce 2025 s možností výuky dle RVP Zv ve školách pro 1. a 6. ročník, povinná pro tytéž ročníky bude v roce 2027 a pro všechny ročníky bude povinná od roku 2031. Výsledky mohou poskytnout zpětnou vazbu NPI, který vydává RVP a nabízí školám v této oblasti nabízí rozsáhlou podporu. Vzhledem k tomu, že RVP pro ČR je velmi specifický dokument, budeme vycházet především z českých zdrojů. Jako výzkumnou metodu pro naplnění těchto cílů jsme zvolili zakotvenou teorii v kvalitativním výzkumu.

Prohlášení

V této práci je pro zjednodušení textu používáno generické maskulinum. To znamená, že mužský rod je používán jako obecný a zahrnuje osoby všech genderových identit. Tento přístup není míněn jako diskriminace či znevažování kohokoliv, ale jako prostředek pro přehlednější a stručnější vyjadřování.

Pro zjednodušení textu, pokud je v práci používán termín základní škola, jsou tím na mysli i odpovídající ročníky víceletých gymnázií, pro které je RVP ZV také platné, není-li uvedeno jinak.

Dále prohlašuji, že při vypracování této diplomové práce byla využita umělá inteligence, a to výhradně v souladu s pravidly a opatřeními stanovenými v Opatření děkana č. 28/2024.

Umělá inteligence byla použita pro rešeršní činnost, analýzu textu, formátování textu a přepisu zvukových stop. Práce zachovává požadovanou úroveň originality a splňuje všechny náležitosti kladené na kvalifikační práce.

1. Rámcový vzdělávací program

V této práci se budeme věnovat pouze RVP ZV - tedy RVP pro první a druhý stupeň základního vzdělávání a odpovídající ročníky šestiletých a osmiletých gymnázií. Další RVP, jako RVP pro gymnázia, nebo RVP středního odborného vzdělávání, nebudou v této práci brány v potaz.

1.1 Definice RVP

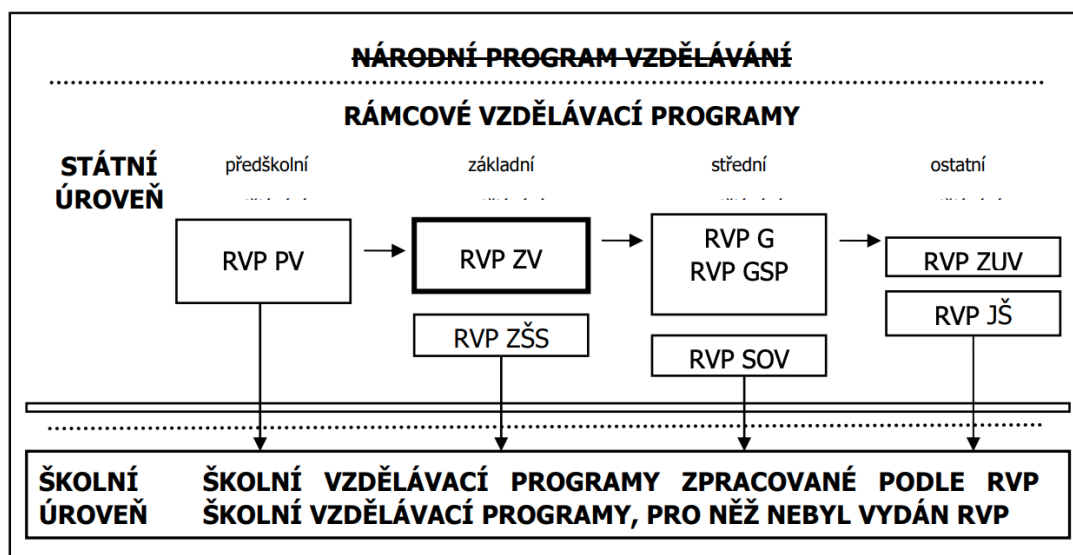
RVP je dle Školského zákona č. 561/2004 Sb obecně závazný rámec pro tvorbu školních vzdělávacích programů a stanoví zejména cíle, délku a obsah vzdělávání, stejně jako jeho organizaci, průběh a očekávané výstupy [2]. Aktuálně se jedná o nejvýše postavený kurikulární dokument, obrázek 1.1, jelikož Národní program vzdělávání byl ze strategických dokumentů odstraněn [3]. První verze vyšla v roce 2005 a obsahovala vzdělávací obor informační a komunikační technologie. Od té doby bylo RVP několikrát změněno, nicméně na informatiku se dostalo až v roce 2018, kdy vznikl návrh revizí rámcových vzdělávacích programů v oblasti informatiky a informačních a komunikačních technologií [4]. Ačkoliv se jedná o bezesporu nejrychleji se vyvíjející vzdělávací oblast, tak první realizovanou úpravou informatiky v RVP ZV je až *malá revize* RVP ZV vydaná v roce 2021. Aktuálně poslední revize je z roku 2023 a zaměřuje se především na žáky-cizince studující v českých školách a jejich specifické vzdělávací potřeby [5]. Nyní NPI ČR dle zadání MŠMT pracuje na *velké revizi* RVP plánované na rok vydání 2025 [6].

1.2 Struktura RVP ZV

Struktura RVP ZV se skládá ze čtyř hlavních částí (A-D):[7]

- Část A. Vymezení RVP ZV v systému kurikulárních dokumentů: Tato část popisuje principy RVP ZV a trendy ve vzdělávání, které RVP ZV podporuje.
- Část B. Charakteristika základního vzdělávání: Tato část propojuje základní vzdělávání s legislativou.
- Část C. Pojetí a cíle základního vzdělávání: Tato část popisuje cíle základního vzdělávání a vymezuje klíčové kompetence. Dále obsahuje charakteristiky a vzdělávací obsah jednotlivých vzdělávacích oblastí a oborů, včetně očekávaných výstupů a minimální doporučené úrovně pro žáky s lehkým mentálním postižením. Součástí je také rámcový učební plán s časovými dotacemi pro jednotlivé vzdělávací oblasti a obory.
- Část D. Podmínky vzdělávání: Tato část popisuje podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných. Dále definuje materiální, personální, hygienické, organizační a jiné podmínky pro uskutečňování RVP ZV.

Kromě těchto hlavních částí obsahuje RVP ZV také přílohu, která v současnosti obsahuje Standardy pro základní vzdělávání.

Obrázek 1.1: Systém kurikulárních dokumentů ČR, Zdroj: NPI ČR [3]

Pro naši práci je podstatná především část C, která obsahuje mimo jiné klíčové kompetence a vzdělávací oblasti, ve kterých byly realizovány prostřednictvím malé revize zásadní změny. Tyto změny samozřejmě musely ovlivnit i podmínky části D.

1.3 Malá revize RVP ZV

Malá revize RVP je úprava rámcového vzdělávacího programu, zveřejněná MŠMT v roce 2021, jejímž cílem je lépe přizpůsobit vzdělávání požadavkům současné společnosti. Revize modernizuje vzdělávací obsah, zavádí klíčové digitální kompetence, Informatiku jako samostatnou vzdělávací oblast, namísto oblasti Informační a komunikační technologie a klade důraz na flexibilitu a individualizaci výuky.

1.3.1 Podklady pro revizi RVP ZV

Pro snadnější pochopení jsme na základě naší rešerše vytvořili schéma 1.2, které ukazuje, jak se ovlivňovaly zásadní dokumenty pro vznik malé revize RVP. Toto schéma je zjednodušeno a odkazují na dokumenty v této kapitole. Impulsem pro malou revizi byla Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020 z roku 2014.[8] Cílem této strategie bylo analyzovat současný stav a navrhnout opatření pro modernizaci vzdělávacího systému s ohledem na potřeby 21. století. Dokument shrnuje historii a současný stav implementace digitálních technologií v českém školství a dále představuje vizi digitálního vzdělávání do roku 2020. Tato vize vychází z principu celoživotního vzdělávání a směřuje k vybudování otevřeného vzdělávacího prostředí, které bude dostupné všem bez ohledu na jejich socioekonomické zázemí.[8] Klíčovými prvky vize digitálního vzdělávání jsou:

- Otevřené vzdělávání: Využívání dostupných digitálních technologií a podpora jedinců v jejich využívání.

- Digitální gramotnost: Schopnost sebejistě, kriticky a tvořivě využívat digitální technologie v různých oblastech života.
- Informatické myšlení: Schopnost analyzovat problémy a navrhnout jejich řešení s využitím principů informatiky.

Strategie digitálního vzdělávání identifikuje tři prioritní cíle:

1. Otevřít vzdělávání novým metodám a způsobům učení prostřednictvím digitálních technologií
2. Zlepšit kompetence žáků v oblasti práce s informacemi a digitálními technologiemi
3. Rozvíjet informatické myšlení žáků

K dosažení těchto cílů dokument navrhuje konkrétní opatření v sedmi hlavních směrech intervence:

1. Nediskriminační přístup k digitálním vzdělávacím zdrojům: Zajištění otevřeného přístupu k digitálním vzdělávacím materiálům, které byly financovány z veřejných prostředků.
2. Podmínky pro rozvoj digitální gramotnosti a informatického myšlení žáků: Modernizace RVP, zařazení informatického myšlení do kurikula a propojení formálního a neformálního vzdělávání.
3. Podmínky pro rozvoj digitální gramotnosti a informatického myšlení učitelů: Zařazení standardu digitálních kompetencí učitele do vzdělávání učitelů a podpora jejich dalšího vzdělávání v této oblasti.
4. Budování a obnova digitální vzdělávací infrastruktury: Zajištění udržitelného financování škol v oblasti infrastruktury a podpora kvalitního vysokorychlostního připojení k internetu.
5. Podpora inovačních postupů, sledování, hodnocení a šíření jejich výsledků: Podpora vývoje inovací ve vzdělávání, pedagogického výzkumu a sběru dat o využívání digitálních technologií.
6. Systém podporující rozvoj škol v oblasti integrace digitálních technologií do výuky a do života školy: Koordinace podpory digitálního vzdělávání, rozvoj metodických nástrojů a podpora ICT metodiků.
7. Porozumění veřejnosti cílům a procesům integrace digitálních technologií do vzdělávání: Informování veřejnosti o důležitosti digitálního vzdělávání a vyvracení mýtů a obav spojených s využíváním technologií ve vzdělávání.

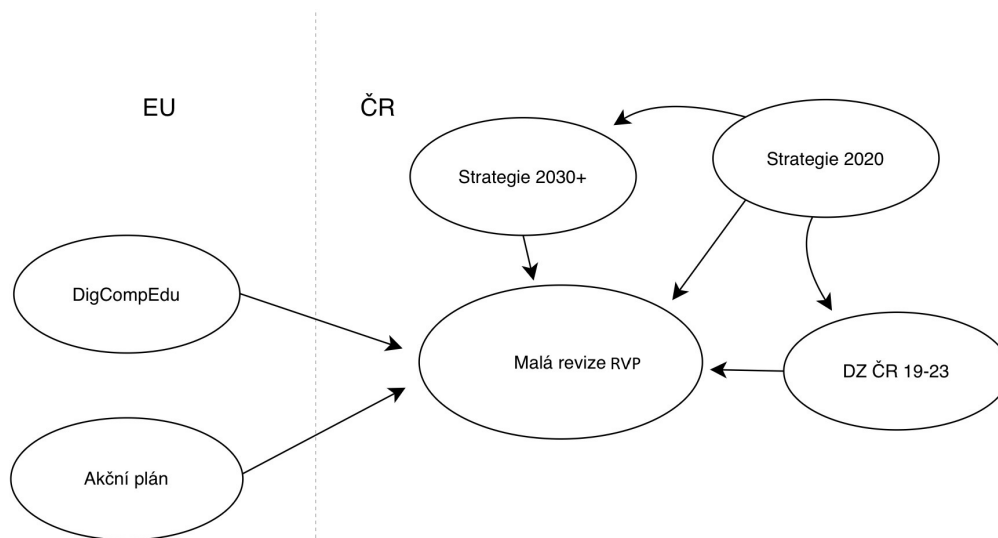
Součástí dokumentu je také Slovníček pojmů, který definuje digitální gramotnost, digitální kompetence a informatické myšlení.

V souladu s malou revizí je i aktuální dokument Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+, který v kapitole Revize RVP ZV a systém metodické podpory pro školy a pedagogy zdůvodňuje cíle, opatření a klíčové aktivity revize RVP ZV [9]. Opatřeních je celkem pět a ačkoliv nemluví přímo o tzv. malé revizi, je zřejmé, především z termínů (2021 - 2023) a výstupů (inovovaný RVP ZV, v oblastech informatiky a digitální gramotnosti) že se k ní vztahují:

1. Revize RVP ZV - oblasti informatiky a digitální gramotnosti: Toto opatření se zaměřuje na modernizaci výuky informatiky a digitální gramotnosti po pilotáži nového pojetí. Školy budou mít 2 roky na implementaci změn do ŠVP a budou jim k dispozici modelové ŠVP, metodické materiály, učebnice a minimální standard materiálního vybavení.
2. Revize RVP ZV - oblasti klíčových kompetencí: Toto opatření se zaměřuje na revizi RVP ZV v oblasti klíčových kompetencí s prioritou na mateřský a cizí jazyk, matematiku, přírodní vědy a digitální technologie. Cílem je posílit funkční gramotnost, čtenářskou a matematickou gramotnost a informatické myšlení.
3. Vytvořit k revidovanému RVP ZV metodickou podporu - modelové ŠVP, učební materiály a úlohy: Toto opatření se zaměřuje na vytvoření ucelené metodické podpory pro školy, včetně modelových ŠVP, učebních materiálů a úloh k jádrovým výstupům RVP ZV v uzlových bodech. Systém doložek MŠMT pro učebnice bude zjednodušen.
4. Podpora pedagogů: Toto opatření se zaměřuje na podporu pedagogů v práci s kurikulem a na rozvoj jejich kompetencí. Bude realizováno tematické šetření, na jehož základě bude školám poskytnuta adresná podpora, a bude vytvořena komplexní nabídka Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP).
5. Pokusné ověřování kombinované formy vzdělávání v základních školách: Toto opatření se zaměřuje na ověření efektivity kombinované formy vzdělávání v základních školách. Pokusné ověřování bude realizováno na principu dobrovolnosti a bude vyžadovat souhlas zákonných zástupců.

Abychom byli přesní, tak malá revize je v rozporu se Strategii 2030 v Občanském a hodnotovém vzdělávání, jelikož v dokumentu Hlavní směry revize Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání autoři upozorňují, že malá revize přinesla redukci obsahu v oblasti, kterou Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+ slibuje naopak posílit [7]. Během období, na které je vydána Strategie vzdělávací politiky České republiky (jak do roku 2020, tak do roku 2030+), se nepravidelně, aktuálně každé čtyři roky, vydává implementační dokument pro tuto strategii tzv. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky (DZ ČR), který: „Stejně jako předcházející dlouhodobé záměry byl i tento připraven pro celý systém regionálního školství, určuje rámec dlouhodobých záměrů krajů, sjednocuje přístup státu a jednotlivých krajů zejména v oblasti nastavení parametrů vzdělávací soustavy a cílů vzdělávací politiky ČR“ [10, str. 5]. Přímo malé revizi se věnuje DZ ČR 2019-2023, který obsahuje tři klíčové cíle, kdy jeden z cílů je dokončení revize kurikula a podpora implementace inovovaných RVP do škol. Dokument přímo uvádí, že učitelé budou mít k dispozici nástroj pro sebehodnocení založený na DigCompEdu, což je rámec digitálních kompetencí pro pedagogy navržený Evropskou komisí JRC [11]. Těmto autoevaluačním nástrojům se věnujeme v kapitole 3.1.

Další související dokument je Akční plán digitálního vzdělávání Evropské unie (2021–2027), který také navazuje na svoji předchozí verzi Digitální vzdělávací

Obrázek 1.2: Dokumenty ovlivňující vznik malé revize RVP

akční plán Evropské unie (2018-2020) a který položil základy pro systematictější přístup k integraci digitálních technologií do vzdělávání. Současný akční plán (2021-2027) reaguje na zkušenosti z předchozího období a zohledňuje nové výzvy a příležitosti, které se objevily zejména v důsledku pandemie COVID-19. Digitální vzdělávací akční plán se stává klíčovým nástrojem pro dosažení cílů vytyčených EU a jeho cíle se promítají do reforem vzdělávacích systémů členských států EU, včetně České republiky [7]. Malá revize RVP by tak měla reflektovat priority a akce definované v Digitálním vzdělávacím akčním plánu, a to zejména v oblastech:

- Rozvoj digitální gramotnosti pedagogů
- Podpora rozvoje digitálních kompetencí žáků
- Začlenění inovativních přístupů k výuce a učení

Akční plán nedefinuje konkrétní obsah RVP, ale spíše nastavuje rámec a priority pro rozvoj digitálního vzdělávání na evropské úrovni.

1.3.2 Hlavní změny malé revize

V rámci malé revize RVP dochází k významnému posunu v pojetí vzdělávání, zejména díky začlenění nové digitální klíčové kompetence a zavedení nového vzdělávacího oboru Informatika. Informatika je koncipována tak, aby se primárně zaměřila na rozvoj informatického myšlení žáků, tedy schopnosti analyzovat problémy, navrhnout řešení a chápat základní principy fungování digitálních technologií. Cílem je, aby žáci nejen porozuměli technologiím, ale také se naučili je efektivně, bezpečně a eticky používat v různých kontextech.

Digitální klíčová kompetence

Klíčové kompetence definujeme jako „souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti.“ [12, str. 10] Klíčová kompetence digitální potom „představuje soubor

znalostí, dovedností a postojů, které umožňují jedinci účelně, bezpečně a efektivně využívat digitální technologie ve všech oblastech života.“[13] Digitální kompetence jsou chápány jako průřezové klíčové kompetence. To znamená, že digitální kompetence umožňují dosahovat a rozvíjet i další klíčové kompetence, a propojují se tak s mnoha dovednostmi pro 21. století, které by měl ovládat každý občan, aby se mohl aktivně uplatnit ve společnosti a na trhu práce [8]. Důležité je, že se nejedná pouze o ovládání softwaru a hardwaru, ale také o online komunikaci, digitální wellbeing, o přijímání a chápání nových technologických trendů, nebo o kontrolování své digitální stopy a bezpečnosti v digitálním prostředí. „Mít kompetenci znamená, že člověk (žák) je vybaven celým složitým souborem vědomostí, dovedností a postojů, ve kterém je vše propojeno tak výhodně, že díky tomu člověk může úspěšně zvládnout úkoly a situace, do kterých se dostává ve studiu, v práci, v osobním životě...“[14, str. 7]

Nové digitální kompetence v přesném znění: „Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

“ [3, str. 13].

Nová Informatika

Jedním z cílů malé revize je rozvíjet informatické myšlení žáků. Revize se zaměřuje na oba stupně základního vzdělávání: 1. stupeň (1.-5. třída) a 2. stupeň (6.-9. třída). Hlavním cílem výuky informatiky je rozvoj informatického myšlení, pochopení principů digitálních technologií a jejich efektivní, bezpečné a etické užívání. Žáci se učí analyzovat problémy, hledat řešení, pracovat s daty a programovat [3]. Na 1. stupni se výuka zaměřuje na seznámení se základními informatickými pojmy

formou her, experimentů a diskusí. Žáci se učí programovat v blokově orientovaném prostředí, osvojují si algoritmické postupy a získávají základní uživatelské dovednosti pro práci s digitálními technologiemi. Důležitou součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a prevence rizikového chování. Na 2. stupni se prohlubují znalosti z 1. stupně a žáci se učí analyzovat složitější problémy, navrhovat a ověřovat algoritmy a programy, pracovat s daty v tabulkách a databázích. Důraz je kladen na praktické využití znalostí, například při tvorbě a testování prototypů. Žáci se také seznamují s etickými a společenskými dopady technologických řešení na jedince, společnost a životní prostředí. Učivo informatiky je rozděleno do čtyř oblastí, které se prolínají oběma stupni:

1. Data, informace a modelování: Žáci se učí pracovat s daty, analyzovat je, kódovat a modelovat. Na 1. stupni se jedná o základní principy a pojmy, na 2. stupni se znalosti prohlubují a žáci se učí pracovat s komplexnějšími daty a modely.
2. Algoritmizace a programování: Žáci se učí tvořit a testovat algoritmy a programy, a to v blokově orientovaném prostředí. Na 1. stupni se jedná o jednoduché programy, na 2. stupni se složitost programů a algoritmů zvyšuje.
3. Informační systémy: Žáci se seznamují s principy fungování informačních systémů, učí se pracovat s daty v tabulkách a navrhovat a tvořit evidence dat. Na 1. stupni se jedná o základní principy a pojmy, na 2. stupni se znalosti prohlubují a žáci se učí pracovat s komplexnějšími systémy a daty.
4. Digitální technologie: Žáci se seznamují s hardwarem a softwarem počítače, s počítačovými sítěmi, s problematikou bezpečnosti a s řešením technických problémů. Na 1. stupni se jedná o základní principy a pojmy, na 2. stupni se znalosti prohlubují a žáci se učí pracovat s komplexnějšími technologiemi.

Další nutné změny

Součástí revize je navýšení hodinové dotace pro informatiku, což s sebou nevyhnutelně přineslo také její snížení v jiných vzdělávacích oblastech. Konkrétně v oblastech Člověk a jeho svět pro první stupeň. Člověk a společnost, Člověk a příroda, Umění a kultura pro druhý stupeň. v každé zmíněné oblasti je snížena minimální časová dotace o jednu hodinu. Snížení dotace v těchto oblastech vyžadovalo redukci vzdělávacího obsahu. V části D se také upravily prostorové a materiální podmínky dle aktuálních technologických možností, kam především přibylo připojení k internetu. Zajímavé je, že jak kmenové (univerzální) učebny, tak speciální učebny mají připojení k internetu dle potřeby, ale kabinety a studijní zóny pro aktivní využití volného času mají připojení k internetu povinné.

1.4 Velká revize RVP

V současné době NPI ČR dle zadání MŠMT pracuje na velké revizi RVP plánované na rok vydání 2025[4] s možností zahájit výuku dle RVP ZV již od září 2025 a povinností nejpozději od září 2031 [6]. Velká revize má především za cíl “zprehlednění učiva, zároveň také jednoznačně formulované cíle a vymezení požadovaného obsahu.” Tato revize se bude věnovat všem vzdělávacím oblastem. Cílem

je vytvořit moderní, efektivní a srozumitelný vzdělávací program, který bude připravovat žáky na celoživotní vzdělávání a aktivní občanský, profesní i osobní život [9]. Podobně jako pro malou revizi má být k dispozici široká podpora od NPI ČR, může mít ale jinou podobu.

2. Školní vzdělávací program

V této kapitole si představíme Školní vzdělávací program. Jeho definici, strukturu a podporu, která je pro jeho vypracování k dispozici.

2.1 Definice ŠVP a jeho vztah k RVP

ŠVP je zásadní dokument pro každou školu v České republice. Každá základní škola si podle školského zákona č. 561/2004 Sb. vytváří vlastní ŠVP na základě aktuálního RVP pro daný druh školy [2]. ŠVP vychází z koncepce RVP, ale zároveň do něj škola promítá své priority a specifické podmínky. ŠVP by měl zohledňovat potřeby a možnosti žáků, reálné podmínky školy, požadavky rodičů, postavení školy v regionu a sociální prostředí. Škola si tak vytváří vlastní vzdělávací program, který odpovídá jejím individuálním možnostem a potřebám [15]. Všechny priority a specifické podmínky uplatněné v ŠVP ale musí být v souladu s RVP. Česká školní inspekce tento vztah kontroluje a ŠVP nesmí obsahovat nic, co by bylo v rozporu s RVP. RVP tedy stanovuje základní rámec pro vzdělávání, který musí školy naplnit, ale v rámci ŠVP také přizpůsobit svým vlastním potřebám a prioritám.

2.2 Struktura ŠVP

V této kapitole popisujeme strukturu ŠVP. Jeho hlavní kapitoly a některé jejich náležitosti vycházející z Manuálu vydaného Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze [16].

Identifikační údaje

Tato kapitola slouží k základní identifikaci ŠVP. Obsahuje název dokumentu, jméno předkladatele a zřizovatele, platnost dokumentu a informace o vzdělávacím programu a formě vzdělávání (pro víceletá gymnázia). Volitelně zde můžeme najít jméno koordinátora ŠVP. Název dokumentu by měl jasně ukazovat, že se jedná o ŠVP pro základní vzdělávání, případně zda byl vytvořen podle RVP ZV či RVP ZŠS.

Charakteristika školy

Tato kapitola popisuje školu z hlediska jejího fungování a specifik. Vychází z analýzy podmínek školy a slouží k prezentaci školy veřejnosti. V této kapitole jsou důležitá zejména následující témata:

- Úplnost a velikost školy, její umístění a vybavení. Plně organizovaná škola má 1. až 9. ročník, zatímco neúplná škola má pouze 1. stupeň (1. až 5. ročník). Víceletá gymnázia tento údaj neuvádějí.
- Charakteristika pedagogického sboru - počet vyučujících, jejich kvalifikace a specializace.

- Informace o dlouhodobých projektech, mezinárodní spolupráci a spolupráci s rodiči a jinými subjekty.

Charakteristika školního vzdělávacího programu

Tato kapitola popisuje, jakým způsobem škola realizuje své vzdělávací záměry v souladu s RVP ZV. Důležitá jsou zejména následující témata:

- **Zaměření školy:** Popisuje priority školy ve vzdělávání, na co se chce zaměřit a co rozvíjet. Zaměření může být vyjádřeno různými způsoby - např. filozofií školy, profilací, prioritami.
- **Výchovné a vzdělávací strategie:** Popisuje postupy, metody a formy práce, které vedou k utváření klíčových kompetencí žáků. Strategie by měly být formulovány ke každé klíčové kompetenci.
- **Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných:** Popisuje, jakým způsobem je ve škole zajištěna výuka těchto žáků.
- **Začlenění průřezových témat:** Přehledné znázornění zařazení průřezových témat a jejich tematických okruhů do ročníků.

Učební plán

Učební plán shrnuje informace o organizaci vzdělávání na úrovni předmětů. Navazuje na charakteristiku ŠVP a předjímá obsah a rozsah vyučovacích předmětů. Při jeho tvorbě je důležitá spolupráce všech pedagogů. Učební plán by měl jasně definovat, ze kterých vzdělávacích oblastí jsou jednotlivé předměty utvořeny.

Učební osnovy

Učební osnovy podrobně popisují jednotlivé vyučovací předměty. Každá osnova obsahuje:

- Název vyučovacího předmětu.
- Charakteristiku vyučovacího předmětu: Popisuje obsahové, časové a organizační vymezení předmětu a výchovné a vzdělávací strategie.
- Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Popisuje očekávané výstupy, učivo pro daný ročník a předmět a průřezová témata.

Hodnocení žáků a autoevaluace školy

Tato kapitola se zabývá hodnocením žáků a sebehodnocením práce školy. Důležité body:

- **Hodnocení žáka ve škole:** Popisuje cíle a principy hodnocení žáků, zdůrazňuje individuální pokrok a poskytování zpětné vazby.
- **Pravidla pro hodnocení žáka:** Stanovuje způsoby hodnocení (známka, slovní hodnocení, kombinace) a kritéria pro hodnocení.

- Autoevaluace školy a její evaluační činnost: Popisuje oblasti, cíle, kritéria, nástroje a časové rozvržení autoevaluačních činností.

Autoevaluace školy slouží k zjišťování informací o fungování školy a k následnému zlepšování. Škola by měla vlastní hodnocení provádět každoročně.

2.3 Tvorba ŠVP

Vydání ŠVP má na starosti ředitel školy, který je zároveň zodpovědný za jeho obsah. Tento obsah není zpravidla tvořen přímo ředitelem, ale je navrhován učiteli prostřednictvím předmětových komisí, které jsou ustanoveny z pedagogů, kteří vyučují stejný nebo podobný předmět. Ředitel školy může také delegovat tvorbu ŠVP na koordinátora ŠVP, nevzdává se tím však odpovědnosti za jeho výsledný obsah. Hodnocení by mělo obsahovat i výsledky žáků vůči očekávaným výstupům. ŠVP by měl být koncipován tak, aby „umožňoval učitelům rozvíjet tvořivý styl práce a neomezoval je při uplatnění případných časových i metodických odlišností, které vycházejí z konkrétních potřeb žáků a ze zkušeností učitelů s efektivními způsoby výuky.“ [17, str. 160] Změny v ŠVP, které podstatným způsobem ovlivňují vzdělávání žáků, by se měly uplatňovat až s nástupem žáků na daný stupeň vzdělávání, pokud není v RVP ZV nebo jiných právních předpisech stanoveno jinak. Důležitým aspektem ŠVP je jeho veřejná dostupnost. i když zákon výslovně neukládá povinnost zveřejnit tento dokument například na webových stránkách školy, je jeho zpřístupnění veřejnosti v souladu s principem transparentnosti a otevřenosti vzdělávání. ŠVP tak musí být dostupný alespoň na vyžádání, např. k nahlédnutí u ředitele školy. Školská rada má právo se vyjadřovat k návrhu ŠVP i k jeho uskutečňování. ŠVP je nedílnou součástí povinné dokumentace školy.

Škola může použít pro tvorbu informační systém od České školní inspekce InspIS ŠVP. „Modul pro práci se ŠVP slouží k vytváření, editaci a úpravám ŠVP na základě příslušných RVP a jejich revizí.“ [18] a pro veřejnost je nepřístupný. K dispozici jsou na trhu i další komerční aplikace, například systém SMILE [19].

2.4 Organizovaná podpora pro tvorbu ŠVP

K malé revizi existuje několik programů pro podporu její implementace. Strategie 2030+ označila tyto programy za stěžejní a určila klíčová místa podpory s důrazem na jejich dlouhodobé fungování [9]. Všechny programy jsou zdarma a lze je využívat opakovaně. v této práci není možné pokrýt všechny aktivity, které k propagování revidovaného RVP byly uskutečněny. K rozpracování jsme vybrali ty, které jsou na hlavním webu malé revize, který je strategickým rozcestníkem pro tvorbu pochopení a přijetí zmíněné revize. Souhrnně se jedná o konzultace, webináře, podcasty, zprávy a publikace, letáky, modelová ŠVP, učebnice a pracovní listy, webové stránky a další [20].

2.4.1 iMyšlení - Modelové ŠVP

NPI ČR vydal modelové školní vzdělávací programy (ŠVP) pro základní vzdělávání. Celkem vydal čtyři. u každého modelového ŠVP najdeme také metodické

Tematický celek RVP Algoritmizace a programování	
Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: <ul style="list-style-type: none"> • popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení • upraví připravený postup pro obdobný problém; ověří správnost jím navrženého postupu, najde a opraví v něm případnou chybu • rozpozná různé modely, které reprezentují tutéž skutečnost 	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: <ul style="list-style-type: none"> • ovládá postavu pomocí příkazů • sestaví postup, který postavu vede k cíli • ověří správnost postupu • čte zápis postupu s porozuměním, dokáže jej doplnit, opravit v něm chybu • dokáže určit, jaký bude výsledek vykonání postupu postavou • orientuje se v grafu cest • z mapy cest a zápisu postupu rozpozná počáteční a cílový stav
Zdroje software Výlety šaška Tomáše – algoritmizace pro malé děti, s metodikou (https://imysleni.cz/ucebnice/algoritmizace)	
Učivo Přímé ovládání postavy s volným cílem Přímé ovládání postavy se zadaným cílem Čtení hotového zápisu postupu s určením cíle Doplnění chybějícího příkazu v postupu Sestavení postupu k zadanému cíli Doplňování postav do mapy na základě daného zápisu postupu	Odkaz na učivo ve zdrojích Pravidla A Pravidla B Pravidla C Pravidla D Pravidla E Pravidla F
Výukové metody a formy Práce ve skupinách, diskuse, problémová výuka, experiment	

Obrázek 2.1: Ukázka tematického celku modelového ŠVP Opatrně vpřed, Zdroj: NPI ČR [21]

materiály, učebnice a minimální standard materiálního vybavení. Minimální standard materiálního vybavení najdeme v kapitole Organizační a obsahové vymezení vyučovacího předmětu. Učebnice jsou ve formátu PDF dostupné přímo z modelového ŠVP proklikem na hypertextový odkaz. Modelová ŠVP pro každý tematický celek uvádí očekávané výstupy RVP a k nim očekávané výstupy ŠVP. Obrázek 2.1. Následují Zdroje, které jsou dostupné přímo z modelového ŠVP proklikem na hypertextový odkaz. Obvykle se jedná o učebnici v PDF. Dále učivo s konkrétními odkazy na zdroje a výukové metody, které by měl učitel využít. Výběr modelu ŠVP by měl vycházet z konkrétních potřeb a možností školy. Důležité je zvážit finanční a materiální zajištění, kvalifikaci pedagogů a celkovou koncepci výuky informatiky a digitálních kompetencí na škole.

Využití vhodných učebnic pro novou informatiku je zásadní výhoda modelových ŠVP. Ne všechny učebnice, které se prezentují jako vhodné pro novou informatiku, tuto vlastnost opravdu splňují. Příkladem může být komparace různých českých učebnic [22], kde se uvádí, že jen některé učebnice jsou vhodnou alternativou k učebnicím od iMyšlení a některé neobsahují rozbor očekávaných výstupů RVP. Učitel si pak není jistý, co který výukou podle této učebnice pokryje a které ne.

ŠVP Opatrně vpřed

Nejkonzervativnější ŠVP jednak z pohledu změn v ŠVP, jednak z pohledu financí, kdy nejen že se předpokládá pouze běžná technika, tedy osobní počítače, ale některá cvičení počítače ani nevyžadují. To může velmi pomoci školám, které nemají dostatečnou kapacitu počítačových učeben, nebo jiné řešení jako jsou notebooky. ŠVP Opatrně vpřed nepočítá s žádnými dodatečnými investicemi za hardware, ani software. i tento základní ŠVP naplňuje směr RVP, ale nepočítá s výukou robotiky [21].

ŠVP Nebojácně vpřed

Druhá šablona ŠVP již počítá s tím, že škola kromě osobních počítačů má, nebo je ochotna zakoupit, další pomůcky vhodné pro výuku robotiky. Na výběr jsou sady LEGO, nebo micro:bit. Zavádí robotiku ve 4. a 5. ročníku se stavebnicí LEGO WeDo a v 6. - 8. ročníku se stavebnicí LEGO Mindstorms EV3, alternativně s deskou Micro:bit. v případě micro:bitu se jedná o řešení v řádu pouze tisíců korun na třídu, finance by tedy v případě výběru tohoto ŠVP neměly být zásadní komplikací. Při využití tohoto ŠVP se předpokládá, že škola chce moderně a aktivně přistupovat k výuce informatiky a digitálních kompetencí [23].

ŠVP Progresivně vpřed

Třetí šablona je již pro vyloženě informaticky založené školy, u kterých se předpokládá různorodý hardware a využitá časová dotace z disponibilních hodin pro informatiku. Přesto stále dává jasné zadání pro témata a k nim vhodné učebnice. Pracuje s robotikou od 3. ročníku s hračkou Bee-bot/Blue-bot, ve 4. a 5. ročníku se stavebnicí LEGO WeDo a v 6. - 8. ročníku se stavebnicí LEGO Mindstorms EV3 a deskou Micro:bit [24].

ŠVP Kreativně vpřed

Verze šablony, kdy škola ŠVP tvoří převážně sama, jelikož zde není konkrétní učební plán, ale flexibilní modulární systém, tedy tematické celky s počty hodin a potřebným vybavením, kde si škola sestavuje učební plán vlastní. Škola si tedy ŠVP sestaví sama vybráním různých tematických celků a jejich úpravou a doplněním. Robotiku nabízí jako volitelný modul pro 1. i 2. stupeň [25].

NPI ČR - Materiály pro začlenění digitálních kompetencí do předmětů

Modelová ŠVP se věnují pouze vzdělávacímu oboru Informatika. Dle revidovaného RVP se ale očekává i začlenění digitálních kompetencí do ostatních vzdělávacích oblastí. K tomu připravil NPI ČR webovou stránku Materiály pro předměty, kde jsou pro oba stupně jednotlivé předměty s tipy na rozvíjení digitálních kompetencí žáků, jejich výstupy a také ukázky digitálních kompetencí pro tvorbu ŠVP [26].

2.4.2 NPI ČR - Konzultace, kurzy a webináře

Podpora této nabídky není stálá, ale mění se s tím, jaká podpora je aktuálně potřeba v oblasti malé revize a změn, které přináší. Dále záleží na finančních zdrojích

z operačního programu Jan Amos Komenský, pod který spadá IPs Kurikulum, z kterého se tyto aktivity financují [27].

Konzultace pomáhají řešit především tyto otázky:

- Jak implementovat nový obor Informatika?
- Jak rozvíjet digitální kompetence?
- Jak upravit učební plán?

Kurzy a webináře se dělí dle typu publika:

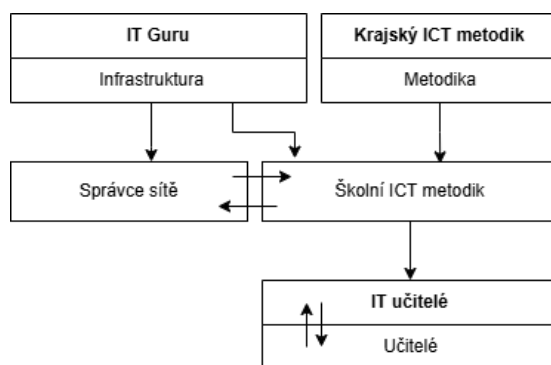
- Pro ředitele a koordinátory změn
- Pro učitele
- Pro celou sborovnu
- Pro ICT koordinátory
- Pro školy zřizované podle § 16, zákona č. 561/2004 Sb.

Tyto kurzy se dále dělí na dlouhé a krátké. Krátké mají obvykle 2-4 hodiny, dlouhé 18 - 26 hodin a bývají rozděleny do několika setkání přes Microsoft Teams [28],[29].

2.4.3 NPI ČR - IT guru

IT guru je profesionální IT konzultant, nikoliv pedagogický pracovník, který je k dispozici primárně pro konzultace ohledně IT infrastruktury. IT guru nabízí školám pomoc s následujícími problémy [28]:

- Pomoc s nákupem a výběrem digitálních technologií.
- Nastavení vnitřní sítě, konektivity a zabezpečení.
- Efektivní IT správa: návrhy na ekonomicky výhodná a funkční řešení.
- Informace o nových trendech v digitálním vzdělávání.
- Doporučení a návrhy vzdělávacích programů pro učitele.
- Audit školy z pohledu infrastruktury.
- Přípravu dokumentace pro pořízení digitálních technologií.

Obrázek 2.2: Směry komunikace mezi účastníky konzultací

2.4.4 NPI ČR - Krajský ICT metodik

Jeho hlavním posláním je pomáhat školám s implementací digitálních technologií do výuky. Tato pomoc se zaměřuje na nalezení vhodné metodiky a materiálů, poradenství při nákupu pomůcek a jejich následné začlenění do výuky. KIM poskytuje pomoc v následujících bodech [29]:

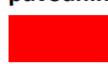
- Pomáhá školám s komunikací a nastavením platform pro komunikaci se školou a s rodiči.
- Pomáhá školám s interpretací RVP a s tvorbou školních vzdělávacích plánů (ŠVP), které jsou v souladu s revidovaným RVP. KIM se zaměřuje na praktickou aplikaci teorie a přizpůsobení ŠVP konkrétním podmínkám školy a učitele.
- Věnuje se rozvoji digitálních kompetencí pedagogů. To zahrnuje pomoc s využíváním digitálních pomůcek ve výuce a s naplňováním digitálních kompetencí v rámci jednotlivých předmětů.
- úzce spolupracuje s IT guru a konzultantem ŠVP.

2.4.5 Školní ICT koordinátor

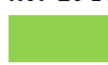
ICT metodik má za úkol koordinovat všechny aspekty informačních a komunikačních technologií ve škole. Mezi klíčové kompetence patří metodická pomoc pedagogům při integraci ICT do výuky, koordinace dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti ICT a dohled nad využíváním ICT ve vzdělávání tak, aby bylo v souladu se školním vzdělávacím programem. Důležitou součástí práce je také správa softwaru, včetně nákupů, aktualizací a licencování, a tvorba a implementace ICT plánu školy ve spolupráci s vedením. ICT metodik také zodpovídá za provoz informačního systému školy, jako je školní web a matrika. Je však důležité zdůraznit, že ICT metodik není správcem sítě, na menších školách to tak ovšem mnohokrát je. Na větších školách se často pracuje s externími pracovníky nebo s nákupem služeb [30].

Možnosti postupného náběhu:

Do určité doby může probíhat výuka dle původního RVP ZV.

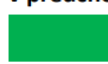
 Červená znamená dobíhající výuku dle původního RVP ZV z roku 2017.

Od určité doby bude probíhat výuka plně podle RVP ZV z roku 2021.

 Světlá zelená znamená výuku kompletně podle RVP ZV z roku 2021. Informatika se učí kompletně podle nově zpracovaných osnov, které navazují po ročnících a zahrnují všechny obsahy nové Informatiky. Návaznost na předchozí ročníky je uvedena číslem.

ročník	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
1				
2				
3				
4	zahájení řádně	zahájení řádně	zahájení řádně	zahájení řádně
5		návaznost na 4	návaznost na 4	návaznost na 4
6	zahájení bez návaznosti	zahájení bez návaznosti	návaznost na 4,5	návaznost na 4,5
7		návaznost na 6	návaznost na 6	návaznost na 4,5,6
8			návaznost na 6,7	návaznost na 6,7
9				návaznost na 6,7,8

Výuka už probíhá podle RVP ZV z roku 2021, ale starší žáci neabsolvuji menší část nové Informatiky v předchozích ročnících.

 Tmavě zelená znamená výuku částečně podle RVP ZV z roku 2021, ale starší žáci neabsolvuji menší část nové Informatiky v předchozích ročnících. Výuka probíhá podle ŠVP v souladu s RVP ZV z roku 2021 s Informatikou podle nových osnov. Návaznost na předchozí ročníky je uvedena číslem. Pro tyto ročníky není nutno vytvářet přechodné období.

Obrázek 2.3: Postupné zahájení vzdělávání se ŠVP upraveným podle RVP ZV s novou vzdělávací oblastí Informatika s účinností od 1.9. 2021, Zdroj: NPI ČR[31]

2.4.6 Postupný náběh ŠVP po malé revizi RVP ZV

MŠMT vydalo doporučení, kde na příkladech popisuje možnosti postupného náběhu malé revize RVP, obrázek 2.3. Volitelně mohly školy začít s výukou podle aktualizovaného ŠVP od 1.9. 2021, nejpozději musely začít od 1. září 2023 pro první stupeň a 1. září 2024 pro druhý stupeň. Z dokumentu je patrné, že nejplynulejší náběh je zahájení vzdělávání od 1. 9. 2021 ve 4. a v 6. ročníku, případně ve všech ročnících, pak se jedná o tzv. plný náběh. i v těchto případech ale dojde v některých ročnících k zavádění nového předmětu bez předcházející návaznosti. Dokument také upozorňuje, že v upraveném ŠVP je nezbytné přechodné období popsat. Případně lze toto období řešit dočasně platnou přílohou. Výhodu mají neúplně organizované základní školy, které absencí druhého stupně a zahájením v roce 2021 tuto komplikaci eliminují [31].

3. Evaluační nástroje digitálních kompetencí

Evaluační nástroje ve vzdělávání je systematický proces zkoumání kvality, hodnoty a efektivity vzdělávacího programu, instituce, lektora nebo jejich jednotlivých částí [32]. Cílem evaluační nástroje je získat informace, které umožní identifikovat silné stránky a oblasti pro zlepšení. Evaluační nástroje jsou specifické metody a techniky, které se v procesu evaluace používají. Jsou to pomocníci, kteří usnadňují sběr dat, analýzu a interpretaci informací [33]. Evaluační nástroje digitálních kompetencí, které jsme v této práci zkoumali, jsou zaměřeny na sebehodnocení digitálních kompetencí učitelů a jejich cílem je podpora profesního rozvoje pedagogů v oblasti technologií ve vzdělávání. Nejde o sumativní hodnocení, ale o reflexi a identifikaci oblastí pro plánování dalšího vzdělávání [34].

Tyto nástroje se shodně zajímají primárně o to, jak učitelé technologie zařadí do výuky, jak je používají při tvorbě a správě digitálního obsahu a jak je využívají k efektivní podpoře žáků. Všechny tři nástroje, které jsme hodnotili, poskytují učitelům zpětnou vazbu o jejich silných a slabých stránkách v oblasti digitálních kompetencí, která by je měla motivovat k vyhledávání dalšího vzdělávání a profesního rozvoje. Aktuální evaluační nástroje pro digitální kompetence učitelů jsou Profil Učitel21, TET-SAT a Selfie for Teachers. Všechny tři nástroje jsou autoevaluační, což znamená, že uživatel hodnotí sám sebe. Poskytnutí autoevaluačního nástroje pro pedagogy, který souvisí se změnou RVP, zmiňuje DZ ČR 2019 - 2023[10]. Na základě této informace jsme vybrali Profil Učitel21. TET-SAT a Selfie for teachers jsme přidali ke srovnání, protože se jedná o stejný typ autoevaluačních nástrojů. Vycházejí ze stejného aktuálního evropského rámce digitálních kompetencí pedagogů DigCompEdu, jsou určeny pro ČR a byly vytvořeny uznávanými organizacemi ve vzdělávání.

3.1 Profil Učitel21

Profil Učitel21 (stylizovaně Profil Učitel²¹) je online nástroj vytvořený NPI ČR, který umožňuje učitelům zhodnotit své digitální kompetence. Nástroj byl vyvinut v rámci projektu PPUČ (Podpora práce učitelů) [35]. Základním konceptem pro Profil Učitel21 je rámec DigCompEdu, což je Evropský rámec digitálních kompetencí pedagogů, na základě kterého definuje šest oblastí digitálních kompetencí pedagogů:

1. Profesní zapojení: Využití digitálních technologií pro komunikaci, spolupráci a profesní rozvoj.
2. Digitální zdroje: Vyhledávání, tvorba a správa digitálních zdrojů.
3. Výuka: Podpora výuky, vedení žáků a spolupráce s využitím digitálních technologií.
4. Digitální hodnocení: Využití technologií pro hodnocení a analýzu výsledků.

5. Podpora žáka: Podpora žáků s různými potřebami a jejich aktivizace pomocí technologií.
6. Podpora digitálních kompetencí žáků: Rozvoj digitálních kompetencí žáků v různých oblastech.

Každá z oblastí má šest úrovní. A1 až C2, které jsou založeny na obdobném hodnocení, které používá společný evropský referenční rámce (SERR) [36]. Výsledek pro učitele není bodován, pouze z každé oblasti získá uživatel informaci o dosažené oblasti a porovnání s ČR. Výsledek má sloužit primárně jako informace a motivace pro učitele [36].

Na webové stránce Profil Učitel21 najdeme také odkaz na Profil Škola21. Vzhledem k datu vydání malé revize v roce 2021 by mohl název evokovat, že aplikace byla spuštěna ve stejný rok, ale jedná se o 21. stolení a aplikace byla spuštěna už v roce 2011. Profil Učitel byl spuštěn v roce 2019 a je v souladu se školními kritérii právě z Profil Škola21.

3.2 Selfie for teachers

Selfie for teachers (stylyzovaně SELFIEforTEACHERS) je evropský online nástroj pro sebehodnocení digitálních kompetencí učitelů. Vychází z evropského rámce DigCompEdu a jedná se o jediný nástroj, který je dostupný ve 29 jazycích, tedy všech oficiálních jazycích v Evropské Unii [37]. Předchůdce tohoto nástroje byl CheckIn for Higher Education [38].

Nástroj SELFIEforTEACHERS se zaměřuje na šest širších témat, která se dále dělí na celkem 22 otázek s 6 možnostmi odpovědí, pokrývajících různé aspekty digitálních technologií ve výuce [39].

1. Profesionální angažovanost: Zaměřuje se na to, jak učitelé používají digitální technologie pro komunikaci s kolegy, žáky a rodiči, pro spolupráci s kolegy a pro vlastní profesní rozvoj.
2. Digitální zdroje: Zkoumá, jak učitelé vyhledávají, vytvářejí a sdílejí digitální zdroje a jak dbají na dodržování autorských práv.
3. Výuka a učení: Tato oblast se zabývá tím, jak učitelé používají digitální technologie pro plánování a realizaci výuky, pro podporu aktivního učení a spolupráce a pro rozvoj seberegulace žáků.
4. Hodnocení: Zahrnuje otázky týkající se používání digitálních technologií pro hodnocení žáků a pro poskytování zpětné vazby.
5. Posílení schopností účastníků vzdělávání: Zaměřuje se na to, jak učitelé využívají digitální technologie pro podporu žáků s různými potřebami a pro individualizaci výuky.
6. Usnadnění digitální kompetence účastníků vzdělávání: Tato oblast zkoumá, jak učitelé podporují rozvoj digitálních kompetencí žáků v oblasti vyhledávání informací, komunikace, tvorby obsahu, bezpečnosti, řešení problémů a odpovědného používání technologií.

3.3 TET-SAT

Online nástroj vyvinutý v rámci projektu MENTEP, který pomáhá učitelům zhodnotit a rozvíjet jejich kompetence v oblasti ICT. Nástroj byl inspirován existujícími nástroji (např. Teacher Mentor z Norska) a rámci EU (např. UNESCO, DIGCOMP) [40] a je dostupný v 18 jazycích [41]. Primárně je nástroj vyvinut pro učitele středních škol a hodnotí učitele ve čtyřech klíčových oblastech:

1. Digitální pedagogika: Jak učitelé využívají technologie k podpoře a vylepšení výuky a učení.
2. Používání a produkce digitálního obsahu: Jak učitelé vyhledávají, vybírají, upravují a vytvářejí digitální obsah pro výuku s ohledem na autorská práva a etiku.
3. Digitální komunikace a spolupráce: Jak učitelé využívají technologie ke komunikaci a spolupráci se studenty, kolegy a rodiči.
4. Digitální občanství: Jak učitelé rozvíjejí digitální občanství u studentů, včetně témat jako online bezpečnost a etiketa.

3.4 Srovnání evaluačních nástrojů

Pro hodnocení a srovnání evaluačních nástrojů ProfilUčitel21, SELFIEforTEACHERS a TET-SAT jsme stanovili následující kritéria, která reflektují jejich přístupnost, funkce a další vlastnosti.

1. Rok spuštění
2. Kritérium pomáhá hodnotit aktuálnost nástroje dle roku, kdy byl daný evaluační nástroj spuštěn. Zejména v kontextu dynamického rozvoje digitálních kompetencí toto může hrát roli.
3. Rámec kompetencí
4. Toto kritérium pomáhá hodnotit relevantnost hodnocených kompetencí a umožňuje nástroj zasadit do kontextu s malou revizí RVP.
5. Související evaluace školy
6. Informuje, zda k nástroji existuje evaluační nástroj na úrovni školy. To může být při komplexním hodnocení výsledků další důležitá informace.
7. Nutnost registrace celé školy
8. Hodnotí se, zda je pro využití nástroje nutné registrovat celou školu, nebo zda je možné, aby jej používali pouze jednotliví učitelé bez organizačního zásahu vedení školy.
9. Dostupnost českého jazyka

10. Posuzuje se, zda je nástroj dostupný v českém jazyce, což ovlivňuje jeho přístupnost. v České republice umí, podle výzkumu EPALÉ, anglicky na pokročilé úrovni pouze 15 % populace [42].
11. Podpora zlepšení hodnocených kompetencí
12. Zkoumá se, zda nástroj poskytuje uživatelům konkrétní doporučení pro zlepšení v oblastech, kde mají mezery. Sleduje se jasnost a konkrétnost doporučení.
13. Časová náročnost a možnost uložení
14. Kritérium hodnotí časovou náročnost a možnost uložení v průběhu hodnocení, aby uživatel nepřišel o pokrok při neplánovaném přerušení.
15. Optimalizace pro mobilní zařízení
16. Posuzuje, zda lze aplikaci použít na mobilním zařízení s operačním systémem Android, nebo iOS. Dále jestli nejsou texty, tlačítka, nebo prvky příliš malé.
17. Možnost srovnání se s ostatními
18. Toto kritérium hodnotí, zda nástroj umožňuje učitelům porovnat své výsledky s jinými uživateli, případně se školami v rámci jejich regionu nebo celé ČR. Porovnání může mít motivační charakter a pomáhá školám i jednotlivcům identifikovat své silné a slabé stránky v širším kontextu.
19. Způsob hodnocení
20. Kritérium, které sleduje, jak jsou kompetence hodnoceny. Vhodně zvolený systém hodnocení může mít motivační charakter.
21. Sledování zlepšení
22. Kritérium hodnotí, jestli lze své výsledky porovnat v čase a sledovat tak vlastní zlepšení. To může mít opět motivační charakter, případně může sloužit k vykázaní výsledků vynaložené práce.

Z testovaných nástrojů nelze přehlednout vstupní bariéry pro aplikaci Selfie for Teachers, u které je potřeba provést registraci koordinátorem školy. To může být pro jednotlivé učitele obtížně použitelné, jelikož se předpokládá registrace celé školy školním koordinátorem. Učitel, který by se tedy chtěl otestovat individuálně, musí buď řešit zapojení se školou, nebo se nepravdivě prohlásit za koordinátora a registrovat celou školu. Další problém projektu Selfie for Teachers může být, že využívá vícefázové ověření, pro které je potřebná aplikace EU Login, která na Google Play má hodnocení 1,4 z 5 pro svou omezenou funkčnost [43]. Aplikace také při každém načtení nové stránky vyžaduje potvrzení CAPTCHA. Dále nejsou všechny stránky přeloženy do češtiny, i když samotný test ano. Ačkoliv by tedy pro nástroj Selfie for Teachers měl mluvit nejnovější datum uvedení, tak spuštění nástroje vyžaduje překonání několika technických a organizačních omezení, která mohou být zásadní v rozhodování se, zda nástroj využít.

Tabulka 3.1: Tabulka komparace autoevaluačních nástrojů pro učitele

	ProfilUčitel21	SELFIEforTEACHERS	TET-SAT
Rok spuštění	2019	2024	2018
Rámec kompetencí	DigCompEdu	DigCompEdu	DigCompEdu
Související evaluace školy	ProfiŠkola21	Selfie	Ne
Nutnost registrace celé školy	Ne	Ano	Ne
Dostupnost českého jazyka	Ano	Nástroj ano, web a související dokumenty částečně	Nástroj ano, web a související dokumenty částečně
Podpora zlepšení hodnocených kompetencí	Ano, obecně pro všechny úrovně a konkrétní odkazy	Ano, obecně pro všechny úrovně, bez konkrétních odkazů	Ano, obecně pro všechny úrovně a konkrétní odkazy
Časová náročnost a možnost uložení	30 minut, ano	30 minut, ano	30 minut, ano
Optimalizace pro mobilní zařízení	Ano	Ano	Nepodařilo se dokončit dotazník
Možnost srovnání se s ostatními	v rámci ČR	v rámci ČR, v rámci své školy	v rámci ČR, v rámci všech zemí
Způsob hodnocení	SERR	SERR a procentuální	Procentuální
Sledování zlepšení	Historie	Historie	Historie

U nástroje TET-SAT jsme jako zásadní nedostatek aplikace vyhodnotili pouze to, že se nám nepodařilo dokončit test na mobilním zařízení s operačním systémem Android 15 a nativním prohlížečem, což je klíčové, jelikož se jedná o nej-používanější operační systém na světě [44]. Výhodou nástroje TET-SAT mohou být konkrétní pracovní listy pro kompetence od učitelů ze zapojených zemí. Na druhou stranu ale nemusí být k aktuálnímu RVP v ČR relevantní, ať už svým stářím, nebo odlišnými kurikulárními dokumenty dané země. u nástroje Profil Učitel21 je také dostatek odkazů na konkrétní výukové materiály a články. Selfie for Teachers bohužel nabízí velmi obecná doporučení, co zlepšit.

U nástroje Profil Učitel21 jsme neshledali žádné zásadní nesplnění hodnotících kritérií. Další pozitivum může být, že nejvíce koresponduje s RVP v ČR a jelikož se jedná o český nástroj, nemá nedostatky v překladu (ačkoliv i profil učitel vychází z rámce DigCompEdu a byl tedy přeložen z angličtiny). Nevýhoda lokálního nástroje ale může být absence porovnání výsledků s dalšími zapojenými zeměmi, nebo menší oblast čerpání inspirace pro další sebevzdělávání.

Z hodnotícího kritéria rok spuštění jsme předpokládali, že u starších evaluačních nástrojů může vzniknout problém v tom, že nebudou dostatečně reflektovat aktuální trendy. Například jeden z nejnovějších a nejvíce akcentovaných současných trendů je generativní umělá inteligence, kdy nejznámější zástupce, chatGPT, byl spuštěn 30. listopadu 2022 [45]. Málokdo tedy mohl při tvorbě učitele 21, nebo TET-SAT očekávat změnu kompetencí související právě s generativní umělou

inteligencí. Nástroj Selfie for Teachers nicméně AI kompetence také neobsahuje, i když byl představen až v roce 2024. u žádného z nástrojů jsme nezaznamenali výrazné začlenění nejnovějších technologických trendů. To zřejmě vychází z obecnější terminologie kompetenčního rámce, kdy v českém překladu používáme digitální technologie jako zastřešující termín pro software, hardware i data a neuchylujeme se ke konkrétním příkladům, což umožňuje, aby jejich trvanlivost a aktuálnost byla delší [46]. Oficiální podpora Profilu Učitel21 je minimálně do konce roku 2024. Ohledně případného nástupce jsme nedohledali žádné informace.

Porovnání také zaslouží systém hodnocení kompetencí. Profil Učitel21 používá hodnocení založené na SERR, TET-SAT používá procentuální hodnocení a Selfie for Teachers obě varianty. Především procentuální hodnocení se zdá být diskutabilní. Například u Selfie for Teachers se upozorňuje, že není potřeba dosahovat nejvyšší úrovně ve všech oblastech, pouze identifikovat silné a slabé stránky. Pokud ale budete integrátor (B1), což znamená, že úspěšně používáte všechny testované kompetence, dosáhnete v hodnocení pouhých 33 % - 50 % [47]. Takové hodnocení v sumativních testech pro studenty často znamená nedostatečnou známku. a obdobný přístup k procentuálnímu hodnocení použili i ostatní nástroje. Dle prohlášení, že učitelé nemusí mít všechny kompetence na 100 % by mohlo být vhodnější rozhraní skupiny B1 - B2 označit právě 100 %, kdy B2-C2 by mělo hodnocení nad 100 %. Takové hodnocení by více odpovídalo prohlášení, že se neočekává kompletního dosažení nejvyšších úrovní. Hodnocení pouze na základě SERR se tak jeví vhodněji.

Jelikož každý nástroj se zaměřuje na digitální kompetence z jiného hlediska, bylo by ideální, kdyby učitelé absolvovali všechny tři sebehodnocení. Vzhledem k tomu, že lze každé z nich absolvovat za přibližně 30 minut a postup lze uložit, není takový požadavek nereálný. Učitelé by potom dostali širší škálu doporučení a příkladů, jak své nedostatky eliminovat a současně by se mohli zaměřit na ty nedostatky, které považují za nejdůležitější. Žádný z nástrojů bohužel nepodporuje přímé srovnání se svým předchozím výsledkem. Vhodné by bylo využít stejnou grafiku jako při srovnání se s průměrným hodnocením ostatních. Učitelé ale mohou zobrazit historické hodnocení a porovnat své změny s aktuálními výsledky manuálně.

4. Metodologie výzkumného šetření

V této části popisujeme postup a metodologický rámec, který byl využit pro zkoumání faktorů ovlivňující implementaci malé revize RVP do ŠVP. Hlavním cílem výzkumu bylo identifikovat klíčové aspekty, které ovlivňují úspěšné zavedení nové informatiky a klíčových digitálních kompetencí z perspektivy pedagogických pracovníků.

Vzhledem k tomu, že kvantitativní data sbírá sám NPI ČR, tak nepředpokládáme, že bychom stejnou metodou přinesli nějaká nová zjištění. Proto jsme zvolili výzkum kvalitativní, metodu zakotvené teorie a hloubkového rozhovoru. Tato metoda je také vhodná pro porovnání a doplnění s kvantitativním výzkumem. Pro konstrukci rozhovoru jsme použili pyramidový model, ve kterém definujeme základní výzkumnou otázku (ZVO), dle které definujeme specifické výzkumné otázky (SVO) a až z těch vychází tazatelské otázky (TO) [48]. Toto rozdělení je důležité proto, že hlavní výzkumná otázka, stejně tak specifické výzkumné otázky, jsou příliš komplikované na to, abychom je přímo pokládali respondentům.

Hloubkový polostrukturovaný rozhovor jsme zvolili jako nejvhodnější pro získání nových informací či hypotéz. Strukturovaný rozhovor není tak vhodný, jelikož tazatel málokdy dokáže předem připravit všechny důležité otázky dopředu. u strukturovaného rozhovoru se také může stát, že se nad daty provede kvantifikace a z kvalitativního šetření se stává kvantitativní, které pro získání nových hypotéz není vhodné.

V této kapitole podrobně popíšeme výběr vzorku respondentů, postup sběru dat, proces analýzy dat včetně otevřeného, axiálního a selektivního kódování, a opatření zajišťující validitu a etické zásady výzkumu.

4.1 Výzkumné otázky

Základní výzkumná otázka je zřejmá ze zadání práce a její formulace zní: **“Jaké faktory ovlivňují implementaci revize RVP na základních školách?”** Abychom na tuto otázku dokázali odpovědět, museli jsme ji rozložit do specifických výzkumných otázek. Definování těchto otázek bylo možné díky zpracování konceptuálního rámce, kdy jsme z literatury a publikovaných výzkumů mohli vyčíst informace, které jsme použili pro kritéria hodnocení a ty jsme následně zařadili do skupin. Jedná se o myšlenková kritéria, která slouží pouze pro inspiraci, tedy jsme je detailně nedefinovali. Kritéria jsou následující:

- **Úspěšná integrace:**
 - ŠVP je v souladu s revidovaným RVP,
 - časová dotace odpovídá RVP,
 - ŠVP je srozumitelné,
 - v ŠVP jsou rozpracované klíčové digitální kompetence,
 - ŠVP vypracovala odborná skupina.
- **Vybavenost školy:**

- technická vybavenost splňuje nároky ŠVP,
- dostatečný počet počítačů / tabletů,
- stabilní internet,
- adekvátní software.

- **Odbornost a vzdělávání pedagogů:**

- aprobování učitelé informatiky,
- aprobování učitelé ostatních předmětů,
- evaluace učitelů,
- vzdělávání učitelů,
- digitální kompetence učitelů,
- součástí profesních komunit.

- **Atmosféra školního prostředí:**

- komunikace změn směrem k veřejnosti,
- pedagogický lídr,
- spolupráce učitelů IT s ostatními,
- izolování učitelé,
- webové stránky.

- **Vedení školy:**

- podpora učitelů ve vzdělávání se,
- podpora od vedení ke změnám,
- vztah k technologiím,
- využití zdrojů podpory.

Ačkoliv u zakotvené teorie se varuje před studiem existující teorie [49], z čehož bychom mohli předpokládat vyžadování induktivního přístupu, nemyslíme si, že u tématu jako je revize kurikulárních dokumentů je možné dělat výzkum bez jejich znalosti a kontextu. Abychom však nebyli příliš ovlivněni, vyhnuli jsme se před rozhovory studování kvantitativních analýz od NPI ČR na toto téma.

Z výše uvedených skupin a kritérií k hodnocení jsme vypracovali následující specifické výzkumné otázky:

- Jak ŠVP splňuje faktické požadavky malé revize RVP?
- Jaký vliv má technická vybavenost školy na implementaci malé revize RVP do ŠVP?
- Jak odbornost a vzdělávání učitelů ovlivňuje implementaci malé revize RVP do ŠVP?
- Jak ovlivňuje atmosféra a vztahy implementaci malé revize RVP do ŠVP?

- Jak implementaci RVP ovlivňuje vedení školy?

Následně jsme formulovali tazatelské otázky, které se pokládali respondentům, doplněné o úvodní a ukončovací otázky. Úvodní otázky jsou vhodné pro navození vhodné atmosféry, ačkoliv toho se snaží výzkumník dosáhnout od prvního kontaktu s respondentem, po celou dobu komunikace až k okamžiku samotného nahrávání. Naše úvodní otázky jsou tak spíš informací pro respondenta, že se již opravdu nahrává a rozhovor začíná.

ÚO1 Rozhovor je anonymní a pro potřeby výzkumu je potřeba jej nahrát. Souhlasíte s nahráváním?

ÚO2 Jak dlouho jste ředitel, učitel, nebo koordinátor ŠVP?

Z úvodní otázky 2 je vidět, že jsme očekávali rozhovor s pedagogickými pracovníky, kteří u tvorby ŠVP mohou mít odlišný přístup k jeho tvorbě, k vizi školy a k její vnitřní organizaci. Vytvořili jsme tedy dvě skupiny otázek. Jedna skupina předpokládala, že respondent bude ředitel školy, takové otázky jsou označeny jako TO1A - TO26A Druhá skupina předpokládala, že respondent bude koordinátor ŠVP. Většina otázek je stejná, ale pro lepší plynulost rozhovoru byly otázky přeskládány tak, aby lépe navazovaly. Tyto otázky jsou označeny TO1B - TO26B. Otázky pro ředitele škol jsou:

TO1A Jak dlouho jste ředitelem?

TO2A Jaký je váš vztah k digitálním technologiím?

TO3A Promítáte svůj vztah k technologiím do směřování školy?

TO4A Jak jsou na tom učitelé? Děláte nějaká vyhodnocení jejich digitálních kompetencí? Např. Profil Učitel21?

TO5A Jaké mají učitelé možnost vzdělávat se v digitálních kompetencích? Podporujete je nějak?

TO6A Absolvovali učitelé nějaká školení specificky kvůli klíčovým digitálním kompetencím, které jsou v malé revizi RVP?

TO7A Plánujete víc rozvíjet digitální kompetence, když teď nabývají na důležitosti? (Jak často a dle jakých metod?)

TO8A Jste vy, celá škola, nebo učitelé v nějakých profesních komunitách? Napadá mě třeba facebooková skupina Učíme informatiku.

TO9A Vnímáte, že máte dostatek aprobovaných učitelů informatiky?

TO10A Vnímáte případnou absenci aprobace jako nedostatek?

TO11A Jak probíhá spolupráce mezi učiteli informatiky a ostatními učiteli na vaší škole?

TO12A Podporujete spolupráci mezi učiteli IT a dalšími pedagogickými pracovníky? Pokud ano, jakým způsobem?

- TO13A Jsou nějaká témata nebo oblasti spolupráce, která považujete za nejdůležitější pro úspěšné propojení IT a ostatních předmětů?
- TO14A Jaká byla vaše role jako ředitelky při zavádění nových digitálních kompetencí a informatiky do ŠVP?
- TO15A Když jste zpracovávali malou revizi do ŠVP, které z nabízených pomocí jste využili? (IT guru, KIM, vzorové ŠVP)
- TO16A Proč jste využili právě tyhle?
- TO17A Proč jste nevyužili i další nabízené pomoci?
- TO18A Bylo pro vás obtížné se v nabídce zorientovat? Jaké byly první kroky ke změně ŠVP?
- TO19A Kterou z nabízených pomocí hodnotíte jako stěžejní a co vám poskytla?
- TO20A Ustanovili jste předmětové komise, nebo jak jste zapojili učitele do revize ŠVP?
- TO21A Jak jste zapojili další zaměstnance školy (např. ICT koordinátor, správce IT)?
- TO22A Jsou na vaší škole izolovaní učitelé? Takoví, kteří nerespektují ŠVP a učí si čistě podle sebe? (Snažíte se je nějak začlenit?)
- TO23A Máte pro informatiku podle revidovaného ŠVP adekvátní vybavení? Micro:bit, LEGO atd.
- TO24A Máte dostatek vybavení pro používání klíčových digitálních kompetencí v dalších předmětech?
- TO25A Jak jste informovali rodiče a veřejnost o změnách v oblasti informatiky a digitálních kompetencí? (Facebook / Bakaláři)
- TO26A Plánujete dělat další změny na základě průběžné analýzy, nebo nebudete ŠVP měnit až do velké revize RVP?

Otázky pro koordinátory ŠVP:

- TO1B Rozhovor je anonymní a pro potřeby výzkumu je potřeba jej nahrát. Souhlasíte s nahráváním?
- TO2B Jak dlouho už učíte a jak dlouho, nebo po kolikáté jste měl roli ŠVP koordinátor?
- TO3B Hlásil jste se na pozici ŠVP koordinátora, nebo vám tato funkce byla přidělena?
- TO4B Jaký je váš vztah k digitálním technologiím?
- TO5B Jakým způsobem s vámi na ŠVP spolupracoval ředitel? Kdo například rozhodoval o důležitosti informatiky a využití disponibilních hodin?

- TO6B Jak probíhala spolupráce učitelů na tvorbě ŠVP? Uspořádali jste předmětové komise?
- TO7B Probíhala spolupráce učitelů informatiky s učiteli ostatních předmětů?
- TO8B Podporuje škola spolupráci mezi učiteli IT a dalšími pedagogickými pracovníky? Pokud ano, jakým způsobem?
- TO9B Jsou nějaká témata nebo oblasti spolupráce, která považujete za nejdůležitější pro úspěšné propojení IT a ostatních předmětů?
- TO10B Jak jste zapojili další zaměstnance školy (např. ICT koordinátor, správce IT)?
- TO11B Jak jsou na tom učitelé s digitálními kompetencemi? Děláte nějaká vyhodnocení? Např. Profil Učitel21?
- TO12B Jaké mají učitelé možnosti vzdělávat se v digitálních kompetencích? Podporuje vás škola nějak?
- TO13B Absolvali učitelé nějaká školení specificky kvůli klíčovým digitálním kompetencím, které jsou v malé revizi RVP?
- TO14B Plánujete víc rozvíjet digitální kompetence, když teď nabývají na důležitosti? (Jak často a dle jakých metod?)
- TO15B Jste vy, celá škola, nebo učitelé v nějakých profesních komunitách? Napadá mě třeba facebooková skupina Učíme informatiku.
- TO16B Vnímáte, že máte dostatek aprobovaných učitelů informatiky?
- TO17B Vnímáte případnou absenci aprobace jako nedostatek?
- TO18B Jsou na vaší škole izolovaní učitelé? Takoví, kteří nerespektují ŠVP a učí si čistě podle sebe? (Snažíte se je nějak začlenit?)
- TO19B Máte pro informatiku podle revidovaného ŠVP adekvátní vybavení? Micro:bit, LEGO atd.
- TO20B Máte dostatek vybavení pro používání klíčových digitálních kompetencí v dalších předmětech?
- TO21B Když jste zpracovávali malou revizi do ŠVP, které z nabízených pomoci jste využili? (IT guru, KIM, vzorové ŠVP, Profil Učitel21)
- TO22B Proč jste využili právě tyhle?
- TO23B Proč jste nevyužili i další nabízené pomoci?
- TO24B Bylo pro vás obtížné se v nabídce zorientovat? Jaké byly první kroky ke změně ŠVP?
- TO25B Kterou z nabízených pomoci hodnotíte jako stěžejní a co vám poskytla?

TO26B Plánujete dělat další změny na základě průběžné analýzy, nebo nebudete ŠVP měnit až do velké revize RVP?

Ukončovací otázky poté nabízí nad provedených rozhovorem udělat lehké shrnutí a dát prostor respondentovi pro poskytnutí informace, která je z jeho pohledu důležitá, ale vybrané otázky takové téma nepokryly. Obvykle také respondent ukončovací otázky rozezná a připraví ho na ukončení rozhovoru.

UO1 Co pro vás během implementace bylo nejobtížnější?

UO2 Co byste, na základě aktuálních zkušeností z implementace malé revize RVP, dělali jinak?

UO3 Je něco, na co jsem se neptal, ale chtěl byste zmínit?

4.2 Kritéria výběru respondentů

Jelikož se věnujeme RVP ZV musíme respondenty vybírat ze základních škol a víceletých gymnázií. Těch je dle MŠMT v České republice přibližně 4200, respektive 340 [50]. Při vybírání respondentů jsme narazili na dvě zásadní otázky. Které školy do výběru zařadíme a koho se na daných školách budeme ptát? Z volby využití zakotvené teorie jsme věděli, že není potřeba ověřovat konkrétní hypotézy na školách, které by byly něčím specifické, naopak nám šlo o náhodný vzorek. První respondenty jsme tedy vybrali pro jejich dobrou dostupnost, nezávisle na dalších parametrech jako například z kontroly jejich ŠVP na webových stránkách [51].

Při zakotvené teorii se obvykle používá graduální konstrukce vzorku. To znamená, že vzorek není předem pevně daný. Není daný počtem ani typem případů. Počet respondentů se odvíjí od nasycenosti vzorku. Jakmile vzorek umožňuje odpovědět na předem dané, či objevené hypotézy, ukončujeme sběr nových dat [49]. Pro graduální konstrukci vzorku je vhodné využít metodu sněhové vločky, kdy z rozhovorů získáme kontakt na dalšího respondenta [52]. Zároveň je možné upřesnit vzorkování dle nově objevených informací, kdy objevíme nějaký jev, který bychom chtěli zkoumat. v konečném vzorku tak máme respondenty ze tří plně organizovaných základních škol a tří škol neúplných. Metodu sněhové koule jsme využili v jednom případě, kdy se respondent přímo odkázal na jinou školu, kdy podle ŠVP z této školy vypracoval své vlastní.

K druhé otázce, kdo bude na daných školách náš respondent, jsme vycházeli z procesu vytváření ŠVP, které má na starosti ředitel školy a volitelně koordinátor ŠVP. Pokud byl na webových stránkách ŠVP dostupný, hledali jsme, zda obsahuje obě zmíněné pozice. Pokud ano, kontaktovali jsme koordinátora ŠVP, pokud ne, kontaktovali jsme přímo ředitele školy. u větších základních škol se tento postup neosvědčil a nezískali jsme touto cestou žádného respondenta. Telefonní kontakt na ředitele a konkrétní pracovníky nebyl obvykle veřejně dostupný. Kancelář školy nás zpravidla odkázala na kontakt emailem, ale na ten jsme nedostali žádnou odpověď. To neplatí pro malé školy, kde bývá telefonní kontakt přímo na ředitele, který současně tvoří ŠVP. Kontakt na větší školy byl tedy převážně získán kontaktováním koordinátorů ŠVP, kteří se ve Facebookové skupině Učíme informatiku dotazovali o pomoc, nebo naopak pomoc nabízeli.

Celkem bylo provedeno šest rozhovorů. Vlastnosti respondentů jsou popsány v tabulce 4.1. Pro kritérium velikost školy jsme se inspirovali z výzkumu Administrativní činnosti základních škol, ale přidali jsme ještě velmi malé školy, což jsou školy s počtem žáků nižším, než 50 [53]. Není výjimkou, že menší školy nejsou plně organizované, tedy nemají druhý stupeň. Dále je v tabulce zaznamenáno, zda respondent byl ředitel školy, nebo koordinátor ŠVP.

- velmi malá škola
- malá škola – do 250 žáků;
- středně velká škola – do 500 žáků;
- velká škola – nad 500 žáků.

Tabulka 4.1: Tabulka respondentů kvalitativního výzkumu

	Velikost školy	Úplnost školy	Pozice respondenta
Respondent 1	Velmi malá škola	Neúplná	Ředitel
Respondent 2	Velmi malá škola	Neúplná	Ředitel
Respondent 3	Středně velká škola	Plně organizovaná	Koordinátor ŠVP
Respondent 4	Středně velká škola	Plně organizovaná	Koordinátor ŠVP
Respondent 5	Středně velká škola	Plně organizovaná	Koordinátor ŠVP
Respondent 6	Malá škola	Neúplná	Koordinátor ŠVP

4.3 Sběr dat a jejich organizace

V této kapitole podrobně popisujeme metody sběru dat, které jsme využily k získání odpovědí na stanovené výzkumné otázky. Důraz byl kladen na zajištění etické stránky výzkumu a přesnosti při zpracování dat.

4.3.1 Hlubkové rozhovory

Hlubkové rozhovory jsme provedli s šesti respondenty, zahrnující ředitele škol a koordinátory ŠVP. Respondenty jsme vybírali záměrným výběrem na základě zkušeností s implementací revize RVP. Rozhovory probíhaly osobně a online, přičemž průměrná délka rozhovoru činila 30 minut. Struktura rozhovorů byla polostrukturovaná, zaměřená na témata jako podpora vedení školy a překážky při implementaci.

Každého účastníka jsme informovali dopředu o tom, že rozhovor je potřeba pro analýzu a důvěryhodnost nahrát. Po zapnutí nahrávání byl přesto znovu informován o tom, že rozhovor je anonymní a dotázan, zda souhlasí s nahráváním. Tímto nám všichni respondenti dali poučený souhlas [54]. Ten je nutný pro dodržení etického kodexu pedagogického výzkumu dle ČAPV [55].

4.3.2 Analýza dokumentů

U každého respondenta jsme analyzovali webové stránky, zda je na nich dostupný ŠVP. Pokud dostupný nebyl, tak byl dokument vyžádán od respondentů.

4.3.3 Zpracování získaných dat

Získané nahrávky jsme přepsali a anonymizovali. Pro nahrávání a automatizovaný přepis jsme využili nástroje Google Diktafon, pokud byl rozhovor veden osobně, a Microsoft Teams, pokud byl rozhovor uskutečněný online. Automatizovaný text obsahoval mnoho nepřesností, a tak jsme provedli korekci. Pro anonymizaci jsme konkrétní názvy škol, měst a jména kolegů nahradili, aby nebylo možné respondenty dohledat. Ze stejného důvodu v práci nejsou publikovány části ŠVP a webových stránek. Přepsané rozhovory jsme po korektuře zpracovávali v aplikaci ATLAS.ti.

4.4 Metody analýzy dat

Tato kapitola popisuje postupy kódování na základě zakotvené teorie. Proces byl rozdělen do tří hlavních částí otevřené kódování, axiální kódování a selektivní kódování, kdy každá z fází přispěla k identifikaci klíčových témat a formulací. v kapitole byly vysvětleny jednotlivé kroky vedoucí k výsledkům studie.

4.4.1 Otevřené kódování

V aplikaci ATLAS.ti jsme provedli nad daty otevřené kódování. Pro kódy jsme využili kritéria hodnocení popsaná v úvodu empirické části, dále jsme vytvořili kódy nové, které se objevily právě až analýzou rozhovorů a v poslední řadě jsme vytvořili In Vivo kódy. To jsou kódy, které vznikají z nějakého jedinečného pojmenování situace respondentem, v našem případě například Digi čeština. Toto kódování nám umožnilo identifikovat opakující se pojmy a vzorce, ale i ojedinělé situace. Kdybychom se zaměřili výhradně na opakující se kódy, hrozilo by, že se kvantifikací stane kvalitativního výzkumu výzkum kvantitativní. Dle Hendla nelze z malého počtu respondentů kvalitativního výzkumu vyvozovat závěr na základě četnosti [56]. „Účelem kvalitativní analýzy není přinést představu o rozložení jevu v populaci, nýbrž přesvědčivou evidenci o tom, že daný jev existuje a je určitým způsobem strukturován“ [51, Str. 210] Přesto do kvalitativního výzkumu taková data patří, jelikož pomáhají hodnotit rozsah problému. Příkladem nových kódů je například Komplexita, nebo Nedostatek času. Z přípravy na rozhovory je patrné, že jsme při kódování použili jak deduktivní, tak induktivní metodu, kdy jsme pro kódy ve výzkumu využili kritéria hodnocení, která se svým rozsahem ukázala jako adekvátní, ale vytvořili jsme i kódy nové. Jak je ovšem v praxi běžné, nelze induktivní přístup zavrhnout, ale naopak počítat s tím, že výzkumník využívá jak deduktivní, tak induktivní přístup, protože dopředu připravená kritéria neobsáhla všechny získané informace a museli jsme během otevřeného kódování vytvořit kódy nové, vycházející z provedených rozhovorů [57]. Částečně deduktivní metoda také pomáhá zajistit spolehlivost. Ta je zajištěna právě konzistencí při kódování, konzistencí otázek, které jsme dodrželi polostrukturovaným rozhovorem a přepisem nahrávek [51].

4.4.2 Axiální kódování

Axiální kódování seskupuje kódy z otevřeného kódování do větších a souvisejících kategorií. Některé kategorie jsme měli vytvořené z definování kritérií hodnocení, další jsme museli vytvořit. Do těchto kategorií jsme následně roztřídili kódy z otevřeného kódování. Například Komplexita ŠVP a Nedostatek času z otevřeného kódování byly přidány do nově vzniklé kategorie Náročnost implementace a bariéry. u některých předem navržených kritérií, které jsme použili jako pomůcku pro tvorbu vhodných otázek při tvorbě rozhovoru, jsme si uvědomili, že například Odbornost a Vzdělávání pedagogů nemohou tvořit jednu kategorii, protože vliv na tvorbu ŠVP má každý kód jiný. Původně vytvořené kategorie, které sloužily jako pomůcka při formulaci výzkumných otázek, se během procesu axiálního kódování ukázaly jako omezující. Z tohoto důvodu jsme je použili spíše jako inspirační rámec než jako pevně dané struktury, do kterých bychom museli získané kódy za každou cenu zapasovat. Tento přístup nám umožnil pracovat s daty otevřeněji a respektovat zásady zakotvené teorie, která klade důraz na objevování teorií přímo z dat, nikoli na předem stanovených kritériích. Celkem jsme vytvořili pět kategorií. Některé kódy mohou být ve více kategoriích, což je v zakotvené teorii běžné, pokud to odpovídá jejich významu. Současně si čtenář musí uvědomit, že se jedná pouze o kódy, které mohou skrývat jiný význam, než si na první pohled můžeme uvědomovat. Příkladem může být kód “mít problém”, kterým jsme zakódovali všechny věty, kde respondent popisoval nějaký problém. Obvykle se tyto problémy nezdály být přímo k našemu tématu a současně jsme tyto věty popsali i dalšími kódy, pokud měly vhodnější význam. Chtěli jsme ale mít možnost vidět všechny popisované problémy najednou, kdyby jejich seskupení přineslo nový pohled na zkoumané téma. Nicméně to nepřineslo žádné nové myšlenky či doporučení a kód se ukázal jako nevhodný nebo nadbytečný. Ukázka procesu axiálního kódování je vidět na obrázku 4.1. Axiálním kódováním jsme roztřídili kódy do následujících skupin:

1. Motivace a postoje jednotlivců

- Vnitřní motivace
- Inspirace
- Frustrace
- Pochyby
- Podceňování kvůli velikosti školy
- Profesní komunity
- Aprobace
- Pedagogický lídr
- Zvyšování kvalifikace
- Vztah k technologiím
- Digitální kompetence

2. Školní prostředí

- Velikost školy

- Spolupráce učitelů
- Předmětové komise
- Vybavenost školy
- Disponibilní hodiny
- Aprobace
- Financování
- Vybavenost školy
- Kvalita žáků
- Podpora učitelů ve vzdělávání se
- Izolování učitelé
- Digitální kompetence
- Podpora od vedení
- Zvyšování kvalifikace
- Evaluace učitelů
- Otevřenost ke změnám

3. Podpora od vzdělávacích organizací

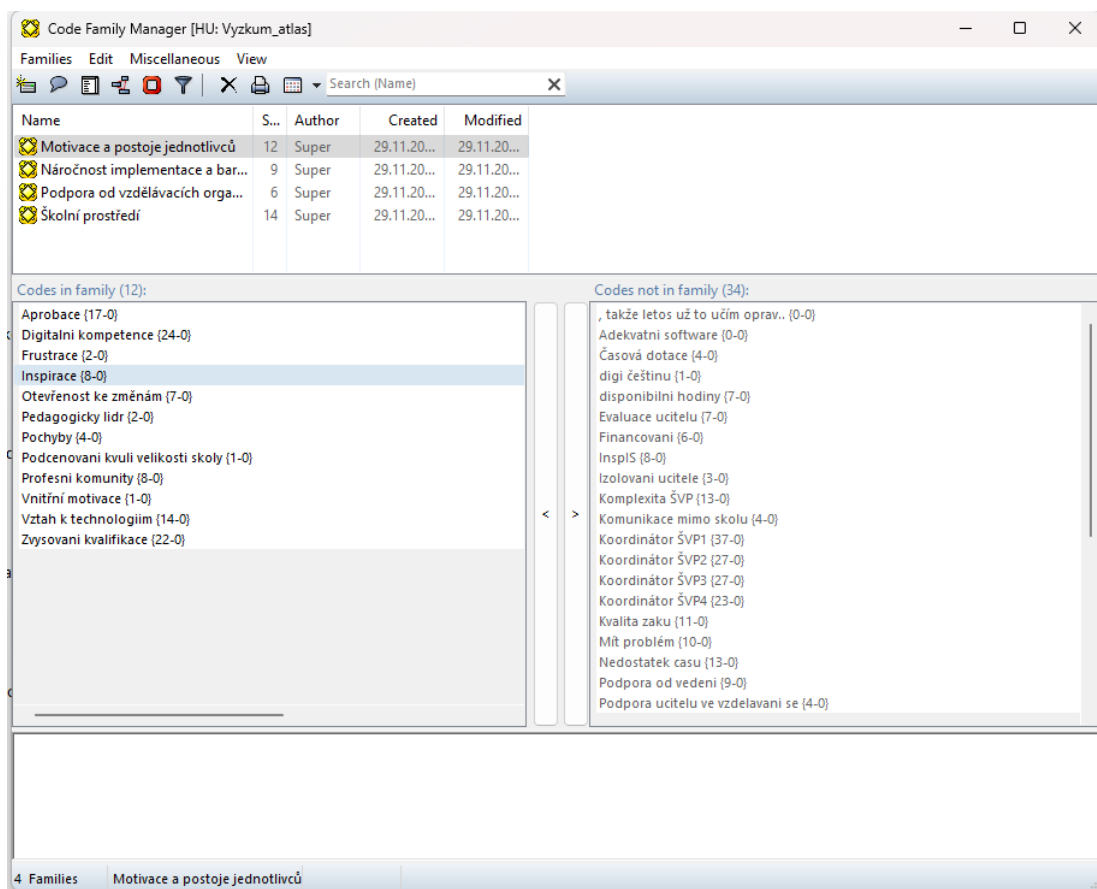
- Postupný náběh
- Využití podpory
- Zvyšování kvalifikace
- Inspirace
- Otevřenost ke změnám
- Evaluace učitelů

4. Náročnost implementace a bariéry

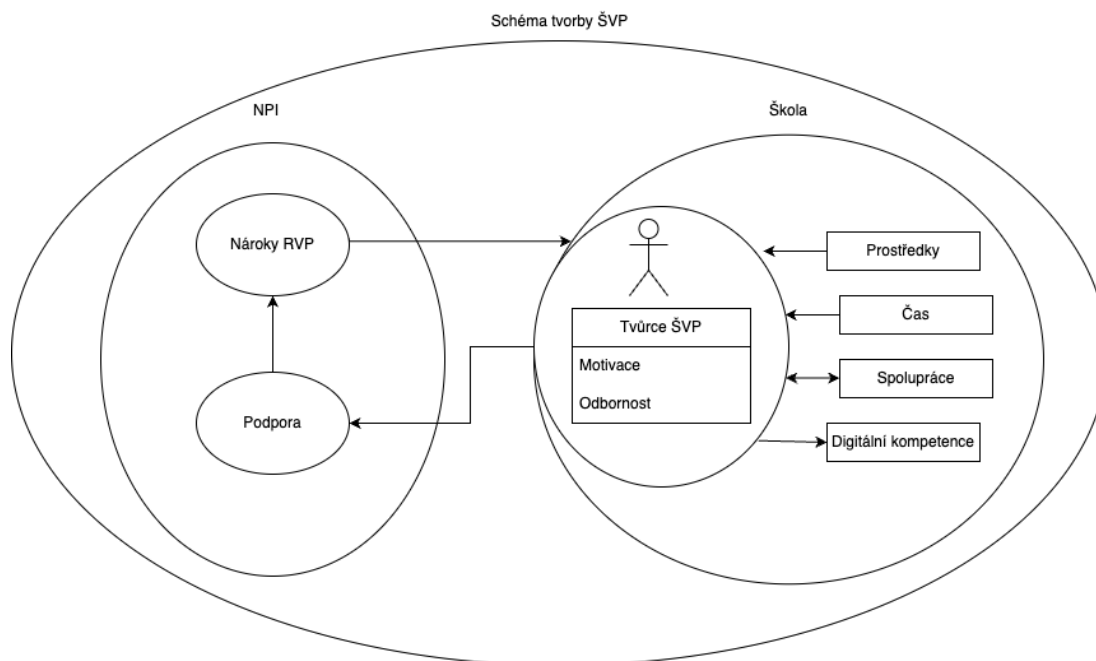
- Nedostatek času
- Mít problém
- Komplexita ŠVP
- Redukce obsahu
- InspIS
- Izolování učitelé
- Velká revize
- Digitální kompetence
- Digi čeština

5. Ostatní

- Mít problém
- Zpětná vazba
- Komunikace mimo školu
- Webové stránky
- Použití technologie

Obrázek 4.1: Proces axiálního kódování v programu Atlas.ti

Obrázek 4.2: Podpůrné schéma analytického příběhu

4.5 Selektivní kódování

Po roztřídění do kategorií přichází na řadu kódování selektivní. Tento typ kódování slouží k vybrání vhodných kategorií z axiálního kódování, kdy se vyřadí kategorie, které nevedou ke zodpovězení naší hlavní výzkumné otázky. v našem případě jsme kategorií vytvořili nižší množství a nevhodná kategorie je pouze Ostatní.

4.5.1 Analytický příběh

Na začátku naší práce jsme definovali hlavní výzkumnou otázku, která zní: “Jaké faktory ovlivňují implementaci malé revize RVP na základních školách?” Za klíčový faktor považujeme motivaci a postoje jednotlivců. Na tuto kategorii nahlížíme jako na hlavní fenomén kolem kterého jsme vytvořili kostru analytického příběhu, což znamená popsat kategorie tak, aby čtenář chápal jejich význam a také vztah mezi nimi. Pro lepší pochopení vztahů jsme vytvořili schéma, které ilustruje proces tvorby ŠVP. Zásadní jsou dva organizační celky. NPI ČR, který vydává RVP a metodickou podporu k němu, a škola, která požadavky RVP zpracovává do svého ŠVP. Součástí školy a zároveň mezi těmito celky je zásadní osoba, která ŠVP vypracovává. Ve schématu 4.2 jsme tuto osobu označili jako tvůrce ŠVP a budeme tento termín používat i v dalším textu, jelikož se může jednat jak o ředitele, tak o koordinátora ŠVP. Tento tvůrce obvykle stojí mezi všemi stranami tvorby ŠVP a výsledný směr, kvalita a další vlastnosti tvořeného ŠVP jsou na něm přímo závislé. Schéma přesně nekopíruje kategorie ze selektivního kódování, protože i zde se některé kategorie prolínají. Například Náročnost implementace a bariéry obsahují kódy, které se na schématu vyjadřují jak k NPI ČR, tak ke škole. Schéma ale může sloužit jako velmi zjednodušený model, kde si lze dané kódy představovat.

4.5.2 Kostra analytického příběhu

Jedním z klíčových faktorů při tvorbě ŠVP je volba vhodného tvůrce ŠVP, který bude mít na starosti integraci změn. Tvůrce musí být schopen efektivně řídit celý proces, včetně komunikace s učiteli a hledání způsobů, jak vyřešit mnoho kompromisů. Tuto roli určuje ředitel školy buď jmenováním koordinátora ŠVP, nebo se v některých případech této role ujímá sám. v obou případech to vyžaduje, aby měl tvůrce ŠVP nejen organizační schopnosti, ale i dostatečnou znalost požadovaných změn. Úspěšná integrace je zásadně ovlivněna kladným vztahem těchto tvůrců ŠVP k moderním technologiím a jejich ochotou se neustále vzdělávat. Tvůrci ŠVP obvykle musí absolvovat školení a projít vzdělávacími programy, aby mohli pochopit změny a následně je implementovat do školní praxe. Často se pak sami stávají školiteli pro ostatní pedagogy na škole. Tvorba ŠVP je časově vyčerpávající a vyžaduje značné úsilí. Integrace Informatiky a klíčových digitálních kompetencí přidává na složitosti kvůli nutnosti skloubit požadavky RVP s konkrétními možnostmi a podmínkami školy. Například s personálním zajištěním, časovou dotací a s technickým vybavením školy. Kromě individuálního nasazení tvůrců ŠVP je důležité, aby na zavádění změn spolupracovali i ostatní pedagogové, například v rámci předmětových komisí. Podpora vedení školy je v tomto procesu nezbytná, zejména při motivaci učitelů a zajišťování vzdělávání.

5. Výsledky

V této kapitole popisujeme výsledky našeho kvalitativního šetření zaměřeného na faktory ovlivňující implementaci malé revize RVP do ŠVP na základních školách. Data byla získána prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů se šesti pedagogickými pracovníky z různých základních škol a následně analyzována pomocí zakotvené teorie. Pro zvýšení validity a spolehlivosti jsou výsledky doplněny o metodickou triangulaci, kdy jsme k výsledkům z kvalitativního šetření přidali kvalitativní data z šetření NPI ČR. To by mělo zabránit subjektivizaci výsledků a naopak potvrdit konzistenci mezi různými zdroji a metodami a zvýšit důvěryhodnost výsledků. Triangulaci provádíme s dokumenty Jak jsou na tom školy se zaváděním ICT revizí - Vedení škol, kde „Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit, jak ve školách proběhla/probíhá revize školních vzdělávacích programů, jaké jsou potřeby škol v oblasti digitálního vzdělávání, jak se vedení škol v souvislosti s revizí cítí a jaké jsou jejich názory na digitální technologie.“ [58, Str. 3] a s dokumentem Šetření NPO 3.1 DIGI, podzim 2024 Předběžná zjištění, ZŠ a G, který nebyl v době vzniku tohoto textu veřejně publikován [59]. K jednodušší identifikaci budeme v následujícím textu používat termín respondenti pro kvalitativní výzkum a účastníci výzkumu pro kvantitativní výzkum. Identifikované fenomény jsou následující:

- Hlavní fenomén:
 - Motivaci a postoje jednotlivců.
- Vedlejší fenomény:
 - Školní prostředí.
 - Podpora od vzdělávacích organizací.
 - Náročnost implementace a bariéry.

5.1 Hlavní fenomén: Motivace a postoje jednotlivců

Jako hlavní fenomén jsme identifikovali motivaci a postoje jednotlivců, které hrají zásadní roli při integraci revidovaného RVP. Právě proto, že se jedná o tvorbu dokumentu, na kterém by se měla podílet celá škola, ukázalo se, že osoba, která zpracovává ŠVP je zcela klíčová. Tato osoba musí plně pochopit změny, které nové RVP přináší, zajistit přenos dílčích úkolů na další pedagogické pracovníky, koordinovat kompromisy mezi nimi a najít shodu s představami vedení školy a také s možnostmi školy. Během celého procesu musí překonávat různé překážky, které s sebou změna ŠVP přináší a udržet si pozitivní motivaci, která je často zkoušena pochybnostmi, zda konkrétní kroky dávají smysl. i z toho důvodu, pokud jde škole o kvalitní zpracování ŠVP, není ředitel, nebo koordinátor ŠVP pouze formální organizátor, ale sám se účastní školení, prochází podpůrné materiály, čerpá informace v profesních skupinách a tyto nabyté vědomosti pak předává kolegům ve své škole a v profesních komunitách. Tito jednotlivci tedy musí současně překonávat

bariéry, které jsou definované jako vedlejší fenomény a vycházejí ze selektivního kódování. Mezi respondenty nebyl nikdo, kdy by měl negativní vztah k technologiím, i když některé z nich přesvědčila až situace s covid-19, kdy byly školy nucené přejít na distanční výuku. „*Hlavně v souvislosti s tím covidem, tak nám nic jiného neto... nám nic jiného nezbývalo, že jo.*“ , „*Jako je to určitě úžasný pomocník... tak jsme zkusili elektronickou třídnici. Takže já jsem tady ta, která tady blá blá... Jo prostě.. papír tužka to pro mě bylo... Ale teď jsem zjistila, že prostě jaká je to ukrutná výhoda.*“ (Respondent 1) Kdy ředitelka popisuje, že pro ní bylo těžké přijmout fakt, že by měla více akcentovat technologie ve vedení školy a ve výuce. Zprvu tyto technologie odmítala, ale po pandemii covid-19 a zavedení elektronické třídnice, která ředitelce nakonec usnadnila každodenní práci, uznala, že technologie jsou potřebné a spolu s kolegyní, která disponuje nejpokročilejšími digitálními kompetencemi, začala spolupracovat na novém ŠVP.

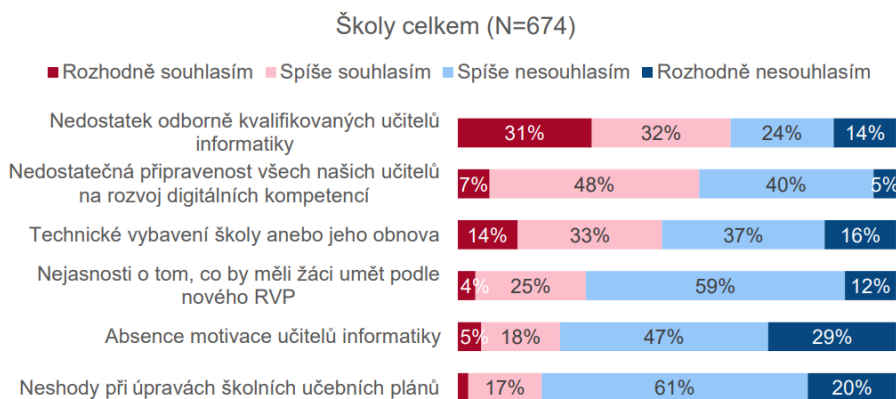
Tento pozitivní vztah se pro tvůrce ŠVP ukázal jako důležitější, než aprobace v oblasti informatiky. Ačkoliv to nevylučuje fakt, že někteří respondenti aprobaci na výuku informatiky měli a někteří dokonce byli současně školními koordinátory ICT. „*No tak já nemám vystudovanou informatiku, já mám češtinu, angličtinu pro druhý stupeň. Nicméně teda musím říct, že od malička vlastně už v rodině, ještě v době, kdy byl Commodore 64, tak jsme byli všichni nadšenci a tím pádem k informatice jako takové, jako k tomu oboru, mám kladný vztah.*“ Co se ukázalo, že je náročné pro tvůrce jako jednotlivce, bylo překonávání pochybností a hledání nejlepší praxe. „*Asi takový ten vnitřní pocit, dělám to správně, bude to k něčemu?*“ , „*...bude to dostačující pro ty děti?*“ (Respondent 6), nebo „*A my jako informatiči, jako ta sekce, jako ta předmětová komise, jsme se aspoň měli čeho chytit, měli jsme nějakou rámcovou představu, jak by to mohlo vypadat. Věděli jsme, že teď to neděláme úplně špatně.*“ (Respondent 5), nebo „*Asi je dobré počkat, než už to třeba někdo vyzkouší, se vychytají ty chyby a ty problémy.*“ (Respondent 2)

Při porovnání naší analýzy s kvantitativním šetřením od NPI ČR, obrázek 5.1, se výsledky shodují s kvantitativní analýzou, která ve shrnutí vyzdvihuje, že zásadní byli motivovaní učitelé informatiky i přesto, že ve většině případů nebyli kvalifikovaní. „*Nejčastěji vnímanou silnou stránkou je fakt, že jsou na školách motivovaní učitelé informatiky. Školy jsou si také většinou jisté, co by měly podle revidovaného RVP učit a dosažením shody na úpravách ŠVP. Jen dvě pětiny škol souhlasily s tím, že by měly kvalifikované učitele informatiky a že by škola byla již dříve zaměřena na výuku informatiky.*“ (vedení str.4) Rozcházejí se však s názorem, že nedostatek aprobovaných učitelů informatiky je nejčastěji vnímaná slabina. Námi dotazovaní respondenti obvykle vnímali, že situace u nich na škole je v pořádku, i když potvrzovali, že aprobaci učitelé často nemají, nevnímali to jako problém. „*Nejčastěji vnímanou slabinou škol je nedostatek odborně kvalifikovaných učitelů informatiky a jejich nedostatečná připravenost na rozvoj digitálních kompetencí žáků (vnímá to tak více než polovina škol).[58, Str. 4]*“ Neaprobovanými učiteli informatiky je dle ČŠI odučeno 60,9 % hodin informatiky [60, Str. 55]. Jako vysvětlení se nabízí zkrácení formulovaného závěru kvantitativní zprávy, která pouze poukazuje na potenciální slabinu pro více než polovinu účastníků výzkumu, ale v absolutním hodnocení nemusí nedostatek odborně kvalifikovaných učitelů respondenti vnímat jako problém.

Tato zjištění potvrzují, že úspěšná implementace není otázkou formální kvalifi-

Co naopak může být v souvislosti s výukou podle revidovaného ŠVP potenciální slabinou vaší školy?

Zástupci vedení škol ve svých školách vnímají především tři slabiny, a to **nedostatek odborně kvalifikovaných učitelů informatiky** (celkem 62 % škol *rozhodně* nebo *spíše souhlasí*), **nedostatečnou připravenost učitelů na rozvoj digitálních kompetencí** (celkem 55 % škol *rozhodně* nebo *spíše souhlasí*) a **stav technického vybavení školy** (celkem 47 % škol *rozhodně* nebo *spíše souhlasí*).

Obrázek 5.1: Jak jsou na tom školy se zaváděním ICT revizí, Zdroj: NPI ČR [58]

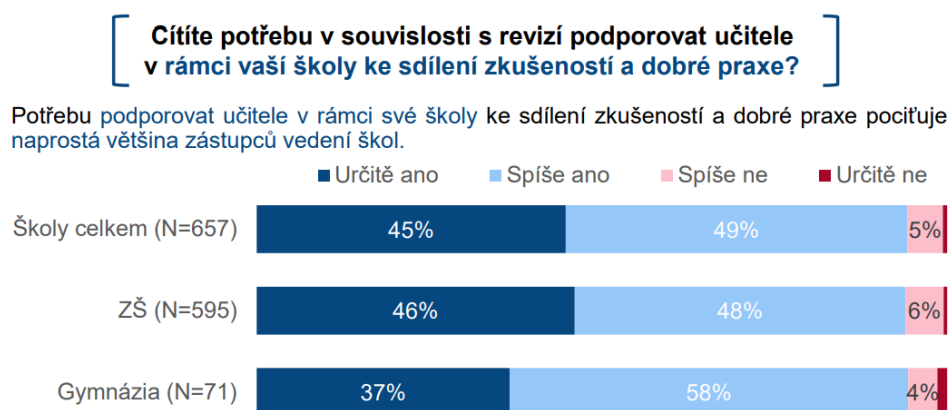
kace, ale spíše kombinací motivace a odhodlání překonávat překážky, což doplňují vedlejší fenomény, které ovlivňují proces zavádění změn.

5.2 Vedlejší fenomény a jejich souvislosti

V této kapitole se zaměřujeme na vedlejší fenomény, které mají významný vliv na tvorbu ŠVP. Tyto fenomény ovlivňují hlavní fenomén, který je klíčovým hnacím motorem celého procesu. Vedlejší faktory jsou tedy na hlavním fenoménu závislé a jejich dynamika přispívá k úspěšnosti nebo výzvám spojeným s implementací změn.

5.2.1 Školní prostředí

S motivací a pochybami ohledně práce na ŠVP přímo souvisí školní prostředí, které na tvůrce ŠVP působí. Jako zásadní se projevovává otevřenost ke změnám a spolupráce učitelů. Tyto dva pojmy spolu souvisí a ukazuje se, že učitelé otevření ke změnám spolupracují a hledají cesty, jak digitální kompetence zařadit, i když nemají aprobaci. Někteří respondenti tuto otevřenost ke změnám spojovali s věkem, jiný respondent ale tuto propojenost vyvrátil. Přesto respondenti automaticky, zřejmě na základě generalizace, kdy očekávali, že starší lidé mají méně rozvinuté digitální kompetence, než lidé mladší, zmiňovali věk konkrétních učitelů, aniž bychom se jich na to ptali. Předpokládáme, že se jednalo o kognitivní zkreslení na základě generalizace, která ale s otevřeností ke změnám ve výsledku příliš nesouvisí. „*Samozřejmě je to individuální, jo, někdo má prostě ty kompetence větší, teď nechci jako diskriminovat, ale prostě ti mladší kolegové jsou prostě takoví otevřenější, když na ty starší kolegyně jsou takové, jakoby bojácné, trošičku, jako zprvu mají vždycky takový ten předsudek, trošku se bojí, ale já přece nestíhnu*

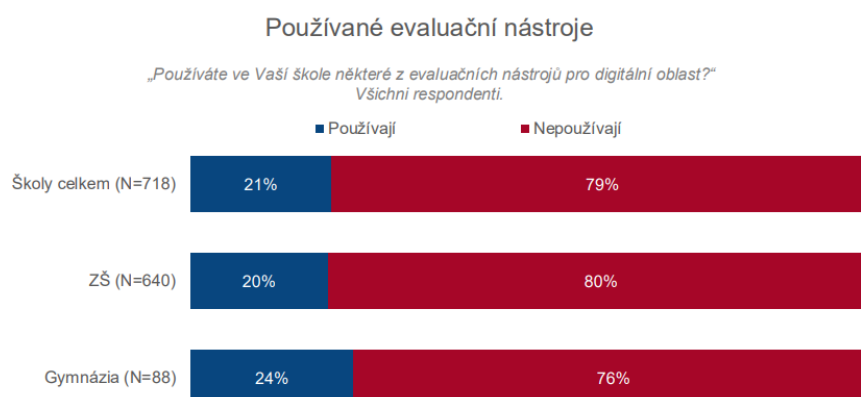

Obrázek 5.2: Jak jsou na tom školy se zaváděním ICT revizí, Zdroj: NPI ČR [58]

to svoje, to, co mám probrat, jo, a neviděj v tom ty pozitiva, takže musím přijít já, musí za mnou stát ještě paní ředitelka, abychom prostě toho dotyčného trošku, jakoby, popotlačili, popostrčili, aby vlastně v tom, jakoby, viděl ten přínos.“ (Respondent 6) „Jako takového ajťáka určitě tady nemáme. Ale jak říkám, kolegyně v tý třetí, čtvrtý, pátý učí.. je to mladá perspektivní třicet čtyři, takže ta s téma technologiema určitě umí líp.“ (Respondent 1) „No určitě, protože to je vyučující matematiky a její názor je, že matematika je pořád stejná, tečka. a musím říct, není to důchodkyně, je to, řeknu, čtyřicátnice, je to překvapující, protože naopak tady máme paní učitelku už důchodkyni, která si sama půjčí domů Ozobota a naučí se ho programovat. Takže není to o věku, je to opravdu o tom jednom člověku.“ (Respondent 5)

Spolupráce učitelů vnímali všichni respondenti funkční a se zásadním významem pro předávání informací si mezi učitelským sborem. Obvykle se učitelé příliš neúčastní vzdělávacích akcí, ale spíš vyhledávají rychlé odpovědi u svých kolegů na konkrétní dotazy. Nebo naopak jeden učitel absolvuje školení a předá svým kolegům to, co považuje za důležité. „A ví ostatní kolegové, že když jim něco nevyhovuje v předmětu, že by to potřebovalo přehodit jinam, tak ke konci roku uděláme úpravy. Vždycky se zeptám, kdo co potřebuje a zapracujeme.“ (Respondent 3) nebo „Tady prostě to funguje, jako že na úzký spoluprací. Nevíš? Přijď, porad' mi, ukaž...“ (Respondent 1) „A to bylo asi několik online setkání, kde nám vlastně představili, o co jde. Tak tam jsem jako čerpala hodně informací a pak jsem to spíš víceméně já předváděla těm, nebo představila těm našim pedagogům, protože pochybuji, že by prvostupňáře třeba zajímaly digitální kompetence.“ (Respondent 5)

Kvantitativní data z výzkumu toto podporují, jelikož 94 % respondentů cítí potřebu v rámci školy sdílet zkušenosti a dobrou praxi, obrázek 5.2. Překvapivě nikdo z respondentů si nedělal na škole autoevaluaci svých digitálních kompetencí. Respondenti často odpovídali tak, že učitelé, především po pandemii covid-19, digitální kompetence mají na dostatečné úrovni. Při analýze odpovědí jsme zjistili, že některé popisy používaných technologií by dle evaluačních nástrojů odpovídaly úrovním A1 - B1. Což sice potvrdilo, že učitelé mají kompetence na dostatečné úrovni, ale nepředávají je žákům dle definice nových klíčových digitálních kompetencí. Například respondent vysvětluje, že děti teď nikdo neučí práci s kancelářským balíkem, protože jak se zdá, učitel nedostatečně propasal digitální

Obrázek 5.3: Šetření NPO 3.1 DIGI, podzim 2024, Zdroj: NPI ČR [59]

kompetence do výuky. „...tak ty programy vlastně, vy už tu prezentaci máte připravenou a děti nevidí, jak se to tvoří, ale na tom druhém stupni se předpokládá, že to dítě ji umí vytvářet.“ (Respondent 4) To koresponduje s dosud nepublikovaným výzkumem NPI ČR, kde většina učitelů nepoužívá evaluační nástroje, obrázek 5.3.

Naopak pozitivní je, že všechny školy vnímaly, že mají dostatečné materiální vybavení pro zavedení revidovaného ŠVP. i když se v rozhovorech objevovaly zmínky o nedostatečných financích, nakonec to neznamenal omezení pro nové ŠVP. To může být dáno jednak tím, že méně vybavené školy vycházely z modelového ŠVP Opatrně vpřed, které využívá pouze základní výpočetní techniku a jednak to může být velkou podporou z Národního plánu obnovy. Výpočetní technika se také stává více dostupnou. „Díky NPO digitalizace nebyl (problém). Kdyby to neproběhlo, tak by byl.“ (Respondent 2): Nebo: „Jsou to dvě dotace, jedna se jmenuje Digitální propast.“ první. To koresponduje s kvantitativním výzkumem NPI ČR, kde respondenti na otázku, co by zařadili mezi své silné stránky ve více než dvou třetinách zvolili, že „Škola je výborně technicky vybavena“

5.2.2 Podpora od vzdělávacích organizací

Prakticky všichni tvůrci ŠVP využili nějakou pomoc od NPI ČR nebo webu iMyšlení. Využití pomoci i preference vhodných způsobů se lišily tak, že nebylo možné najít téměř žádnou shodu. Zatímco někdo chtěl konkrétnější ukázkou, protože například modelová ŠVP mu přišla stále příliš obecná, „Proto na začátku, ať při tvorbě nebo při tom, bych určitě udělal nějaký takový nástin, co vlastně ten předmět všechno obsahuje, ale ne teoreticky, ale prakticky, co tam bude člověk dělat, jak vypadá program, co bude dělat a tak dále.“ (Respondent 4), tak jiný byl s rozsahem a typem pomoci spokojen. „Právě, já se obávám, že by to vedlo k tomu, že ty školy by to prostě opravdu zkopírovaly celé. A bylo by třeba 20 škol, co by měly úplně stejně a teď by ale vůbec netušily, proč to tak mají a co se tam vlastně jako dělá.“ (Respondent 5)

Je otázkou, zda tvůrci ŠVP věděli o veškeré nabízené podpoře, která je opravdu bohatá a volili správnou variantu. Příkladem může být, kdy si tvůrce ŠVP stěžoval na spolupráci s IT guru, který místo odpovědi na dotaz zaslaný emailem vyžadoval 4 hodinové osobní setkání, které koordinátorka nechtěla absolvovat z časových možností. Koordinátorka by proto preferovala emailovou komunikaci, ale IT guru ji nevyhověl. „...my jsme IT guru kontaktovali po e-mailu, chtěli jsme po něm radu v nějakém projektu, kde jsme potřebovali pořídit zařízení. . . A IT guru nám v podstatě jakoby neodpověděl. Podle mě IT guru funguje tak, že někam přijede a vykáže potom tu činnost. a ono se hodně blbě vyказuje, že jste odpověděl někomu na e-mail. Takže on nám neustále podbízela tu svoji návštěvu, že přijede, že vysvětlí. My jsme říkali, ne, my nechceme, abyste sem jezdil, my nemáme čtyři hodiny na to. My prostě potřebujeme jedno slovo, jednu odpověď na otázku, kterou teda on mi nedal. Takže za mě spíš než IT guru, tak úplně perfektně funguje Facebooková skupina ICT koordinátoři sobě. Tam se na něco zeptáme, do půl hodiny mám čtyři odpovědi a většinou správně.“ Přitom na přesně takové dotazy má NPI ČR Konzultační centrum, kde lze položit dotaz v různých oblastech [61]. Jedna z oblastí je přímo IT guru. Výhoda oproti emailu je, že dotaz a odpověď může pomoci i jiné škole, jelikož odpovědi jsou anonymizované a zveřejňované. Celkově je však na portálu pouze 634 dotazů a konkrétně v kategorii IT guru ani jeden. To může být návodné k otázce, zda je Konzultační centrum snadno k nalezení a dostatečně se o něm informuje?

Přesto se v podpoře našla jedna shoda. Všichni respondenti, i když jeden respondent přeneseně přes ŠVP z jiné školy, pracovali s modelovými ŠVP různé úrovně nebo s podklady k výuce na iMyšlení. Všichni se také zúčastnili nějakého webináře, či prezenčního školení. Respondenti často zmiňovali, že nemají čas na podporu, které musí věnovat souvislý čas několik hodin.

Shoda s výsledky kvalitativního šetření NPI ČR, kde jsou seřazeny formy od nejpreferovanějšího, se těžko nachází, protože respondenti neodpovídali příliš detailně, abychom mohli odpovědi zařadit do těchto kategorií, ani jsme neměli tento seznam možností k dispozici, abychom se případně mohli doptávat.

V šetření se se nicméně ukazuje, že časově náročné podpory nemají příliš vysokou preferenci, obrázek 5.4. Oblibu nemají také podpory, které se zdají odtržené od řešení konkrétních problémů (podcasty s inspirativními osobnostmi na zajímavé téma). Pokud bychom modelová ŠVP, která jsou sice od iMyšlení, zařadili pod nějaký z kategorií, nejspíš do kategorie podklady pro samostudium a e-learning, tak bychom i pro ně získali nízkou oblibu. Přitom právě tyto materiály využili všichni naši respondenti.

5.2.3 Náročnost implementace a bariéry

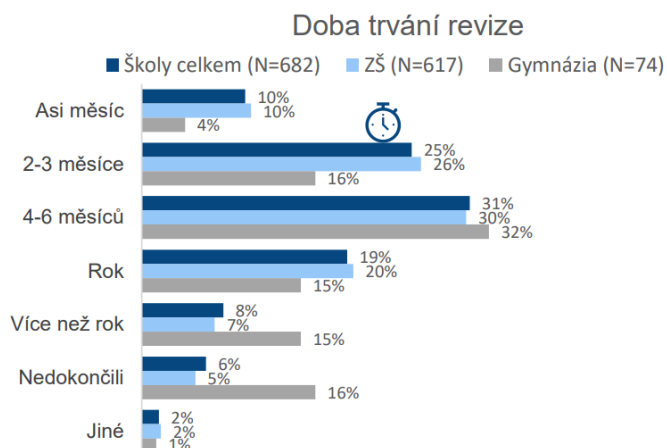
Časová náročnost představují jednu z největších překážek, které tvůrce ŠVP čelí. Aktualizace ŠVP je proces vyžadující velké množství času. Ať už k analýze současného ŠVP a k evaluaci školy, nebo k pochopení plánovaných změn. Dále je potřeba čas na spolupráci s dalšími účastníky a k zapracování změn. Respondenti toto často zmiňovali. „Těch 247 stránek, nebo kolik jsem z toho nakonec udělala. Jako bylo to jako časově náročný no.“ (Respondent 1) a vyhýbali se další změně, dokud nebude nutná. „Ne, do velké revize to nebudeme měnit, až velkou revizí potom.“ (Respondent 2) „My nemáme ani hodinu.“ (Respondent 5) Časovou ná-

Obrázek 5.4: Jak jsou na tom školy se zaváděním ICT revizí - Preferované formy podpory, Zdroj: NPI ČR [58]

Jak dlouho Vaší škole přibližně trvala revize ŠVP (zpracování dokumentu)?

Zástupci vedení základních škol i gymnázií nejčastěji uvádějí, že revize ŠVP na jejich škole trvala 4–6 měsíců (30 % ZŠ, 32 % gymnázií). Základní školy ve větším podílu než gymnázia uváděly, že jim revize trvala přibližně měsíc (10 % ZŠ oproti 4 % gymnázií) nebo 2–3 měsíce (26 % ZŠ oproti 16 % gymnázií).

Obrázek 5.5: Jak jsou na tom školy se zaváděním ICT revizí, Zdroj: NPI ČR [58]

ročnost opět potvrzuje i kvantitativní šetření, kdy polovina škol strávila úpravou ŠVP 4 - 12 měsíců, obrázek 5.5.

Pro efektivní tvorbu ŠVP respondenti často používali program InspIS ŠVP, který by měl ulehčovat tvorbu ŠVP a kontrolovat jeho náležitosti a propojenost s RVP. Respondenti nicméně poukazovali na problémové ovládání a generování nečitelného ŠVP, které systém generuje. „...už si to upravujeme podle sebe, protože z toho InspISu vychází vždycky dvou set stránkový dokument...“ (Respondent 6), nebo „To je strašný systém.“, „Je to uživatelsky nepřívětivá věc, to provazování tam věčný, kompetence tam navazovat a průřezová témata tam navazovat.“, „vygeneruje ten InspIS, to je prostě 360, nebo kolik stran, absolutně nečitelných.“ (Respondent 5) Další respondent očekával, že nástroj bude umět například kontrolu pravopisu. „Ty ŠVP výstupy si vytváříš sám, to učivo si taky vytváříš sám, takže pokud ty si do toho učiva dáš h ch k r d t n a propojíš to s ŠVP a propojíš to s RVP, ono tě to všechno zazelená. Takže ono je to sice hezké, že ono se to jakoby provazuje, ale vlastně nekontroluje to, jestli ty tam máš hrubky, nekontroluje to, jestli to je...Tu správnost to nekontroluje vůbec.“ (Respondent 6)

Často tak nástroj použili pro základní generování dokumentu se zákonnými povinnostmi, ale obsah pak editovali v kancelářském softwaru a k InspIS se už nevrátili, ačkoliv potenciál pro takový nástroj zde určitě je.

5.3 Zodpovězení tematických otázek

5.3.1 Jak ŠVP splňuje faktické požadavky malé revize RVP?

Při analýze dokumentů jsme nezaznamenali žádná pochybení. Všechny ŠVP od zúčastněných respondentů splňovaly formální požadavky malé revize RVP. Jediné, co se zdálo, že bychom mohli hodnotit, byla absence aktuálního ŠVP na webových stránkách školy, ačkoliv to není její povinnost. Povinnost je, aby byl ŠVP přístupný, což lze splnit na vyžádání. Původně jsme pracovali s očekáváním, že nezveřejněné ŠVP budou mít nedostatečnou kvalitu, tuto hypotézu vyvrátil jeden z respondentů, u kterého jsme si o ŠVP žádali. Respondent nám vysvětlil, že na web ŠVP nedává úmyslně, aby ho nemohly jiné školy opsat. Tento rozhovor byl veden mimo nahrávání a není tedy zaznamenán. Tato část výzkumu nebyla dále rozpracována, jelikož nepřinesla výsledky vykazující hodnotitelné rozdíly.

5.3.2 Jaký vliv má technická vybavenost školy na implementaci malé revize RVP do ŠVP?

- Technická vybavenost školy byla na většině škol hodnocena jako dostatečná pro zavedení nové revize RVP. To bylo zajištěno díky dotačním programům, například Národnímu plánu obnovy.
- i když školy často zmiňovaly omezené finance, tyto problémy obvykle neovlivnily implementaci nové informatiky a digitálních kompetencí. Výborná technická vybavenost byla zmiňována jako jedna ze silných stránek škol. u některých škol přispěla k úspěšné integraci malé revize modelová ŠVP zaměřená na práci se základní výpočetní technikou.

5.3.3 Jak odbornost a vzdělávání učitelů ovlivňuje implementaci malé revize RVP do ŠVP?

Ukázalo se, že odbornost a vzdělávání učitelů nejde hodnotit společně, protože nedostatek aprobovaných učitelů informatiky nebyl vnímán jako zásadní problém a nesouvisel přímo se vzděláváním.

- Motivace a pozitivní vztah k technologiím se ukázaly být důležitější než formální vzdělání v oblasti informatiky.
- Vzdělávání je zásadní a probíhá na školách neustále. Učitelé preferovali kolegiální podporu nebo konzultace ve školních komunitách. Méně se vzdělávali prostřednictvím webinářů a prezenčních školení.
- Digitální kompetence učitelů jsou po době covidové na dostatečné úrovni, avšak chybí systematická evaluace těchto dovedností.

5.3.4 Jak ovlivňuje atmosféra a vztahy implementaci malé revize RVP do ŠVP?

- Spolupráce a atmosféra ve škole hrály klíčovou roli při implementaci malé revize RVP:

- Spolupráce mezi učiteli byla označena za zásadní, protože učitelé často čerpali podporu v komunitních diskusích nebo od školních koordinátorů.
- Atmosféra otevřenosti ke změnám usnadňovala implementaci, i když někteří učitelé (zejména méně digitálně zdatní) potřebovali intenzivnější motivaci ze strany kolegů nebo vedení.
- Věk učitelů nebyl rozhodujícím faktorem – rozhodující byly individuální postoje k technologiím a vzdělávání.

5.3.5 Jak implementaci RVP ovlivňuje vedení školy?

Podpora vedení školy byla označena za jeden z klíčových faktorů:

- Vedení hraje důležitou roli především výběrem vhodného koordinátora ŠVP, nebo rozhodnutím vypracovat ŠVP z pozice ředitele.
- Podpora ze strany vedení byla klíčová pro překonávání překážek spojených s časovou náročností nebo organizační složitostí revize.

6. Diskuze

Hlavním cílem výzkumu bylo zjistit, jaké faktory ovlivňují implementaci malé revize RVP do ŠVP na základních školách. Výsledky ukazují, že implementace malé revize RVP do ŠVP je proces ovlivněný kombinací několika klíčových faktorů, z nichž žádný nelze považovat za izolovaný. Mezi hlavní faktory patří správný výběr koordinátora ŠVP a jeho motivace, odborná a metodická připravenost učitelů, jejich spolupráce a celkové klima v učitelském sboru.

6.1 Motivace jako klíčový faktor

Výsledky výzkumu ukazují, že klíčovým faktorem je motivace a postoje jednotlivců, zejména osob zodpovědných za tvorbu ŠVP. Tito jedinci často fungují jako most mezi vedením školy, učitelským sborem a externí podporou. Zjištění ukazují, že úspěšná implementace změn vyžaduje kombinaci jejich odborných kompetencí, organizačních schopností a pozitivního vztahu k technologiím. Přestože se nedostatek aprobovaných učitelů informatiky často uvádí jako problém v kvantitativních šetřeních, kvalitativní data naznačují, že klíčovým faktorem není formální vzdělání, ale spíše ochota učit se a být otevřený ke změnám. Tento poznatek poukazuje na potřebu většího důrazu na motivaci a podporu všech pedagogů v procesu implementace změn. Koordinátoři se často vzdělávali prostřednictvím školení a webinářů, ale pro většinu učitelů byla zásadní spolupráce a kolegiální podpora. Zároveň se však ukázalo, že systematické hodnocení digitálních kompetencí učitelů prakticky chybí, což může vést k mezerám ve schopnosti přenášet klíčové digitální kompetence na žáky a velmi rozdílným výsledkům na jednotlivých školách. To může vést k zvyšování digitální propasti. Přitom jedním ze strategických cílů Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ je snížení nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání [9]. Učitelé se hodnotí pouze z vlastní perspektivy, která může vykazovat výrazné zkreslení. Co jeden považuje za výborné, druhý může hodnotit nedostatečně. Ačkoliv je sebehodnocení na základě evaluačních nástrojů, které jsme hodnotili, časově relativně nenáročná záležitost, učitelé nevidí potřebu ho absolvovat. Zde by v blízké budoucnosti mohlo být řešení používání umělé inteligence, která by dokázala analyzovat chování učitele a z něj určit silné a slabé stránky, aniž by musel volit z mnoha odpovědí pro desítky otázek.

6.2 Kontext školního prostředí

Významnou roli hrálo také školní prostředí, především jeho otevřenost ke změnám a spolupráce mezi učiteli. Pozitivní atmosféra a efektivní komunikace mezi kolegy dokázaly překonat i bariéry, které by jinak mohly ohrozit implementaci nové informatiky a digitálních kompetencí. Věk učitelů se ukázal jako méně relevantní faktor, než jak se někdy předpokládá – klíčové byly individuální postoje a ochota přizpůsobit se změnám. Technická vybavenost byla v navštívených školách školách dostatečná, přestože se školy nadále potýkají s nedostatkem financí. To lze přičíst především dotačním programům, jako je Národní plán obnovy, kdy

školy získávají finance na konkrétní využití - v tomto případě nákup technického vybavení. Tento pozitivní stav lze přisuzovat náročnému období během pandemie covid-19, kdy byly školy nuceny přejít na distanční výuku a kdy se projevilo jejich případné nedostatečné vybavení. Zůstává otázka, zdali budou školy i nadále investovat do technického vybavení a udržovat ho aktuální, nebo bez přesně mířených dotací využijí své finance na jiné účely a opět začnou technicky zaostávat. Předejít tomuto úpadku lze pravidelnými investicemi, kdy by školy měly transparentně a pravidelně investovat do obnovy a aktualizace svého technického vybavení. Přestože technická vybavenost byla dostatečná, výzkumy ukazují, že samotné vybavení nestačí – klíčovou roli hraje způsob, jakým jsou technologie používány ve výuce a které zdůrazňují, že využití technologií závisí na jejich propojení s didaktickými cíli. Podle šetření TALIS z roku 2018 méně než 40 % učitelů pravidelně využívalo ICT ve výuce, což odráží nejen potřebu zlepšit digitální kompetence učitelů, ale také posílit metodickou podporu a vzdělávání zaměřené na integraci technologií do výuky [62]. Aktuálně ČSI pracuje na čtvrté iteraci šetření TALIS jehož výsledky očekáváme v říjnu roku 2025. Mezi těmito dvěma šetřeními proběhl již zmiňovaná pandemie covid-19, předpokládáme tedy, že výsledky aktuálního šetření budou mnohem pozitivnější.

6.3 Podpora vzdělávacích organizací a bariéry

Podpora vzdělávacích organizací, například prostřednictvím webinářů, nebo modelových ŠVP, byla hodnocena různě. Zatímco někteří respondenti ji oceňovali, jiní upozorňovali na její časovou náročnost nebo o konkrétních možnostech ani nevěděli. Naše zjištění poukazují na různé preference mezi pedagogy a je tedy nutné zachovat široké spektrum podpory a potřebu zlepšit komunikaci a přístupnost těchto nástrojů. Zde se nabízí velmi moderní řešení v podobě AI chatbota. Takový nástroj by měl přístup ke všem relevantním materiálům a dokázal by učitele efektivně nasměrovat na konkrétní zdroje nebo informace, i když sami přesně nevědí, jaký typ řešení hledají. Hlavní předností AI chatbota oproti tradičním nástrojům je jeho schopnost analyzovat a pracovat s textovým obsahem, rozpoznávat klíčová témata, hledat vzájemné souvislosti a interpretovat kontext. Tyto vlastnosti se blíží tomu, co bychom mohli nazvat pochopením obsahu a umožňují, že na některé dotazy by chatbot mohl dávat i přímé odpovědi. Samozřejmě je zde riziko pouze povrchního pochopení problému učiteli, nebo tzv. halucinací, což jsou generované výstupy, které jsou nesmyslné či nepravdivé. Hlavní bariérou při implementaci byla časová náročnost. Aktualizace ŠVP představuje komplexní proces, který zahrnuje analýzu, plánování, spolupráci s kolegy i technickou realizaci. Tento faktor byl zmiňován napříč respondenty jako největší překážka, což je v souladu i s výsledky kvantitativních šetření. Napříč respondenty byl pokus o využívání aplikace InspIS ŠVP, která by měla zjednodušit vytváření ŠVP a tedy i šetřit čas. Od systému nakonec respondenti ustupují kvůli různým obtížím, jako je příliš velké množství generovaného textu, chybějící funkce, nebo komplikované ovládání. Jelikož NPI ČR vydává velkou revizi také jako informační systém dostupný z Prohlédnout RVP [63], bylo by dobré, kdyby ČSI dokázala modernizovat obdobným způsobem i InspIS ŠVP a propojit oba informační systémy. Učitelé byli často součástí profesních skupin. Například na platformě Facebook. Je otázka, zda takové skupiny nefungují mnohem lépe, než ve výsledcích zmíně-

né Konzultační centrum. NPI ČR by tak mohlo rozšířit oblast pracovní náplně Konzultačního centra na účastnění se diskuzí i v těchto skupinách. U modelových ŠVP se nabízí otázka, proč nejzákladnější ŠVP nepracuje také s variantou využití disponibilních hodin a zařazení Informatiky i do nižšího ročníku. Budeme-li se na cílového uživatele modelového ŠVP Opatrně vpřed dívat jako na školu, která se zatím necítí být příliš připravená na výuku dle nového RVP, například z důvodu slabších digitálních kompetencí učitelů, pak by takové řešení situaci jistě prospělo. Jeden z respondentů například zmínil, že z disponibilních hodin přidali předmět „Digi čeština“, kdy se vyučuje čeština, ale místo tužky a papíru se používá počítač. Tím nepřichází o disponibilní hodiny češtiny, ale zároveň se jasně definuje, že v této hodině se budou maximálně využívat digitální kompetence, které žáci budou potřebovat v nadcházejícím ročníku.

6.4 Porovnání s dosavadními výzkumy

Výsledky této studie jsou v souladu s předchozími kvantitativními šetřeními, zejména pokud jde o význam motivace a technického vybavení. Nicméně kvalitativní přístup umožnil detailnější vhled do problematiky a identifikaci méně viditelných faktorů, jako jsou individuální postoje nebo neformální způsoby podpory mezi učiteli. To podtrhuje význam kombinace kvalitativního a kvantitativního výzkumu pro komplexní porozumění problematice.

6.5 Silné a slabé stránky výzkumu

Výzkum přinesl cenné poznatky o implementaci malé revize RVP, a to díky využití kvalitativního přístupu a zakotvené teorie. Validaci dat pak potvrdil triangulací těchto přístupů. Silnou stránkou byla možnost zachytit detailní pohled respondentů na konkrétní překážky i podpůrné faktory. Omezením byl vzorek spíše pozitivních respondentů ohledně malé revize RVP. Budoucí výzkumy by mohly zahrnout vzorek ze škol, které mají odmítavý postoj k technologickému vývoji a jeho začlenění do výuky. Další vhodný výzkum by mohla být případová studie, která by podrobně zmapovala kroky konkrétní školy a navrhovala podpůrná opatření pro další školy, jak implementaci zvládat lépe, nebo opatření pro NPI ČR, jak lépe zamířit podporu.

6.6 Doporučení pro praxi

Na základě výsledků doporučujeme školám:

1. Posílit individuální podporu a motivaci učitelů zapojených do tvorby ŠVP.
2. Revidovat časově náročné činnosti a umožnit zapojeným učitelům trávit na přípravě ŠVP dostatek času.
3. Využívat dostupné zdroje podpory, kdy účast každého jednotlivce na kurzu či webináři může díky spolupráci mezi kolegy výrazně pomoci ke vzdělávání všech kolegům.

ČSI by měla zásadně zlepšit funkce a uživatelskou přívětivost nástroje InspIS ŠVP. NPI ČR by se měl zaměřit na efektivnější komunikaci o možnostech podpory a snažit se redukovat jejich časovou náročnost. Zároveň by měl více motivovat učitele k evaluaci svých digitálních kompetencí. Tato doporučení mohou pomoci nejen při implementaci malé revize RVP, ale i při budoucích změnách kurikulárních dokumentů jako je velká revize plánovaná na rok 2025.

6.7 Silné a slabé stránky výzkumu

Výzkum přinesl cenné poznatky o implementaci malé revize RVP, a to díky využití kvalitativního přístupu a zakotvené teorie. Validaci dat pak potvrdil triangulací kvalitativního a kvantitativního přístupu. Silnou stránkou byla možnost zachytit detailní pohled respondentů na konkrétní překážky i podpůrné faktory. Omezením byl vzorek relativně úspěšných škol ohledně zpracování malé revize. Budoucí výzkumy by mohly zahrnout vzorek škol, které mají odmítavý postoj k technologickému vývoji a jeho začlenění do výuky. Další vhodný výzkum by mohla být případová studie, která by podrobně zmapovala kroky dané školy a navrhovala podpůrná opatření pro školy, jak implementaci zvládat lépe, nebo opatření pro NPI ČR, jak lépe zamířit podporu.

Závěr

Tato diplomová práce se zaměřila na problematiku implementace tzv. malé revize rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) v České republice. Hlavním cílem výzkumu bylo identifikovat klíčové faktory ovlivňující proces implementace této revize na základních školách a její začlenění do školních vzdělávacích programů (ŠVP). Výzkum byl proveden s využitím metody zakotvené teorie v kvalitativním výzkumu. Data byla získána prostřednictvím hloubkových rozhovorů se šesti respondenty z různých základních škol. Jednalo se o ředitele škol nebo koordinátory školních vzdělávacích programů. Analýza rozhovorů byla podpořena triangulací s kvantitativními daty z šetření Národního pedagogického institutu ČR.

Na začátku výzkumné části jsme si položili otázku: “Jaké faktory ovlivňují implementaci revize RVP na základních školách?” Výsledky výzkumu ukázaly, že problém není izolovaný, ale faktorů je několik a navzájem se ovlivňují. Zásadní roli při úspěšné implementaci malé revize RVP ZV hraje motivace a pozitivní přístup k zavádění změn ze strany tvůrců ŠVP, ať už jde o ředitele škol nebo koordinátory ŠVP. Klíčové je, aby tito aktéři nejen dobře rozuměli požadavkům RVP ZV, ale dokázali je přizpůsobit specifickému kontextu své školy a efektivně zapojili své kolegy do spolupráce. Výzkum také odhalil, že formální vzdělání v oblasti informatiky není pro úspěšné zavedení změn nezbytné. Důležitější je otevřenost k učení nových věcí, aktivní přístup k čerpání podpory a schopnost vyhledávat vhodné zdroje.

Respondenti se účastnili školení a webinářů a čerpali inspiraci z modelových ŠVP a dalších podpůrných materiálů, které nabízí NPI ČR. Většina respondentů využila některou z forem podpory, ačkoliv se preference lišily. Zejména modelové ŠVP i Myšlení byly oceňovány jako zdroj inspirace a díky odkazům na učebnice i praktických ukázek. Respondenti ale také zmiňovali potřebu větší konkretizace podpory a zjednodušení přístupu k ní.

Důležitým faktorem ovlivňujícím implementaci je také školní prostředí. Respondenti zmiňovali význam podpory ze strany vedení školy a dobrou spolupráci mezi učiteli. Respondenti často zmiňovali časovou náročnost jako největší bariéru celého procesu. Negativní emoce vyvolaly také obtíže spojené s ovládním programu InspIS ŠVP. Navzdory všem obtížím se ale respondentům podařilo změny implementovat do ŠVP a zajistit tak výuku informatiky a rozvoj klíčových digitálních kompetencí v souladu s požadavky RVP ZV.

Získané poznatky mohou být přínosem pro školy, které se s implementací malé revize RVP ZV stále potýkají, i když formálně už výuka dle nového RVP musí probíhat na všech školách. Zároveň mohou sloužit NPI ČR jako zpětná vazba pro další rozvoj systému podpory. Vzhledem k nadcházející velké revizi RVP ZV plánované na rok 2025 mohou získané poznatky přispět k hladšímu a efektivnějšímu průběhu implementace i v budoucnosti.

Seznam zkratek

RVP	Rámcově vzdělávací program
RVP ZV	Rámcově vzdělávací program pro základní vzdělávání
ŠVP	Školní vzdělávací program
ICT	Informační a komunikační technologie
DZ ČR	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky
JRC	Joint Research Centre
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NPI ČR	Národní pedagogický institut České republiky
PDF	Portable Document Format
SERR	polečný evropský referenční rámec pro jazyky
ZVO	Základní výzkumná otázka
SVO	Specifická výzkumná otázka
TO	Tazatelská otázka
ČAPV	Česká asociace pedagogického výzkumu
ČSI	Česká školní inspekce
RVP ZŠS	Rámcový vzdělávací program pro základní školu speciální
PPUČ	Podpora práce učitelů
SELFIE	Self-reflection on Effective Learning by Fostering Innovation through Educational Technologies
TET-SAT	Tool for Enhancing Teacher Self-Assessment in Technology
KIM	Krajský ICT metodik
TALIS	Teaching and Learning International Survey
NPO	Národní plán obnovy

Použitá literatura

- [1] Joseph A. Maxwell. *Qualitative research design. an interactive approach*. 2nd ed. Thousand Oaks: SAGE Publications, c2005. ISBN: 0-7619-2608-9.
- [2] Petr Vokáč. *Školský zákon. zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání*. 6., přepracované vydání. Třinec: Resk, spol. s r.o., 2016. ISBN: 978-80-87675-13-7.
- [3] *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání*. 2021. vyd. MŠMT, 2021. URL: <https://digitalizace.rvp.cz/files/rvp-zv-2021.pdf>.
- [4] *RVP v oblasti Informatiky a ICT*. 2011. URL: <https://archiv-nuv.npi.cz/t/revize-rvp-ict.html>.
- [5] *RVP ZV - Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání*. URL: <https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/ramcove-vzdelavaciciprogram-pro-zakladni-vzdelavani-rvp-zv/>.
- [6] *Harmonogram velkých revizí RVP ZV*. 2024. URL: <https://revize.rvp.cz/harmonogram>.
- [7] *Hlavní směry revize Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání*. MSMT-21618/2022-3. MŠMT, 2022. URL: <https://revize.rvp.cz/files/iii-hlavni-smery-revize-rvp-zv-po-vpr-final-230111.pdf>.
- [8] *Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020*. MŠMT, 2014. URL: <https://msmt.gov.cz/uploads/DigiStrategie.pdf>.
- [9] *Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+*. URL: https://msmt.gov.cz/uploads/Brozura_S2030_online_CZ.pdf.
- [10] *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2019–2023*. MŠMT, 2019. URL: https://msmt.gov.cz/file/51673_1_1/.
- [11] *Digital Competence Framework for Educators (DigCompEdu)*. URL: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcompedu_en.
- [12] *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání*. 2023. vyd. MŠMT, 2023. URL: https://msmt.gov.cz/file/60266_1_1/.
- [13] *Klíčová kompetence digitální*. URL: <https://prohlednout.rvp.cz/zakladni-vzdelavani/klicove-kompetence/kdi>.
- [14] Lucie Hučínová. *Klíčové kompetence v základním vzdělávání*. Praha: Výzkumný ústav pedagogický, 2007. ISBN: 978-80-87000-07-6.
- [15] Jana Kašparová. *Metodika tvorby školních vzdělávacích programů SOŠ a SOU. rámcové vzdělávací programy*. 1. vyd. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání, 2007. ISBN: 978-80-85118-12-4.
- [16] Jaroslav Jeřábek a Jan Tupý. *Manuál pro tvorbu školních vzdělávacích programů v základním vzdělávání*. 1. Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2005. ISBN: 80-87000-03-X. URL: <http://stary.rvp.cz/soubor/manual.pdf>.
- [17] *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání s vyznačenými změnami*. 2021. vyd. MŠMT, 2021. URL: <https://digitalizace.rvp.cz/files/rvp-zv-2021-s-vyznaceny-mi-zmenami.pdf>.

- [18] *Manuály a příručky InspIS ŠVP*. c2024. URL: [https://www.csicr.cz/cz/Informacni-systemy/Videomanualy-\(InspIS\)/Manualy-a-prirucky-InspIS-SVP](https://www.csicr.cz/cz/Informacni-systemy/Videomanualy-(InspIS)/Manualy-a-prirucky-InspIS-SVP).
- [19] *Školní vzdělávací programy - Vítejte na portále ceske-skoly.info!* URL: <https://ceske-skoly.info/smile>.
- [20] *Ke stažení | revize ICT RVP*. URL: <https://digitalizace.rvp.cz/ke-stazeni>.
- [21] *Vzorové ŠVP: Opatrně vpřed*. IMyšlení, 2023. URL: https://www.imysleni.cz/images/SVP/SVP1_opatrne-vpred_v20230323.pdf.
- [22] Jiří Vaníček. „Ne všechny vzdělávací materiály jsou vhodné pro novou informatiku“. In: *Metodický portál: Články* (2022). ISSN: 1802-4785. URL: <https://clanky.rvp.cz/clanek/23356/NE-VSECHNY-VZDELAVACI-MATERIALY-JSOU-VHODNE-PRO-NOVOU-INFORMATIKU.html>.
- [23] *Vzorové ŠVP: Nebojácně vpřed*. IMyšlení, 2023. URL: https://www.imysleni.cz/images/SVP/SVP2_nebojacne-vpred_v20230323.pdf.
- [24] *Vzorové ŠVP: Progresivně vpřed*. IMyšlení, 2023. URL: https://www.imysleni.cz/images/SVP/SVP3_progresivne-vpred_v20230323.pdf.
- [25] *Vzorové ŠVP: Kreativně vpřed*. IMyšlení, 2023. URL: https://www.imysleni.cz/images/SVP/SVP4_kreativne-vpred_v20230323.pdf.
- [26] *Materiály pro předměty | revize ICT RVP*. URL: <https://digitalizace.rvp.cz/materialy-pro-predmety>.
- [27] *IPs Kurikulum - edu.cz*. c2024. URL: <https://www.edu.cz/podpora-skol/projekty-op-jak/ips-kurikulum/>.
- [28] *Nabídka podpory | revize ICT RVP*. c2024. URL: <https://digitalizace.rvp.cz/nabidka-podpory%5C#dotaznik>.
- [29] *ICT revize: s čím vám pomůže konzultant ŠVP, IT guru, KIM?* URL: <https://www.youtube.com/live/9sirDgb5p4c>.
- [30] URL: https://clanky.rvp.cz/front.clanky/download-attachment?file_id=7243.
- [31] *Postupné zahájení vzdělávání se ŠVP upraveným podle RVP ZV s novou vzdělávací oblastí Informatika s účinností od 1. září 2021*. MŠMT, 2021. URL: <https://digitalizace.rvp.cz/files/nabeh-rvpzv-2021-informatika.pdf>.
- [32] Miroslava Dvořáková. *Evaluace jako nástroj zjišťování kvality v dalším vzdělávání*. URL: <https://archiv-nuv.npi.cz/t/evaluace-jako-nastroj-zjistovani-kvality-v-dalsim-vzdelavani.html>.
- [33] *ICT v životě školy - Profil školy21*. URL: <https://archiv-nuv.npi.cz/ae/profil-skola21.html>.
- [34] *MENTEP National Workshop report Czech Republic*. Praha: European Commission, 2018. URL: http://mentep.eun.org/documents/2390578/2452687/MENTEP_National_Workshop_report_Czech_Republic.pdf/ebd4f249-2a74-4c85-bfb9-b71b0a67008d.
- [35] *Jednotný metodický portál MŠMT*. c2024. URL: <https://www.edu.cz/>.

- [36] *Učitel 21 - Jaké jsou úrovně kompetencí*. URL: <https://ucitel21.rvp.cz/stranka/prehled-urovni>.
- [37] *SELFIEforTEACHERS | Home*. URL: <https://educators-go-digital.jrc.ec.europa.eu/>.
- [38] Anastasia Economou. *SELFIEforTEACHERS. Designing and developing a self-reflection tool for teachers' digital competence*. EUR 31475 EN. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2023. ISBN: 978-92-68-01809-5. URL: https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC131282/JRC131282_01.pdf.
- [39] N. Giannoutsou. *Enabling the digital transformation in Education: Looking through a "SELFIEs" lens*. JRC131329. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2024. ISBN: 978-92-76-58814-6. URL: https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC131329/JRC131329_01.pdf.
- [40] „SELFIEforTEACHERS_SelfReflectionReport“. Dostupné po registraci a absolvování autoevaluace, 2024.
- [41] *Monitorování a rozvoj kompetencí učitelů*. URL: <https://mentep-sat-runner.eun.org/>.
- [42] Monika Smekalová. *Třetina Čechů neumí žádný jazyk, v angličtině patříme k nejhorsším v Evropě*. URL: <https://epale.ec.europa.eu/cs/content/tretina-cechu-neumi-zadny-jazyk-v-anglictine-patrim-k-nejhorsim-v-evrope>.
- [43] *EU Login - Aplikace na Google Play*. URL: <https://play.google.com/store/apps/details?id=eu.europa.ec.ecas>.
- [44] *Statcounter Global Stats - Browser, OS, Search Engine including Mobile Usage Share*. c2024. URL: <https://gs.statcounter.com/>.
- [45] „ChatGPT ukazuje víc, než si myslíte. Proč fenomenální úspěch AI děsí lidstvo“. In: *FINMAG 2023* (). URL: <https://www.finmag.cz/technologie/439600-co-je-to-chatgpt>.
- [46] *Evropský rámec digitálních kompetencí pedagogů*. JRC107466. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2018. ISBN: 978-92-79-73494-6. URL: <https://digitalizace.rvp.cz/files/evropsky-ramec-digitalnich-kompetenci-pedagogu-digcompedu.pdf>.
- [47] „SELFIEforTEACHERS - Objevte svůj digitální potenciál“. Dostupné po registraci a absolvování autoevaluace, 2024.
- [48] Tom Wengraf. *Qualitative research interviewing. biographic narrative and semi-structured methods*. London: Sage Publications, 2001. ISBN: 0-8039-7501-5.
- [49] Anselm Strauss a Juliet Corbin. *Základy kvalitativního výzkumu. postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Vyd.1. Boskovice: Albert, 1999. ISBN: 80-85834-60-X.
- [50] *Statistický informační systém Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy*. URL: <https://statis.msmt.cz/data/>.

- [51] Roman Švaříček a Klára Šed'ová. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. 1. vyd. Praha, Česká republika: Portál, 2007. ISBN: 978-80-7367-313-0.
- [52] Michal Miovský. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2006. ISBN: 80-247-1362-4. URL: <http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:f1fcf280-7893-11e5-99af-005056827e52>.
- [53] *Administrativní činnosti základních škol*. 2024. URL: <https://www.edu.cz/2024/02/>.
- [54] R. Homan. „The Principle of Assumed Consent: the Ethics of Gatekeeping“. In: *The Ethics of Educational Research*. Ed. M. McNamee a D. Bridges. Oxford: Blackwell, 2002, s. 23–40. ISBN: 0631231676.
- [55] *ETICKÝ KODEX ČESKÉ ASOCIACE PEDAGOGICKÉHO VÝZKUMU*. URL: https://capv.cz/eticky-kodex-capv/?doing_wp_cron=1733111879.9109020233154296875000.
- [56] Jan Hendl. *Kvalitativní výzkum. základní metody a aplikace*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005. ISBN: 80-7367-040-2.
- [57] *Metodika ke zpracování závěrečné práce pro vybrané nelékařské zdravotnické obory | Lékařská fakulta Masarykovy univerzity*. URL: https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/lf/js19/metodika_zp/web/pages/06-kvalitativni.html.
- [58] *Jak jsou na tom školy se zaváděním ICT revizí - Vedení škol*. NPI ČR. URL: <https://digitalizace.rvp.cz/files/potreby-skol-shrnuti-vedeni-final.pdf>.
- [59] *Šetření NPO 3.1 DIGI, podzim 2024 - Předběžná zjištění, ZŠ a G*. NPI ČR, Dosud veřejně nepublikovaný dokument.
- [60] *Kvalita vzdělávání v České republice ve školním roce 2022/2023*. 1. vydání. Česká školní inspekce, 2023. ISBN: 978-80-88492-50-4. URL: https://www.csicr.cz/CSICR/media/Elektronicke-publikace/2023/Vyrocni_zprava_CSI_2022_2023/html5/index.html?
- [61] *Konzultační centrum; KC NÚV*. URL: <https://kc.rvp.cz/>.
- [62] Simona Boudová, Vít Šťastný a Josef Basl. *Mezinárodní šetření TALIS 2018. národní zpráva*. První vydání. Praha: Česká školní inspekce, [2019]. ISBN: 978-80-88087-22-9. URL: <http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:08468700-433c-11ea-9231-005056827e51>.
- [63] *Rámcové vzdělávací programy - Revize RVP*. URL: <https://prohlednout.rvp.cz/>.

Seznam tabulek

3.1	Tabulka komparace autoevaluačních nástrojů pro učitele	30
4.1	Tabulka respondentů kvalitativního výzkumu	38

Seznam obrázků

1.1	Systém kurikulárních dokumentů ČR	11
1.2	Dokumenty ovlivňující vznik malé revize RVP	14
2.1	Ukázka tematického celku modelového ŠVP Opatrně vpřed	21
2.2	Směry komunikace mezi účastníky konzultací	24
2.3	Postupné zahájení vzdělávání se ŠVP upraveným podle RVP ZV s novou vzdělávací oblastí Informatika s účinností od 1.9.2021, Zdroj: NPI ČR	25
4.1	Proces axiálního kódování v programu Atlas.ti	42
4.2	Podpůrné schéma analytického příběhu	43
5.1	Jak jsou na tom školy se zaváděním ICT revizí	47
5.2	Jak jsou na tom školy se zaváděním ICT revizí	48
5.3	Šetření NPO 3.1 DIGI, podzim 2024	49
5.4	Jak jsou na tom školy se zaváděním ICT revizí - Preferované formy podpory	51
5.5	Jak jsou na tom školy se zaváděním ICT revizí	52

Použitý software

V této práci byl použit následující software:

- **LaTeX**: Pro typografické zpracování dokumentu.
- **Writefull**: Pro typografické zpracování dokumentu.
- **Overleaf**: Jako online editor pro LaTeX.
- **BibTeX**: Pro správu bibliografických citací.
- **Google Diktafon**: Pro přepis rozhovorů.
- **Microsoft Teams**: Pro online rozhovory a jejich přepis.
- **Atlas.ti**: Pro kódování dat z rozhovorů.
- **ChatGPT**: Pro rešeršní činnost, analýzu textu.
- **Google Gemini**: Pro rešeršní činnost, analýzu textu.

Přílohy

A. Rozhovor 1

(Výzkumník) Dotazník bude anonymní. Souhlasíte s nahráváním?

(Respondent 1) No klidně.

(Výzkumník) Pro pro záznam, aby jsme to měli. Tak jo, děkuju. Tak by mě zajímalo, jak dlouho už jste tady ředitelkou?

(Respondent 1) To vím úplně přesně, 6 let.

(Výzkumník) A jaký máte přístup, nebo vztah k digitálním technologiím?

(Respondent 1) No, jaký vztah... Jako je to určitě úžasný pomocník, ale já vzhledem mému, ehm, vztahu k technice, a co si budeme k věku, tak mám trochu... mi to dýl trvá, než se s tím smírím. Třeba kolegyně navrhla... Měli jsme tady donedávna papírové třídnice, loni přišla s nápadem, abychom byli světový, i když jsme v malém městě. Máme tady zapsaných 20 dětí ve škole, tak prostě musíme jít s dobou, tak jsme zkusili elektronickou třídnici. Takže já jsem tady ta, která tady blá blá... Jo prostě.. papír tužka to pro mě bylo... Ale teď jsem zjistila, že prostě jaká je to ukrutná výhoda, takže asi takový k tomu mám vztah. Mám ve třídě... máme vybavený obě dvě třídy interaktivními tabulemi. Zjistila jsem kouzlo interaktivní tabule nebo našla kouzlo. Děti to baví. Je to interaktivní, pracujou. No, prostě jo.

(Výzkumník) Promítáte ten váš přístup k technologiím nějak do směřování školy?

(Respondent 1) To určitě hlavně v souvislosti s tím covidem, tak nás nic jiného neto. Nám nic jiného nezbývalo, že jo.

(Výzkumník) Já jsem pochopil, že se tomu nebráníte...

(Respondent 1) Ne, v žádném případě, naopak. A tím že dostáváme i z kraje, ono se to jmenuje, dvě dotace. - rozhovor přerušen zvoněním telefonu - Jsou to dvě dotace, jedna se jmenuje Digitální propast. To je v rámci toho, že se nakupují takový ty, jako máte vy, notebook, tablety pro případ kdyby bylo něco, tak aby se to dalo půjčit dětem domů, tak aby měli všichni přístup a možnost se s námi spojit a pracovat. A pak je druhá dotace a to jsou zase jakože digitalizace, kde teda Máme za úkol s dětmi programovat a jednoduchý takovýhle věci. Tak to zase tady máme koupený, ale u nás to... zatím se to nesetkalo s nějakým... musíme pomalu a postupně, protože máme tady takovovej... omezenej materiál, nebo jak to mám říct.

(Výzkumník) A ten omezený materiál, je to spíš finanční nebo časovej?

(Respondent 1) Ne, teď měl na mysli, je mi to hloupý, ale ty naše děti. Oni mají povinně v RVP a i v ŠVP mají povinnou, jakože digi... nebo informační...

(Výzkumník) Jo, k tomu se dostaneme.

(Respondent 1) Čtrvtej, pátej ročník, ale my teďka tady jsme zrovna v situaci, kdy ty čtrvrťáky, páťáky nemáme moc zdatný, takže... většina z nich je vyšetřených, mají nějaké speciální vzdělávací potřeby, takže to není úplně... ale blýská se na lepší časy, kolegyni už jsem upozornila, protože mám tady - první, druhou třídu učím já. Kolegyně tři, čtyři, pět, takže ta si rve vlasy z hlavy. Říkám: "Neboj, příští rok to bude dobrý, protože mám šest kvalitních druháků, který jsou prostě dobrý!" Takže už se těší. No takže asi tak.

(Výzkumník) Jo. No, já jsem to pak ještě vrátím. A k těm digitálním technologiím ještě obecně. Jak jsou na tom ostatní učitelé?

(Respondent 1) Líp, než já.

(Výzkumník) Líp, než vy...

(Respondent 1) Hmm, určitě. I asistentky, všechny. Je to dobrý. A byli jsme i na školení. Tamhle jsem se sešli s malotřídníma školama, abychom nemuseli jezdit do Bradavic, protože co si budem, že jo, jsme atdy dvě nahoře, tak... a to samý je třeba malotřídka v Krásnohůlkách, takže jsme se sešli tam, přijeli jsme prostě tam do jednoho místa, odpoledne.

(Výzkumník) A to bylo školení vyloženě kvůli tomu ŠVP, nebo?

(Respondent 1) Nenene, to bylo...implementace tohohle, tý digitalizace do hodin tělocviku, češtiny...

(Výzkumník) A to bylo od NPI?

(Respondent 1) Jo.

(Výzkumník) Takže tam byl...

(Respondent 1) Krajský koordinátor.

(Výzkumník) A na takový školení jezdíte, nebo je pořádáte, případně se jich účastníte, pravidelně?

(Respondent 1) Takhle, z toho NPI nám chodí nabídky samozřejmě. Tam je kurzů, kurzů a kurzů. Pak je teďka moderní věc po tom covidu, ty různé semináře a takovýchle věci, že tady to... sedíte a posloucháte. Ale jak říkám, je to u nás. Je to...takový, že prostě... když je... teď jsem zrovna byla na školení ředitelů malotřídních škol. Ve středu a byl to prostě organizační... ani ne tak problém, jako jo, ale že tady kolegyně zůstane sama. Takže v případě, ona má teďka ještě holčičku, dceru ve školce, takže v případě, že by třeba ona měla tu holku nemocnou, tak já na žádný takový školení nemůžu vycestovat. U nás je to prostě zajištění toho provozu... No a co si budem, komu by se chtělo odpoledne někam v pět? Zaprvé to nikdo nepořádá. Většinou je to všechno prostě dopoledne, když to no...Takže tak.

(Výzkumník) Takže učitele tady mají možnost vzdělávat se.

(Respondent 1) Určitě a hlavně je to povinnost další vzdělávání se pedagogů.

(Výzkumník) Jenom je to náročné z organizačního hlediska...

(Respondent 1) Je to náročný no, jasně že. Máte mít jako ředitel školy vypracovaný plán strategický dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a na základě toho vybírat. Pak se to objeví... zase finance. My jsme teda zapojení v projektu OPEJAK, takže tam jsme si vyznačili, že chceme šablony jako že DVVPéčka.

(Výzkumník) Ale třeba ty kurzy z NPI jsou všechny zdarma, že jo?

(Respondent 1) Nejsou.

(Výzkumník) Nejsou?

(Respondent 1) Teď já jsem byla na školení ředitelů a stojí mě to 1250 Kč.

(Výzkumník) Hmm, tak to jsou zdarma jsou tím pádem asi jenom vyloženě k tomu... k té revizi RVP.

(Respondent 1) Ale dají se. Oni se vás, když si to objednáte, tak se ptají, jestli to chcete platit ze šablon, nebo sám. Protože jsou školy, který do šablon nejsou. Protože je to moc práce.

(Výzkumník) No..eeee.. dobrá to tady teď musím trochu přeskákat... takže vy tady asi nemáte vyloženě učitel informatiky? Předpokládám.

(Respondent 1) Jako takového ajťáka určitě tady nemáme. Ale jak říkám, kolegyně v tý 3., 4., 5. učí.. je to mladá perspektivní 34, takže ta s těma technolo-

giema určitě umí líp. No jo, takže nemáme úplně, že bychom tady měli vysloveně nějakého...

(Výzkumník) takže tahle kolegyně je nejzdatnější a dohromady, nebo jak to říct... mezi sebou radíte si s tím postupem? Radí vám tahle kolegyně třeba jak...

(Respondent 1) Určitě, určitě jo. My jsme tady takovej malej přátelskej kolektiv, takže i paní učitelka na angličtinu, která sem chodí dole ze školky, která má jakože angličtinu vystudovanou. Tak tu interaktivní tabuli používá, technologie, takže tam... Tady prostě to funguje, jako že na úzký spolupráci. Nevíš? přijď, porad' mi, ukaž... že jo.

(Výzkumník) Já teď půjdu vyloženě k tomu ŠVP. V roce 2021 byla malá revize RVP, kdy vznik nový učební obor, teda vzdělávací obor informatika a ještě se tam přidaly klíčové digitální kompetence. Jaká byla vaše role jako ředitelky přitom, při té integraci do toho ŠVP.

(Respondent 1) No hlavně se do toho ŠVP zase zavrtat. Ale nás to přinutilo k celý aktualizaci toho ŠVP. My jsme ho v tu dobu přejmenovali, implementovali jsme tam tyhleto digitální, teda tenhleto nový předmět informatika, předtím se to jmenuje informační a výpočetní technologie, takže se to přejmenovalo s tím, že to měli předtím páťáci, teď čtvrtáci, páťáci. A snažili jsme se to společně dát i do jednotlivých předmětů. Nejenom, že bude jenom informatika jako taková, ale... - rozhovor přerušen druhou pí učitelkou. - Jasně tak jako klíčové kompetence jako takové digitální, dobrý, ty tam přibyly, ale že jsme tři baještě nevím ve výstupech v češtině, tak je tam i využívání. Já nevím... technologie digitální k... Já nevím k čemu, nebo spíš v matematice vytvoření něčeho, nějakých tabulek a takovýchle věci. Takže my jsme se snažili do každého předmětu. I do toho tělocviku, že používaj, já nevím, QR kódy, při nějaký vycházce.

(Výzkumník) To je zajímavý. Takže třeba v matematice používají Excel?

(Respondent 1) Taky, určitě, hmm. Dokonce druháci teďka měli jakože práce, práce s daty a je to obyčejná tabulka, kde je já nevím sloupeček A B C a řádek 1 2 3 4 5 a teďka najdi číslo A1, nebo B5, tak je to už práce s daty. Jo,

(Výzkumník) Jo, na to nejsou vyloženě potřeba ty počítače.

(Respondent 1) Nejsou no. Ale jako. Jako s tabletama, teď jsme nově, nevím, jestli neznáte aplikaci včelku, to je takovej diagnostickéj ten. Oni poskytují, teda je to teda nechutně drahý, jsem koukala na to, kolik za to chtějí. 12000 Kč za rok. Dobře, aplikace včelka se to jmenuje a tam můžete buď ty žáky testovat nebo tam jsou i nějaký výukový materiály a teď jsme jakože testovali plošně ty prvňáčky, jakože matematické dovednosti. Takže každý z nich měl tablet, klikli na včelku a prostě poslouchali, a ona říkala. Vyber obrázek, který je třeba třetí zleva, prostě takže teďka jo, oni ho zaklikli a ona řekla: "Jo, výborně, pokračuj dál," takže tak. I tohleto se dá používat při hodinách.

(Výzkumník) Jste říkala, že to drahý...

(Respondent 1) Je to drahý, 12000 za rok za to chtěj. Teď teda mám licenci do 30. listopadu zdarma, tím že jsme se toho výzkumu.. já jsem se s těma svýma prvňákama zúčastnila.

(Výzkumník) No a je to pro vás problém ta cena?

(Respondent 1) A tak není úplně problém... My máme ještě nějakou sovičku, kterou teda už máme zakoupenou dlouho, máme k tomu taky nějaký výukový tydlety... takže...

(Výzkumník) Protože pochopil jsem, že to vybavení tady máte vlastně dobrý.

Máte ty dotykový tabule, tablety... Počítačovou učebnu máte?

(Respondent 1) Jako počítačovou učebnu jako takovou nemáme. Prostě ve třídě nastane informatika, nebo něco, tak se vyndaj notebooky, nebo tablety.

(Výzkumník) Máte i notebooky teda?

(Respondent 1) Máme i notebooky, ale oni ty děti..

(Výzkumník) Mají radši tablet?

(Respondent 1) Co mají radši tablet... Oni to s tím nořasem neumí. Jo? takže jsme raději pořídili ještě k tomu tablety, kdy mají prostě pocit, jako... Co si budem, všichni mají v ruce telefon, že jo.

(Výzkumník) No a když teda používáte radši ty tablety, dokážete je naučit ty požadované výstupy tý informatiky na tom?

(Respondent 1)(Kroučí hlavou) No nic moc, nic moc. Říkám, tadydle s těma jo... to jsou všechny děti vyšetřeny buď pedagogicko psychologický poradně, nebo jednu máme holčičku dokonce ze speciálního pedagogickýho centra s lehkým mentálním postižením. Takže tady se nám to úplně ještě nedaří. Oni mají trošku... tady ta žačka má snížený výstupy. Takže ta má ve všech předmětech možná tak akorát. V angličtině seznámí se s jazykem. Nebo seznámí se se zvukovou stavbou nebo prostě něco takového. A v ty informace potom má to samý. A ty čtvrtáci. To jsou takový... no prostě...

(Výzkumník) A navýšili jste teda adekvátně s tím požadavkem i tu hodinovou dotaci? Mají teda teď...

(Respondent 1) Nemají, mají hodinu týdně. Ale tím, že se to snažíme jakože vecpat do všech možných předmětů tak. Jako snažíme se, ale myslím si, že to prostě úplně nezvládnou. Ale loňský pářáci, který odešli tamhle do Kruvalu do školy, tak jsou prostě... Ty to zvládali úplně v pohodě.

(Výzkumník) No a když třeba učíte jen míň, než je ta požadovaná...

(Respondent 1) Ne, požadovaná dotace je hodina týdně.

(Výzkumník) Hodina týdně?

(Respondent 1) Ve čtvrté i v páté třídě je požadována hodina týdně přímo předmětu informatika.

(Výzkumník) Já s myslím si, že jsou dohromady 4, ale možná se pletu.

(Respondent 1) Ne jedna.

(Výzkumník) Dobře.

(Respondent 1) S tím, že teda máte ještě nějakou k dispozici disponibilní hodinu, kterou můžete operovat, ale my máme víc využíváme ty disponibilní hodiny na češtinu. Na čtení s porozuměním, rozvíjení a tak. Máme hodně disponibilních hodin češtiny.

(Výzkumník) No a když to dělali to, nebo aktualizovali to ŠVP, využili jste nějakou pomoc z toho NPI?

(Respondent 1) Ne.

(Výzkumník) Nic z toho jako IT guru, vzorová ŠVP?

(Respondent 1) (Kroučí hlavou)

(Výzkumník) A proč jste to nevyužili?

(Respondent 1) Nevím, prostě jsme to zvládli sami.

(Výzkumník) Jo. No a kde jste teda čerpali inspiraci?

(Respondent 1) Od kolegyně která je trošku...no od kolegyně, která dělá na malotřídní škole. Je to vlastně stejný typ jako máme my školy. Od paní ředitelky z Krásnohůlek.

(Výzkumník) Na jiný škole?

(Respondent 1) Hmm.

(Výzkumník) Takže ta možná využila třeba to vzorové ŠVP, upravila to pro její školu, a pak vám to poskytla.

(Respondent 1) Hmm.

(Výzkumník) No a vy jste to teda v podstatě jenom přijali, nebo jste to ještě nějak upravovali?

(Respondent 1) No museli jsme to upravit k sobě. Jakože ke své škole.

(Výzkumník) A do toho se zapojili všichni učitelé nebo jste to dělala primárně vy?

(Respondent 1) No my dvě, paní kolegyně, co učí tu informatiku.

(Výzkumník) Máte tady nějaké jako izolovaného učitele, který by se neřídil tím ŠVP a tak nějak si učil, co chce?

(Respondent 1) Ne, Akorát teďka při té inspekci. Teď se tomu směju, ale nebylo to hezký. Paní učitelka tam měla tu inspekci a na rozvrhu měla sloh a učila vlastivědu. No tak to byl takovej... No prostě vsuvka. Ne jinak se samozřejmě ŠVPčka držíme všechny.

(Výzkumník) Jak jste informovali rodiče nebo veřejnosti o těch změnách?

(Respondent 1) No tak to ŠVP bylo schválený školskou radou, která se to... a rodiče mají volný přístup k tomu. Máme tady šanon, kdykoliv to chtějí vidět. A máme ho na stránkách, na webových stránkách.

(Výzkumník) A plánujete to ŠVP ještě nějak revidovat?

(Respondent 1) Teď ne. Teď dlouho ne!

(Výzkumník) Dlouho ne? Ono vám to asi dlouho nevydrží. Teď bude velká revize zase za dva roky.

(Respondent 1) Vim, vim...

(Výzkumník) Takže do té doby ne.

(Respondent 1) Do té doby ne, učitelé ne.

(Výzkumník) A co pro vás během té implementace bylo nejobtížnější?

(Respondent 1) Nevím co. Asi zkorigovat to tak, abychom vyhověli RVP a vyhověli možnostem našich dětí, asi tak. Jako nemůžete tam psát nějaký pohádky o tom, co budete dělat a přitom víte, že to se nedá nikdy splnit. Takže to si myslím. Prostě to skloubit, abyste splnil tohle a aby to a abyste to přizpůsobil našim podmínkám a prostě naší škole.

(Výzkumník) Na základě aktuálních zkušeností z té implementace, kdybyste to dělali znovu. Udělali byste něco jinak?

(Respondent 1) Nevím, možná teď se mi to snadno říká, dala bych to za práci někomu jinému. Hotovo. Těch 247 stránek, nebo kolik jsem z toho nakonec udělala. Jako bylo to jako časově náročný no.

(Výzkumník) Já se ještě... ve výroční zprávě jsem se koukal, že máte sedm pedagogů... pedagogických pracovníků, je to tak?

(Respondent 1) No, ale to je včetně asistentu pedagoga. Takže ano máme nahoře jsme dvě, dole jsem dvě paní učitelky, plus tři asistenti. Teď máme nově asistentku. No nově, druhý rok i v mateřské škole, na chlapečka vyšetřeného se čtyřkou, se čtvrtým podpurným opatřením a na plný úvazek jako... to se málokdy.

(Výzkumník) A všiml jsem si, že tři kolegyně si dodělávají vysokou školu nebo pedagogickou kvalifikaci.

(Respondent 1) Jakou ste četl zprávu, z jakého roku?

(Výzkumník) 2023/24 myslím.

(Respondent 1) Takhle ty asistentky pedagoga. Jednu mám čerstvou teď od září. Takže ta samozřejmě má přihlášku na kurz asistenta. Ta druhá už přihlášku měla, akorát v město, tam to zrušili, nebo ne zrušili, posunuli. Prostě až na jaro, protože se jich sešlo málo těch těch. No a jedna studuje v mateřské škole a tak to je paní ing. A dělá teďka VOŠku taky v Bradavicích a ta přímo má předškolní a mimoškolní pedagogiku do školky.

(Výzkumník) Na to já jsem se chtěl zeptat, jestli máte dostatek aprobovaných učitelů?

(Respondent 1) No po inspekci jsem se dozvěděla, přestože tady paní kolegyně má bakaláře z Univerzity Karlovy, já nevím magistra z tamtoho, tak je prostě pro první stupeň nekvalifikovaná.

(Výzkumník) Je to tak.

(Respondent 1) Takže: „Kde máte inzerát?“ , „Já ho tam dám...“ Přitom takovou češtinářku prostě nenajdete jako.

(Výzkumník) No to byla moje navazující otázka, jestli tu absenci aprobace vnímáte jako problém?

(Respondent 1) Ne, naopak, vůbec ne. A tím že tady je kolegyně už já nevím jaký rok, 2015? No... Takže prostě... Ne. No hlavně my jsme asi VIP náš kraj. Tady sehnat kvalifikovaného... ale zdá se mi, že to není problém jenom tady. Je to problém prostě asi celorepublikový, sehnat.

(Výzkumník) Nejspíš jo. Dobrá a je něco, na co jsem se nezeptal, ale chtěla byste to zmínit?

(Respondent 1) Ne.

(Výzkumník) Mockrát děkuji za rozhovor.

B. Rozhovor 2

(Výzkumník): Na začátek se teda ještě jednou zeptám, jestli souhlasíte s nahráváním a bude to anonymní.

(Respondent 2) (?): Ano, souhlasím.

Neznámý řečník: Děkuji.

(Výzkumník): Tak, chtěl bych se zeptat, jak dlouho jste ředitelkou?

(Respondent 2): Pátým rokem.

(Výzkumník): A jaký je váš vztah k digitálním technologiím?

(Respondent 2) (?): Kladný. I přesto, že jsme malá škola, že máme vlastně jenom 6 dětí, tak se tomu snažíme věnovat. Mám tady paní učitelku, která je docela zapálená na to, takže jako všechny možné webináře informace si hledáme. Máme, nevím, roboty, 3D tiskárnu, tabule interaktivní, děti mají, teď se snažíme jako přejít na iPady, mají chrombooky, ale tak jako snažíme se. Ale nemyslím si, že by to měla být priorita ve škole zase.

(Výzkumník): Promítáte ten pozitivní přístup k technologiím do směřování té školy?

(Respondent 2): Určitě, určitě. Děti vlastně třeba z volitelných, jako z disponibilních hodin z češtiny, tak jsme udělali digi češtinu, že vlastně máme jakoby takovou, jak bych to řekla, speciální formu, že je to vlastně teda IT, mají to teda už děti od druhé třídy, občas se tam jako proběhnou i prvňáci, vlastně dělají češtinu, ale dělají to vlastně tak jako přes všechny tyhle, ty jiné nástroje, než tužka a papír.

(Výzkumník): Jo, rozumím. A ostatní učitele, kolik je teda učitelů?

(Respondent 2): Tak jsem já, je paní učitelka a druhá paní učitelka v tandemu. My máme jenom šest dětí ve škole.

(Výzkumník): A minimálně dvě jste teda pozitivně nakloněny, nebo kladně přijímáte ty technologie. A děláte si nějaké evaluace toho, jak na tom doopravdy jste, nebo jak to říct?

(Respondent 2): Asi jako neděláme, kromě pozorování, kromě toho, že vidíme ty výsledky, jak prostě děti jsou schopné fungovat. Nejenom Minecraft. Že už vlastně jsou schopné přihlásit se do mailu, přiložit soubor, nevím, vokabulář, zvládnout sami.

(Výzkumník): Já se omluvám, já jsem myslel, učitele, jestli si děláte nějaké hodnocení, jestli třeba jako pro toho učitele 21.

(Respondent 2): Ne, ne, na to ani neznám právě, bych se přiznal.

(Výzkumník): Jo, to vzniklo vlastně k té revizi, že si učitele můžou sami sebe ohodnotit. Je tam několik otázek a jsou tam na pedagogické dovednosti a IT dovednosti a ono vám to ukáže pak nějaké slabé místa, kde si můžete zlepšovat.

(Respondent 2) (?): Aha.

(Výzkumník): Kdyby vás zajímalo dál, jaký máte vy nebo vaši učitelé možnost vzdělávat se v těch digitálních kompetencích, jestli je nějak podporujete, jestli pořádáte nějaké kurzy, nebo se aktivně účastníte společně a tak dále.

(Respondent 2): Tak my sami nepořádáme, protože kam jsme tady došli. A my na to ani nemáme finance, tam je prostě náš začátek a konec všeho. Takže využíváme nabídek hodně třeba, já nevím, odkud jste?

(Výzkumník) (?): Jak to myslíte?

(Respondent 2): Město, město jenom, kde vy působíte.

(Výzkumník): Já teď jsem v Praze, ale jinak pocházím z Ostrova.

(Respondent 2): Z Ostrova, takže, to jenom jako jestli znáte. No tak to je jako jedno... Sokolovský květ. Tak ty hodně, vlastně jako Gimso, tak pořádají hodně různé vzdělávací akce a máte to vlastně dotované a hrazené, takže tam. Ale jinak spoustu webinářů, seminářů, hodně. Máme za sebou spoustu toho vzdělávání.

(Výzkumník): Předpokládám, že je plánujete dále rozvíjet ty digitální kompetence, jak získávají na důležitosti.

(Respondent 2): Ano.

(Výzkumník): A jste vy, celá škola nebo učitelé v nějakých profesních komunitách? Ne? Jen aktivní účastníci těch seminářů?

(Respondent 2): Ano.

(Výzkumník): Máte nebo vnímáte, že máte dostatek aprobovaných učitelů na informatiku? Na ten nový vzdělávací obor?

(Respondent 2): Myslím si, že ano, snažíme se, co to jde. Já nemám, paní učitelku, že by byla informatička vystudovaná. Není. Je to prvostupňářka, máme jen první stupeň.

(Respondent 2): Ale zajímá se.

(Výzkumník): Takže předpokládám, že tu absenci IT aprobace nevnímáte jako nedostatek?

Neznámý řečník: Ne.

(Výzkumník): Probíhá mezi vámi nějaká spolupráce? Ohledně té informatiky, že nejzdatnější učitelka v IT ukazuje ostatním, co a jak?

(Respondent 2): Tak to jsem byla já, ale mám toho moc, takže jsem to předala na paní učitelku. Ale spolupracujeme spolu od pondělí do pátku a někdy i o víkendech, takže ano, probíhá.

(Výzkumník): A teď bych se dostal k tomu ŠVP vyleženě. Jaká byla vaše role ředitelky při zavádění nových digitálních kompetencí a informatiky do ŠVP?

(Respondent 2): Já jsem to tam zaváděla.

(Výzkumník): Takže vlastně jste to dělala celé vy to ŠVP?

(Respondent 2): Ano, jen při digitalizaci. Velkou revizi ještě nemáme. Teď máme to tak předpřipravené, že uděláme velkou revizi a uděláme ŠVP v inspisu.

(Výzkumník): Velkou revizi myslíte velkou revizi RVP? A to ještě není dokončené, takže to asi nevádí.

(Respondent 2): Předpřipravené už máme tak nějak. Už jsme na tom začli trošičku dělat.

(Výzkumník): Když jste zpracovávali tu malou revizi do ŠVP, které z nabízených pomoci jste využili? IT Guru, KIM, Vzorová ŠVP. Využili jste něco z toho?

(Respondent 2): Vzorové ŠVP jsem určitě měla. Měla jsem RVP. A tu stránku edupage, eduin, nevím, jak se to jmenuje. Tam to bylo jako hodně dobře, přehledně, srozumitelně zpracované.

(Výzkumník): Vyložení od toho Národního pedagogického institutu, ty konzultace, které jsou nabízené zdarma, to jste toho nevyužili?

(Respondent 2): Jednou jsme konzultovali, to byla, myslím si, že tady pro Karlovy Vary, nějaký problém, jednou jsme řešili. Jednu schůzku jsme měli.

(Výzkumník): A nevíte s kým?

(Respondent 2): Online. Paní XY? (KIM)

(Výzkumník): Já zkusím pak najít, co to bylo za tu pozici.

(Respondent 2): Metodička. Nevím. Paní XY, no.

(Výzkumník): To je možné, krajská metodička. A proč jste nevyužili i další nabízené pomoci? Ono to vlastně bylo všechno zdarma. Věděli jste vůbec o tom, že jsou všechny ty možnosti k dispozici?

(Respondent 2): Úplně ne. Já nevím, co jsou všechny možnosti. Já ani vlastně nevím, co jsou všechny.

(Výzkumník): Takže třeba IT Guru znáte?

(Respondent 2): Slyšela jsem o tom, ale myslím si, že až později, když jsme to měli hotové. Před tím, než jsme to začali dělat, tak ne.

(Výzkumník): Takže by se dalo možná říct, že vám bylo obtížné se zorientovat v nabídce těch pomoci? Anebo jste jí možná ani nepotřebovali?

(Respondent 2): Asi kdybych ji potřebovala, tak hledám, najdu si. Ale asi jsem prostě se rozhodla, že to udělám sama.

(Výzkumník): Jo, chápu A zapojila jste nějak ostatní učitele do té revize HVP?

(Respondent 2) Ne

(Výzkumník): Vůbec?

Neznámý řečník: Ne.

(Výzkumník): Vy jste malá škola, ale jsou na vaší škole izolovaní učitelé? Například takový, kteří neacceptují to směřování školy, to ŠVP učí se vyloženě podle sebe?

(Respondent 2): Ne.

(Výzkumník): A na začátku jste říkala to vybavení, který máte. Je to dostačující pro tu revizi? Museli jste koupit něco nového?

(Respondent 2): Koupovali jsme. Koupovali jsme blueboty, 3D tiskárnu, Lego prime, nebo Spike, nevím, který máme teď už. Já to nepoužívám, používá to paní učitelka pro ty větší. My máme blueboty a nějaký robota. I ve školce se máme.

(Výzkumník): A když jste na začátku říkala, že je problém s financemi, tak byl s tím pořízením těchto nových věcí kvůli tomu ŠVP problém?

(Respondent 2): Díky NPO digitalizace nebyl. Kdyby to neproběhlo, tak by byl.

(Výzkumník): Tak by byl, jo. A software k tomu vybavení taky máte adekvátní? Nebo tam vnímáte, že máte nedostatky?

(Respondent 2): Ne, máme. Máme to už tak jako kompletované, věnujeme se tomu.

(Respondent 2): A máme všechno, co potřebujeme v tuhle chvíli.

(Výzkumník): Jak jste informovali rodiče a veřejnost o změnách v tom ŠVP a o novém vzdělávacím oboru informatika?

(Respondent 2): Máme webové stránky, takže na webových stránkách a na třídních schůzkách. My jsme s rodiči v denním kontaktu, takže nemusíme dělat třídní schůzky, protože se potkáváme denně s těma šesti rodiči.

(Výzkumník): Plánujete dělat nějakou další revizi na základě průběžné analýzy toho aktuálního HVP, nebo to do velké revize to nebudete měnit?

(Respondent 2): Ne, do velké revize to nebudeme měnit, až velkou revizi potom.

(Výzkumník): A co vám přišlo na té změně, na té malé revizi, nejobtížnější?

(Respondent 2): Zahrnout tam všechno, nezapomenout, nevynechat a potom propojit to tak, jak byla informatika po staru, Word, Excel, PowerPoint, tak tohle z toho úplně vypadlo, takže zakomponovat tam i tyhle věci mimo tu informatiku. No, děti to potřebují, to je třeba v té digitěštině, takže oni prostě něco napíší ve Wordu, to potom pošlou, pak s tím něco udělají, takže zakomponovat to do těch předmětů mimo a pak vlastně neopomenout žádný z té oblasti, z té digitalizace.

(Výzkumník): Co byste na základě aktuálních zkušeností z té implementace Malé revize dělali teď jinak? Kdybyste to dělali znovu?

...

(Respondent 2): Kdybych dělala vlastně jako by tu malou revizi toho ŠVP, takhle to myslíte? Tak asi bych se nechala poradit, nebo využila bych zkušeností někoho, kdo to dělal, protože jsem strávila na tom zbytečně moc času.

(Výzkumník): Tím pádem, když jsme se bavili o té pomoci z toho NPI, tak tím pádem vy myslíte konkrétně úpravu toho ŠVP, ne například s pomocí... jak používat lego ve výuce. Vyloženě tvorbu toho dokumentu.

(Respondent 2): Tam jsem na tom strávila docela dost času, a teď když to tak zpětně, tak si myslím, že zbytečně moc. A asi není úplně vhodné pouštět se do toho vždycky hned s novou změnou.

(Respondent 2): Asi je lepší počkat.

(Výzkumník): Jak to myslíte?

(Respondent 2): Když je nějaká změna, třeba ta malá revize, tak já jsem to vlastně začala dělat hned.

(Výzkumník): Jako hned v tom roce 2021?

(Respondent 2): My jsme hned začínali vlastně první rok. Nemyslím si, že je to úplně vhodné. Asi je dobré počkat, než už to třeba někdo vyzkouší, se vychytají ty chyby a ty problémy a už vlastně i potom jakoby víc pomoci. Asi je to jednodušší potom.

(Výzkumník): Myslíte tím pádem teda jiné školy? Kdybyste se spojili s jinou školou, která už to má? Protože to RVP se nezměnilo od toho roku 2021, takže tam vlastně žádná změna neproběhla.

(Respondent 2): No to ne, ale jako takový, já nevím, z pozice ředitelky, tak je takový ty vychytávky. Na tohle zapomenout, tohle není potřeba, tohle je upravit.

Takový ty praktické věci.

Já nevím, jestli mě rozumíte, jak to myslím.

(Výzkumník): Moc ne právě. Přemýšlím, jak by vám u těchto věcí pomohlo, kdybyste to začali dělat o dva roky později?

(Respondent 2): Začala jsem na čisté louce, kdy to ještě nikdo neměl. Byli jsme jako jedna z prvních škol, takže jsme to tvořili tak jako, že wow, nikdo neměl vzorový ŠVP, nebo jakoby hotový ŠVP, takhle po té malé revizi. A právě už třeba, já nevím, od nás si potom to ŠVP, myslím si, že jako, vím, že odkoukli některé věci, jako neříkám, že by to bylo zkopírované, a i kdyby, tak asi já s tím nemám problém. Ale bylo by to pro mě, jako pro ředitelku, jednodušší, kdybych to nedělala na té čisté louce.

(Výzkumník): Takže vlastně, až budete dělat velkou revizi, tak si nejspíš počkáte?

Neznámý řečník: Asi jo.

(Výzkumník): A kde vezmete tu inspiraci.. jako půjdete na stránky okolních škol a podíváte se na to jejich ŠVP, nebo?

(Respondent 2): No, třeba jako podívat se, že tohle nám vyhovuje, tohle se nám líbí, tohle ne. Protože ŠVP někdo ho má, nevím, na dvě stránky a někdo ho má na dvě stě stránek. Teď to samozřejmě přeháním, ale jo, takový, jako prostě, že ano, tohle to je pro nás úplně zcestný. Ale jak jsem říkala, asi plánujeme udělat to ŠVP v tom INSPISu.

(Výzkumník): Už s tím máte zkušenosti?

(Respondent 2): Nemáme zkušenosti, ale jako nemáme, teď nemáme ŠVP udělaný tam, ale trošku jsme se na to jako dívali, už máme tak, jako říkám, připraveno. Jakým způsobem se to tam dělá, jak se tam přetahuje vlastně z jedné, z druhé strany a jsou tam ty kódy rovnou, je to rovnou zkontrolované. Myslím si, že by nám to ušetřilo třeba i práci v České školní inspekci, že už rovnou by viděli to ŠVP, rovnou by už bylo vlastně, věděli by, že je v pořádku, že je zkontrolované vlastně. Tak asi nejspíš se děláme touhleto cestou.

(Výzkumník): Je něco, na co jsem se neptal, ale chtěla byste to zmínit?

(Respondent 2): Ohledně toho asi ne.

(Výzkumník): Dobrá. Tak jo, tak to je všechno, takže jestli vás něco nenapadá, co byste teda chtěli říct, tak děkuji za rozhovor.

(Respondent 2): Ne, nenapadá. Tak jo, mějte se krásně.

C. Rozhovor 3

Výzkumník: Tak dobře, tak já jdu začít. Takže rozhovor je anonymní a pro výzkum je potřeba ho nahrát. Souhlasíte s nahráváním?

Výzkumník: Souhlasím.

Neznámý řečník: Děkuji.

Výzkumník: Zajímalo by mě, jak dlouho už učíte a jak dlouho nebo pokolikáté jste byla v roli ŠVP koordinátorky?

Respondent 3: Tak učím už patnáct let a koordinátorka jsem nějakých šest sedm let.

Výzkumník: Takže teď to předpokládám nebylo vaše první ŠVP.

Respondent 3: Teď jsme to dávali, to byla v té době verze pět, myslím. A vlastně čtyřku, pětku už jsem dělala já. Takže předtím jsem si dělala jednu úpravu, pak jsem dělala tady tu informatiku a mezi tím už se mi teďka ono přidělovalo.

Výzkumník: Jo, a hlásila jste se na tu pozici až ŠVP koordinátorky dobrovolně nebo vám to bylo přiděleno?

Respondent 3: Bylo mi to nabídnuto. Nebylo mi to vyloženo dané BFlem, budeš to prostě dělat, ale přišel dotaz, jestli bych to nedělala.

Výzkumník: Takže, nevím, jestli se můžu zeptat, jestli to někde ráda, ale...

Respondent 3: Ale jo, protože si, jako, můžu si do toho aspoň zasahovat a nemusím nikoho otravovat s tím, že, hele, chci tam udělat tuhle úpravu. Je a já zase budu muset dělat. Takže dá se říct, že jo.

Výzkumník: No a jakým způsobem s vámi na tom ŠVP spolupracuje ředitel školy? Kdo například rozhoduje o té důležitosti té informatiky? Protože teď to musí mít všechny školy a samozřejmě každá ji tam bude mít jinak, že jo?

Respondent 3: U nás paní ředitelka v celku dá na naše názory v tomhle. Takže já jsem k ní přišla s tím, že bychom zkusili to ŠVP s imyšlením. Šli jsme tou cestou tím druhým, teď úplně nevím, jaký je to zase název. Jo, nebylo to úplně vosekané, ale nakoupili jsme stavebnice. Opatrně vpřed, myslím, nebo něco takového.

Výzkumník: Opatrně vpřed, je myslím to první, ale vím o čem mluvíte. (ŠVP Nebojácně vpřed, poznámka autora)

Respondent 3: Jo, takže my máme už to s těma stavebnicema, s robotikou. No a pak jsme na základě toho upravili jiné předměty, abychom získali ty hodiny a tak. Kde jsem teda přišla s nějakým návrhem, něco mi bylo odsouhlaseno, něco mi bylo smeteno, že je to blbost, tak se to upravilo.

Výzkumník: A jak probíhala spolupráce učitelů na tvorbě toho ŠVP?

Výzkumník: V informatice nebo?

Výzkumník: Jestli jste měli třeba předmětovou komisi, protože tam bylo proškrtávání z těch ostatních předmětů, a taky předpokládám, že nejste jediná informatička na škole, takže jestli jste měli předmětovou komisi, která třeba vznášela nějaké návrhy, nebo...

Respondent 3: No to proč, to které hodiny se vyhážou, to si rozhodli daní učitelé, kterých se to týkalo. Takže na prvním stupni učitelky 4. a 5. třídy, na druhém stupni jsme se sešli s tím, co nás napadlo, co by asi šlo ubrat, tak jestli s tím souhlasí, jestli to půjde nebo nepůjde, no a potom vlastně si ty předmětové komise ubraly to učivo, které tam neměly mít. Ode mě dostali připraveno, co jim vlastně zmizí, o které výstupy přišli, a na nich bylo, aby si to zapracovali.

Výzkumník: A když se přidávaly ty digitální kompetence do těch ostatních předmětů, jako nějaký příklad třeba, že v matematice nebo ve fyzice by se používá Excel, v češtině Word třeba, pomáhali jste těm ostatním učitelům vy jako učitelka informatiky s tímhle?

Respondent 3: Vzhledem k tomu, že jsem koordinátorka, tak jsem to zase s nima obešla a zamysleli jsme se, kam by to šlo dát, pod čím, co by tam mohli dělat. Zase svoje předměty jsem si udělala sama, do toho se mi netahala, no ale pak češtinu, jazyky, to jsem dělala s nima.

Výzkumník: A podporuje škola nějak tuhle spolupráci učitelů informatiky a ostatních?

Respondent 3: Jako teď nevím, jak to myslíte. Já jsem to nedělala jako z pohledu informatika a z pohledu koordinátora.

Výzkumník: Jo, no v podstatě jakkoliv. Jestli třeba jsou nějaké, nechci říct kroužek, ale nějaké třeba pravidelné setkávání těch učitelů informatiky, kteří by říkali, tohle jsou zajímavé novinky, to by se dalo učit v češtině.

Výzkumník: To ne.

Výzkumník: Něco jako organizovaného od vedení školy.

Respondent 3: To přímo ne. Ale zase kolegové ví, že přijdou, když je něco napadne, hehe, nešlo by něco, jo, nebo když mě něco napadne, co by oni mohli využít, tak přijdu za nimi rovnou, řeknu, hehe, našla jsem tohle, nechceš to zkusit?

Výzkumník: Jo, takže neorganizované, ale vycházíte si vstříc, komunikujete spolu a tak.

Respondent 3: Se mnou třeba teď rok učila češtinářka informatiku, takže sama zjistila, co by mohla používat.

...

Výzkumník: A jak jsou na tom ostatní učitelé s digitálními kompetencemi?

Respondent 3: Já si myslím, že od doby covidu velice dobře.

Výzkumník: Velice dobře?

Respondent 3: Jako většina zvládá to, co potřebuje, tak zvládají v pohodě.

Výzkumník: A nevíte, jestli na té škole jsou nějaké kurzy pro zlepšení těch digitálních kompetencí?

Respondent 3: Nejsou. Jakoby vyloženě na škole ne, můžeme se přihlásit NPI a podobně.

Výzkumník: Tak jsem to myslel spíš, jestli je to podporováno nějak zase vedením, jestli máte možnost se přihlásit.

Respondent 3: Co si vyhledáme, co nás zajímá, většinou se můžeme přihlásit.

Výzkumník: A je to individuální nebo jako...

Respondent 3: Podle toho, co třeba umělou inteligenci jsme měli hromadně, většinu kurzů, koho to zajímá, tak se přihlásí.

Výzkumník: Jste vy nebo třeba celá škola v nějakých profesních komunitách? Tak vy jste třeba v té facebookové skupině Učíme informatiku?

Respondent 3: Některý ano, některý ne. Vím, že některých kolegyně je potakala na facebooku taky v některých skupinách.

Výzkumník: A vnímáte, že je na škole dostatek aprobovaných učitelů informatiky?

Respondent 3: Nyní, jo. Nyní jsme dva aprobovaní, jeden neaprobovaný.

Výzkumník: A vnímáte absenci aprobace jako nedostatek nebo na tom moc nezáleží?

Výzkumník: Tak jako my tam teď problém nemáme.

Výzkumník: Ale vím, že jiné školy mají problém. Respondent 3: Že ten jeden není aprobovaný?

Respondent 3: No to máme teď, ten si bude dodělávat školu, protože máme málo hodin, protože jsme s manželem, já mám čtyři aprobace, on má tři aprobace a už nám nevycházely hodiny na informatiku, tak proto se nabral třetí.

Výzkumník: S tím ŠVP víte o tom, že by na škole byly nějaký izolovaní učitelé, kteří by se tím ŠVP neřídili a učili by si prostě podle sebe?

Respondent 3: Nevím o nikom.

Výzkumník: Dobrá.

Výzkumník: Máte pro informatiku podle toho revidovaného ŠVP adekvátní vybavení?

Respondent 3: Máme. Máme všechno.

Výzkumník: A když jste vytvářela to ŠVP, využila jste některé z nabízených pomoci jako IT guru, KIM, vzorová ŠVP?

Neznámý řečník: Využili jsme vzorové ŠVP, využili jsme IT guru.

Výzkumník: Proč právě tyhle?

Respondent 3: Tak ten navržený ŠVP se mi v začátku líbilo, že to vypadalo, že aspoň vím, čeho se chytit, pak jsem teda ho stejně za dva roky přepracovala kompletně a ten IT guru to bylo, když jsme potřebovali nakoupit nějaké pomůcky, tak aby mi poradil, co se bude hodit a co ne.

Výzkumník: A proč jste nevyužili další pomoci? Třeba od krajského metodika?

Respondent 3: Asi už jsme nepotřebovali v té době. Nebo tam já nevím, jestli to byl ten metodik nebo IT guru. Víam, že mi sem přijel pomocný pán asi ze 30 km z dálky školy a poradil mi, ukázal mi, co by šlo, co by nešlo.

Výzkumník: Když jste dělali to ŠVP, bylo pro vás obtížné se v tom zorientovat?

Výzkumník: Myslím, že ne. Bylo to už nějaké 4 roky zpátky, nebo kdy to bylo?

Výzkumník: No, jestli jste to dělali hned v roce 2021, tak jo. A vlastně ta povinnost byla až od léta.

Respondent 3: Já už to učím ve čtvrtém roce, takže jsme to udělali hned na tu první možnost a najížděli jsme s těmi dětmi, protože jsem nechtěla s dětmi najíždět v průběhu.

Výzkumník: Jo, tak tam bylo nějaké doporučení, postupné zavádění, aby vlastně všechny ročníky potom, jak to říct, měly stejné dovednosti.

Respondent 3: No, tam jsme tak nějak přihodili akorát čtyřku pětku, ta se přihodila jakoby jen tak. No a pak jsem právě, že od šestky, abychom už mohli jet a věděla jsem, že ve chvíli, kdy to bude povinné, tak abych měla šestku v devíti.

Výzkumník: Vy jste říkala, že jste to ŠVP nakonec předělávala po dvou letech. Děláte průběžně tyhle analýzy, nebo to bylo jenom teď kvůli té velké revizi a budete dělat další zhodnocení toho ŠVP znovu, nebo třeba až při té velké revizi?

Respondent 3: No je to, když nám něco nevyhovuje, tak to změníme. A ví ostatní kolegové, že když jim něco nevyhovuje v předmětu, že by to potřebovalo přehodit jinam, tak ke konci roku uděláme úpravy. Vždycky sedíme tam, kdo co potřebuje a zapracujeme.

Výzkumník: Co pro vás během té implementace bylo nejobtížnější?

...

Respondent 3: Tak to nevím. Asi mikrobyty. Potom zavíčko jakoby s dětma, jestli to myslí tady jakoby která látka, nebo...

Výzkumník: Úplně jako cokoliv, co vás napadne. Jestli třeba to byla komunikace s učiteli, nebo třeba vyškrtnutí těch přebytečných věcí z ostatních předmětů, nebo přesně získání nového hardwareu, cokoliv. Nebo i třeba vyloženě to ŠVP.

Respondent 3: ŠVP, že třeba některý... Tam možná asi ty digitální kompetence do těch ostatních předmětů. Asi to bych řekla jako nejhorší.

Přesvědčit je, že opravdu budu muset oni, protože stále za mnou chodí kolegyně a "oni neumí vkládat obrázky a oni neumí tohle a oni neumí zformátovat text." A já jí vysvětluji, že tohle už není moje starost jako informatika, ale je to její starost jako zeměpisářek. Potřebuje vkládat obrázky, nauč je to. Já ti poradím jak a ty to nauč děti. Takže to asi, to bylo asi jako nejhorší.

Výzkumník: Takže a tím pádem by se dalo říct, že třeba tahle paní kolegyně nemá dostatečné digitální kompetence?

Respondent 3: Má. Ale myslí si, že nemá čas?

Výzkumník Jo.

Respondent 3: Jako ona ví jak na to, ona ví jak to vysvětlit, ale nechce se jí s tím ztratit čas zeměpisem. Ať si s tím ztratím čas já někde jinde.

Výzkumník: Co byste na základě aktuálních zkušeností z té implementace a potom teda i z těch úprav co byste dělala jinak, kdybyste to musela teď dělat znovu? Jako kdybyste se vrátila od té tři roky zpátky?

Respondent 3: Asi bych na té digitální kompetenci zkusila jakoby ještě víc zaměstnat ty učitele. Ne jim tolik napovídat to moje, ale aby to oni schválně vymysleli třeba pět, šest bodů, kde to oni můžou udělat, aby si to vzali za své víc.

Výzkumník: K tomu mě vlastně ještě napadá otázka. Vyhodnocovali jste nějak ty jejich digitální kompetence jako třeba profil učitele 21 nebo selfie?

Respondent 3:: Asi ne.

Výzkumník: Ne? Dobrá.

Výzkumník: Tak jo, to je všechno. Je něco na co jsem se neptal, ale chtěli byste to zmínit?

Respondent 3:: Nenapadá mě nic.

Výzkumník: Tak jo, děkuji.

D. Rozhovor 4

Výzkumník: Už nahráváme, můžu se teda ještě jednou zeptat, jestli souhlasíte s nahráváním a rozhovor bude anonymní.

Respondent 4: Ano. Výzkumník: Děkuji. Tak chtěl jsem se ptát, jak dlouho už učíte a jaká byla vaše role při tvorbě ŠVP?

Respondent 4: Tak učím 25. rok a v podstatě při prvotní tvorbě ŠVP jsem byl řadový učitel, později jsem začal působit jako koordinátor školního vzdělávacího programu a v podstatě co, že bylo vaše zaměření, bylo na informatiku, že jo?

Výzkumník: Já se budu vlastně ptát na tu malou revizi, že teď v posledních třech letech si měly základní školy aktualizovat to ŠVP a tu informatiku o ten nový vzdělávací obor, takže o to mi jde.

Respondent 4: To nevím, jestli vám úplně pomůžu, protože zrovna my tam máme asi 30 příloh a tuto měl na starosti někdo jiný u nás.

Výzkumník: A vy jste teda tady při té poslední revizi ŠVP, nebo to je předposlední už, tak jste byl koordinátor toho ŠVP, nebo?

Respondent 4: Ano, ale koordinátor právě koordinuje ty jednotlivé činnosti, to znamená, já nebudu mít určitě znalosti z fyziky, z dějepisu, z chemie a ze všech jako předmětů, že jo? A každý vždycky tu svou aprobaci vlastně zpracovává tu přílohu, takže vlastně koordinátor jenom koordinuje, kontroluje vlastně potom, jestli jsou v souladu s RVPčkem a tak dále, jo?

Výzkumník: Takže jste vytvořili předmětové komise a učitelé si ty změny dělali v rámci těch předmětů.

Respondent 4: V podstatě asi tak nějak.

Výzkumník: A nevíte, jestli probíhala spolupráce učitelů informatiky s ostatními učiteli tím, že se teď přidávají ty digitální kompetence do všech předmětů?

Respondent 4: Určitě probíhaly, ale je s tím problém, protože my jsme škola se specializací na matematiku a přírodní vědy a v podstatě trošičku dlouhodobě vnímáme problém, že ty děcka, když jdou z prvního stupně na druhý stupeň, takže by měly zvládnout nějakou základní práci ve Wordu a tak dále. Nějakou prezentaci, ale bohužel v tom rozsahu učiva, který máme aktuálně nastavený a který mám pocit, že platí nějak všeobecně, tam ten prostor v ostatních předmětech brát, třeba i ty práce v konkrétním programu, v nějakém programu z operačního systému, z nějakého Microsoftu, prostě nějaké Wordy, PowerPointy a tak dále, tak na to bohužel v těch hodinách čas jako fakt opravdu není. Takže většinou je to vždycky na úkor něčeho jiného, nebo není tak jednoduché, jestli se ptáte na toto.

Výzkumník: Jo, rozumím. Myslíte si, že to je opravdu nedostatkem času nebo i kombinací třeba s nedostatkem digitálních kompetencí u těch učitelů?

Respondent 4: Tak s digitálními kompetencemi u učitelů já asi problém mít nebudu, protože ty kompetence v podstatě asi u nás té starší generace je možná, já nevím, asi tři, čtyři učitelé maximálně a v podstatě i ti zvládají základní obsluhu počítače celkem v pohodě. Co se týče teďka těch jako výuky dětí na prvním stupni, jestli ty digitální kompetence nějak vkládají do těch ostatních předmětů, to je vaše otázka?

Výzkumník: V podstatě, vy jste vlastně říkal, že očekáváte na tom druhém stupni, že už budou umět s tím Wordem, Excelem například.

Respondent 4: V podstatě tak je to všeobecně tuším nastaveno.

Výzkumník: Jo, rozumím, ale jestli třeba to, že se to na tom prvním stupni neučí, jestli to není tím, nebo ono se to nemá učit, že jo. Má se to používat přesně v těch dalších předmětech, ale jestli se to třeba nepoužívá kvůli tomu, že ti učitelé to sami neumí?

Respondent 4: To v žádném případě. Ne, to určitě není zdaleka ten důvod, ale v podstatě já učím na prvním stupni, to je moje základní aprobace, a v podstatě, když třeba děláme nějaké věci, jako že ty děti používají tablety, tak u těch tabletů je to takové trošku intuitivnější, když děláme nějaké kahuty a tak dále, ale v případě, že když mám pro děti připravenou nějakou prezentaci nebo nějaký kvíz a tak dále, tak ty programy vlastně, vy už tu prezentaci máte připravenou a děti nevidí, jak se to tvoří, ale na tom druhém stupni se předpokládá, že to dítě ji umí vytvářet. A v podstatě ono na tom prvním stupni není kdy, nejdříve se tomu dostanou děti, protože to je v páté třídě, do toho první tři roky vlastně děti aby zvládly nějaké psaní, čtení, počítání a takové ty základy a vlastně potom v rámci rozvoje tam mají akorát prvouku, která se jim mění na přírodovědu a vlastně, už v tom pátém ročníku a v rámci toho světa práce a vlastně v těch předmětech ty děti nevidí, jak se ty dvě věci tvoří, protože oni jsou v podstatě učitelé vytvoření v rámci nějaké domácí přípravy, nepřímé výukové činnosti a tak dále.

Výzkumník: Já to rozumím, no.

Respondent 4: Ale určitě to není tím, že by ti učitelé to nějak nezvládali, neměli své vlastní digitální kompetence rozvíjené a tak dále. To si nemyslím v žádném případě, alespoň teda u nás.

Výzkumník: Rozumím. Náhodou nevíte, jestli se na škole dělalo nějaké vyhodnocení těch digitálních kompetencí učitelů? Třeba profil učitel 21 nebo Selfie for Teachers?

Respondent 4: Určitě tyhle dvě ne, ale v podstatě u nás se s tím počítá tak automaticky, že v podstatě učitelé zpracovávají veškeré podklady, máme digitální třídní knihu, máme v podstatě spoustu věcí, se odezdává už jen digitálně, papírově snad nějaké minimum úplné, ale v rámci tohoto ti učitelé prostě potřebují obsluhovat ty programy. Takže v podstatě, kdyby to nezvládli obsluhovat aspoň na úrovni, tak ty materiály nejsou schopní, nebo když se dělá charakteristické třídy, nějaké čtvrtletní vyhodnocení a tak dále, tak všechno se tohleto dělá digitálně, včetně to, že většina z nás používá spíš, ne asi jako hlavní, ale jako třeba doplňkové věci, třeba práci s těmi tablety a tak dále, ale když ti kantoři to nebudou umět vytvořit, tak v podstatě těžko asi... ale konkrétní testování, myslím, že takové nějaké u nás neproběhlo.

Výzkumník: A tak, když říkáte, že učitelé používají digitální kompetence, takže je mít musí, máte k tomu nějaká školení na škole, ať už organizovaná, že třeba každý rok se všichni učitelé účastní něčeho, nebo nárazově, nebo vůbec?

Respondent 4: Tak já určitě nejsem ten správný člověk, ten na to, který by vám, na tohle odpověděl úplně přesně. Víím určitě, že bylo u nás nějaké školení ohledně Teamsů. Víím, že nějaká školení probíhala v rámci šablon, to znamená nějaké grantové projekty přes Evropskou unii, ale úplně přesně vám teďka neřeknu, ale nějaká školení na digitální kompetence, nejsem si jistý, ale je fakt, že v rámci DVPP je další vzdělávání pedagogických pracovníků. Třeba já jsem si objednal nějaký kurz na využití umělé inteligence ve výuce, a v podstatě je to i na vlastní iniciativě, a potom vlastně, když máme někdo nějaký zajímavý kurz,

tak samozřejmě s kolegy můžeme sdílet informace, co tam je zajímavého, co se dá použít nově a tak dále. Takže možná budou asi nějaká dílčí školení, nějaké hromadné se mi teďka nevybavuje, ale jak říkám, to u nás řeší v podstatě obě zastupkyně, takže já nejsem ten pravý, kdo by vám na to úplně přesně odpověděl.

Výzkumník: Jo, jo, mně to takhle stačí. Vy jste teda říkal, že spolupracujete mezi sebou. Je to tedy tak, že učitelé IT spolupracují s ostatními učiteli a ukazují jim nějaké novinky v IT, v technologiích, nebo to není vyloženě ani nutné, že to jsou učitelé informatiky, ale všichni?

Respondent 4: Tak v podstatě učitelé informatiky se schází asi na mezipředmětové komisi, tam je tuším asi pět lidí, dva na druhém stupni a tři na prvním stupni tuším, tři nebo čtyři, teďka nejsem si úplně jistý, takže oni v podstatě, když vlastně mají mezipředmětovku, tak ji mají několikrát během toho školního roku, určitě vždycky v přípravném týdnu srpnu, určitě bývá nějaká proběžná během prvního pololetí a během druhého pololetí, takže minimálně tři nebo čtyři mezipředmětovky informatiky se schází a pokud se ptáte na sdílení nějakých novějších technologií, postupů, metod a všeho, co se dá v té výuce nějak použít, tak tam asi, jakože by bylo, že by si ti informatici vlastně vzali nějaké věci a přednášeli to ostatním, to úplně ne, ale když třeba jsou klasifikační konference, tak se řeší různé věci a v rámci toho tam zazní na společných poradách spousta informací, kdo vlastně potom má nějakou touhu, jít nějak do hloubky nebo zajímá se o něco nebo potřebuje něco samozřejmě si zjišťovat, tak kohokoli oslovit u nás velmi dobře spolupracujeme, jsme fakultní škola a v podstatě u nás asi s tím to nebude problém. Ale nějaké, že by bylo organizované sezení, kde by kantoři informatiky prostě nějak školili, nebo doporučovali ostatním, to asi ne.

Výzkumník: Dobrá, dál jsem se chtěl zeptat, má škola dostatek vybavení pro využívání všech těch digitálních kompetencí v předmětech, myslím tím třeba ty tablety, které jste zmínil, počítačové učebny, vnímáte, že tu máte dostatek?

Respondent 4: Vždycky se jeví často, že je to asi málo. Jako ve školství něčeho dostatek, to je spíš vzácnost. Takže spíš je málo, i když máme dvě učebny, na já nevím 450 žáků dejme tomu, tak máme sestavu tabletů pouze asi jednu, pro jednu třídu, takže v podstatě máme vždycky rozvrh, kdo si ty tablety půjčuje, s tím, že máme interaktivní tabule třeba, takže nějaká vybavenost tam je, dataprojektory v podstatě jsou téměř v každé učebně, asi by jsem našel na škole dvě nebo tři učebny, které třeba buď jsou jako, já nevím, kuchyňka, nějaké prostě takové dílny a tak dále, ale většina asi třeba bude minimálně vybavená dataprojektorem k promítání, ale třeba interaktivní tabule nebude všude. Ani na prvním stupni vlastně v podstatě je možné, že tam bude takových tři, čtyři třídy, které nebudou mít tu interaktivní tabuli.

Výzkumník: Vyloženě se zkusím ptát víc k té tvorbě ŠVP. Když jste zpracovávali tu malou revizi, měnili jste celé ŠVP nebo se to řešilo jenom nějakým dodatkem? Jenom pro tu informatiku?

Respondent 4: A já si myslím, že myslíme ho začali přepracovávat z původní verze a pak jsme tu přepracovanou verzi vzali a hodili do koše a začali novou.

Výzkumník: Využili jste nějakou podporu od Národního pedagogického institutu jako je třeba IT guru, Kim, vzorová ŠVP?

Respondent 4: Asi jsme jeli, vím, že jsme využívali imyšlení, a já vám teďka asi z paměti už neřeknu, jak to tenkrát všechno probíhalo, protože to už je chvilku nějakou a úplně si asi nejsem jistý, ale je možné, že něco jsme využili, ale fakt

teďka vám přesně neřeknu. Určitě vím, že jsme pracovali s myšlením a nějaké weby jsme určitě vyhledali. Ale říkám, to už je nějakou dobu teďka, tak fakt teďka nevím, přesně vám neřeknu.

Výzkumník: Rozumím.

Výzkumník: Tak nevím, jestli si ještě vzpomenete, ale bylo pro vás těžké se zorientovat, když jste začali vytvářet to ŠVP. Věděli jste, kde začít? Když jste právě popisoval, že jste vlastně mysleli, že to nejdřív upravíte, jenom pak jste museli dělat celé znovu.

Respondent 4: To si vybavuji právě zrovna ten moment, ale v podstatě tam bylo spousta nových věcí a nikdo nás na to nepřipravoval. A v podstatě, když byli u nás nějakí absolventi z fakulty, tak možná nám třeba osvěžili nějaké věci, které jsou z moderní doby, ale nebo studenti na praxi, jako třeba co by tak nám řekli, i oni sami s tím měli problém, že ne všechno i třeba z té informatiky věděli. Víím, že třeba u nás jsme vůbec neznali o ozoboty a tak dále, nebo neviděli jsme o robotických stavebnicích některých, tak jsme si je museli dohledávat sami v podstatě, řešit některé věci. A úplně si myslím, že tak, jak to klasicky funguje ve škole, že prostě jste hození do vody a musíte si sami cokoliv připravit, sehnat, udělat, nastudovat a tak dále.

Výzkumník: Tak nevím, jestli se takhle můžu zeptat, ale přišlo vám, že ta podpora nebyla dostatečná?

Respondent 4: Minimálně pokud byla, tak se k nám ty zdroje asi moc nedostávaly. A bylo to spíš jako takové pátrání.

Výzkumník: Jo, jo. No a co pro vás během té implementace bylo nejobtížnější? Tohle zorientování se nebo třeba vyložení vytvoření informatiky, případně proškrtání těch ostatních předmětů, jestli si to teda vybavíte ještě?

Respondent 4: No víte co, když v podstatě nemáte vystudovanou informatiku a jste učitel prvního stupně a nemáte nějaké konkrétní školení, tak si představte, že máte dělat něco, co v podstatě nemáte k tomu žádnou průpravu. A takhle to v podstatě, jako bychom chtěli, aspoň ti učitelé, kteří učí ty starší žáky z prvního stupně, to znamená ten čtvrtý, pátý, aby aspoň tam měli, i když vlastně ti, co se točí jako dokola někdy přírodního stupně nebo z nižších tří prvního stupně, tak aby vlastně taky měli aspoň základní orientaci v tom, tak v podstatě si tu informatiku museli úplně nastudovat z ničeho a v podstatě byl to pro ně nový obor, který vlastně během studia neměli ani, neměli k tomu žádné informace a z toho vlastně v podstatě i takový kolega byl, který tam tvořil úplně v podstatě z ničeho. Není to váš obor a musíte v podstatě ten obor učit a ještě musíte v podstatě vytvářet jako v týmu nějakou takovou práci, takže ideální stav to určitě nebyl.

Výzkumník: Rozumím. Co byste na základě aktuálních zkušeností z té implementace udělali jinak, kdybyste byli znovu v té situaci?

Respondent 4: No tak si myslím, že by se vyplatilo určitě nějaké hromadné školení, protože já si pamatuju třeba taky, když jsem v nějakém, nevím teď, jak to tam bylo, v pátém ročníku, když jsem tam v podstatě musel, vlastně děti už tam mají na prvním stupni programování a přestože to programování jak se k tomu vede postupně přes toho robota a přes nějaké v podstatě ani ne hry, ale takové zábavnější aktivity, tak potom normálně přechází do scratche v rámci programování a jako učitel s tím scratchem, když nepřijdete do kontaktu, tak v podstatě toto je jako fakt velmi náročné a v podstatě si kompletně ten program

musíte nastudovat, když ho máte učit, tak některé ty děti jsou v podstatě tak kreativní, že někdy to, co jim chcete říct, o ni v podstatě už mají hotové a někdy vás překvapí, jako že zvolí krok nějaký třeba sice logický, ale rychlejší nebo nějak to prostě spojí dohromady a tak dále. Znáte trochu scratch? Víme, o čem se bavíme?

Výzkumník: Ano, ano.

Respondent 4: Tak třeba tohle, když ten člověk vůbec s tím nepřišel do kontaktu a najednou to dostane do úvazku a musí to učit, tak v podstatě toto je velmi obtížné. Proto na začátku, ať při tvorbě nebo při tom, bych určitě udělal nějaký takový nástin, co vlastně ten předmět všechno obsahuje, ale ne teoreticky, ale prakticky, co tam bude člověka dělat, jak vypadá program, co bude dělat a tak dále. Kdyby přišel nějaký v podstatě odborník v rámci nějakého školení přednést a pro ty učitele všechny, tak si myslím, že tohle to, lépe by se jim to i tvořilo i později hlavně učilo.

Výzkumník: Takže by to mohlo znamenat, že byste ocenili třeba takovou jako ukázkou...Nevím teď, jak to říct.

Respondent 4: No, nejenom ukázkou vlastně, v podstatě, nebo takový náhled do toho předmětu, že tady se pracuje s tím, pak tady děti mají na webovkách nějaké úkoly ohledně, já nevím, toho robotíka, nevím, jak se teďka jmenuje, který tam vlastně jim dává různé úkoly, prochází s nimi různé věci, pozorování, kódování, až po klidně po registraci v tom scratchi a základní prostě stavebnice, co se tam dělá, jak se to dělá, co to udělá, jaké jsou kroky a tak dále.

Výzkumník: Takže výrazně konkrétnější ukázkou z toho RVP, že to RVP bylo příliš obecné.

Respondent 4: Určitě. My se tomu můžeme jako různě na teoretických rovinách krásně bavit. Můžeme jít do filozofie, do jaké míry je digitální kompetence prostě rozvíjena na úkor ostatních věcí. Když ty děti vlastně v podstatě mají, teďka nemluvím vůbec o dopaminu, o mobilech a tak dále jo, ale děti mají prostě jemnou i hrubou motoriku čím dál zaostalejší. Rozvíjí se digitální kompetence a vývoj člověka směřuje úplně někam jinam. A děti mají prostě čím dál více úrazů v těchto cvicích. To znamená, že oni nemají problém zakopnout na rovině, nemají prostě tu hrubou motoriku rozvitou. A teďka se stále vlastně nějaký tlak na digitální kompetence, moderní dobu a všechno možné, ale ty děti prostě jsou v podstatě jako kdyby zakrnělý, jsou i silnější třeba, mají prostě už problém neže být s metabolizmem, ale prostě už mají nějakou nadváhu, je už ujako dětí. Nestaví se tam úplně základní věci. Tím jsem sice trošku odbočil, ale bylo by potřeba prostě tam podpořit i to, že ta digitální kompetence bude, může být udělaná třeba nějakou pohybovou aktivitou nebo čímkoliv dalším. Ale prostě je to digitální kompetence v současné době vypadá u nás tak, že se sedí u počítače, sedí u tabletu a tak dále a je to prostě práce, která je vázaná na monitor a myslím si, že nemusí být jenom tak za prvé. Za druhé si myslím, že v rámci rozvoje digitální kompetencí se dá zařídit spousta věcí. Samozřejmě IT stránka je tam důležitá, ale můžou to být v podstatě i jakékoliv jiné aktivity, které dětska na to připraví a nebude to jenom prostě právě se s počítačem, jo?

Výzkumník: Ono teda, některý ty věci, myslím, že vznikla tabulka od NPI, která ukazuje, ke kterým těm výstupům z RVP nebo ke kterým plánům je potřeba počítač a ke kterým ne. Možná, kdybyste pohledal, tak to i najdete. A taky ve velké revizi RVP, která bude příští rok, tak tam se, myslím, taky řeší to zdraví

žáků podstatně víc v moderních technologiích. Takže snad se to ubírá správným směrem.

Respondent 4: To bychom asi uvítali, jasně, no.

Výzkumník: Už se zeptám jenom na poslední dvě otázky. Jedna mě zajímá, jestli, když jste koordinátor toho ŠVP, jestli to vytváříte v nějakém informačním systému, jako je třeba InspIS od inspekce školní, anebo jenom ve Wordu?

Respondent 4: My jsme v podstatě, byl jsem asi před, teďka plácnu, třemi lety asi na školení, a nějaký portal nám tam představoval lektor, byl teda starší, nebylo to úplně, pákrát se tam pan lektor zasekal, ten program mi přišel zajímavý a možná to bylo od té české školní inspekce, ale v podstatě to školení úplně celkově, i když ten program byl zajímavý, tak mě úplně nezaujalo, a my jsme v tom začali dělat, jako nové ŠVPčko, ale my jsme potom ustoupili z toho a vrátili jsme se zpátky k té Wordovské verzi. Nám se tam bilo hodně věcí, a já si myslím, že takové dva měsíce jsme si s tím trošičku hráli, ale nebylo to všechno to, co se po nás chtělo, tak my jsme tam měli v podstatě splněno, krásně jsme to tam sázeli, hezky se to vytvářelo, nevypadalo to úplně špatně, já si to fakt, jako teďka, už to nějakou dobu matně, možná to bude více jak tři roky, Teďka vám úplně fakt neřeknu. Ale pak u nás probíhala inspekce. ŠVPčko nám v podstatě pochválili. Že všechno je v pořádku. Měli jsme tam krásně udělaná nějaká průřezová témata. Kde plníme, jak plníme. Mezipředmětové vazby a tak. A v podstatě, když ta inspekce u nás reagovala na ten náš dokument v podstatě pozitivně. Tak jsme zůstali u té starší verze. A nešli jsme úplně do toho plného. Že bychom prostě dokončili ten rozpracovaný projekt v tom programu. Jo, ale říkám zase. Vybavuju si to úplně ,že je to nějaký rok zpátky. A úplně teďka si moc nevybavuju. Ale tuším, že to bylo... No, asi takhle vám to řeknu, jo? Takže aktuálně pracujeme... i hlavní dokument, i přílohy děláme ve Wordu. Převádíme na PDFka, dáváme na web.

Výzkumník: Jo, jo. Je něco, na co jsem se neptal. Ale chtěl byste to zmínit?

Respondent 4: Klasická otázka závěrem. Ale nenapadá mě nic. Spíš možná, víte co. Asi by nebylo špatné, pokud budete dělat další rozhovor s lidmi. Tak bych možná jim ty otázky poslal předem. Protože já bych se některé věci mohl lépe připravit. Případně dohledat. A nevařil bych z vody takhle z patra.

Výzkumník: Chápu, pak je to zase pro ty respondenty časově náročnější. S čímž teda hodně bojuju. Děkuju a ukončím nahrávání.

Respondent 4: Ano.

E. Rozhovor 5

Výzkumník: Tak jo, rozhovor je anonymní. A pro potřeby výzkumu je potřeba jej nahrát. Souhlasíte s nahráváním?

Respondent 5: Ano.

Výzkumník: Děkuji. Chtěl jsem se zeptat, jak dlouho už učíte a jak dlouho nebo pokolikáté jste měla roli ŠVP koordinátorky?

Respondent 5: Takže letos učím 16. rok a ICT koordinátora jsem vystudovala v roce 2014, takže 10 let jsem měla roli ICT koordinátorky.

Výzkumník: A toho ŠVP koordinátora?

Respondent 5: ŠVP si myslím, že ještě déle, protože jsem se podívala na tvorbu ještě těch starých ŠVP, co naše škola měla předtím, ty původní verze, a ty byly z roku... No, v roce 2016 byla nová verze a myslím si, že předtím jsme měli začít v roce 2014, 2013, takže zhruba taky těch 11 let.

Výzkumník: Jakým způsobem s vámi na ŠVP spolupracoval ředitel?

Respondent 5: My jsme stihli mezi tím vyměnit ředitele, takže asi budeme brát na to nové ŠVP se stávajícím ředitelem.

Výzkumník: Já jsem to možná nedostatečně vlastně na začátku nějak uvedl. Mně jde teď o tu malou revizi RVP, kdy přibyl nový vzdělávací obor informatika a přibily tam ty klíčové digitální kompetence.

Respondent 5: Ano, takže to už je za nového pana ředitele. A tam se dá říct, že vlastně vedení školy nebo pan ředitel se i podílel na té tvorbě ŠVP, protože sám taky vyučuje informatiku v některých ročnících, takže přiložil ruku k dílu.

Výzkumník: Jaký máte přístup k informatice nebo digitálním technologiím obecně?

Respondent 5: Obecně, no tak já nemám vystudovanou informatiku, já mám češtinu, angličtinu pro druhý stupeň. Nicméně teda musím říct, že od malička vlastně už v rodině, ještě v době, kdy byl Commodore 64, tak jsme byli všichni nadšenci a tím pádem k informatice jako takové, jako k tomu oboru mám kladný vztah. A když bylo potřeba teda vyučovat informatiku, tak jsem se samozřejmě o to zajímala, jestli můžu, i když nemám aprobaci. A postupně se ze mě stal jako by ten hlavní informatik na téhle škole. V uvozovkách takový ten, co tomu nejvíc rozumí, protože dřív ten předmět vlastně vyučovali matikářka a vyučující chemie a fyziky.

Výzkumník: A jak probíhala spolupráce učitelů na tvorbě toho ŠVP, k uspořádání jste předmětové komise, nebo jak třeba probíhalo to vyškrtnutí některých těch témat právě kvůli té revizi?

Respondent 5: Ano, tak já jako koordinátor ŠVP jsem vlastně nasbírala ty informace asi jako první. Rozebírali jsme to s ředitelem a tak nějak my dva, protože jsem i zástupkyně, jsme se tak nějak jako rozhodli, co asi bude třeba udělat za změny. Pak jsme to představili vedoucím těch předmětových komisí, který dostali vlastně za úkol taky v těch svých předmětech to zhodnotit, jestli vlastně bude možné něco vyškrtnout, co konkrétně, s čím naopak se nedá hýbat. Takže nějaká ta práce byla jako delegovaná na ty předmětové komise, ale ta hlavní zodpovědná osoba jsem byla já.

Výzkumník: A předpokládám, že jste do těch ostatních předmětů přidali ty digitální kompetence. Mají učitelé těch ostatních předmětů, ne té informatiky,

sami dostatečné digitální kompetence proto, aby je používali v té výuce?

Respondent 5: No to je otázka. To je, myslím si, věc, která se momentálně řeší úplně na všech školách. My jsme včera měli setkání ICT koordinátorů plzeňského kraje a shodli jsme se všichni, že ty kompetence samotných učitelů jsou někdy, nechci říct malé, ale spíš ti učitele se tomu třeba brání si ty svoje kompetence posilovat, rozšiřovat. Myslí si, že jim bude navždy stačit to, co umí už deset let, ale samozřejmě ta technologie se tak vyvíjí, že to nestačí. A máme u nás na škole konkrétně, máme učitele, kteří prostě jsou ochotní se vzdělávat, sami si ty svoje kompetence rozvíjí, ale máme tu i řeknu jednotky učitelů, můžu dokonce říct, že tady je učitelka, která pomalu neví, jak se zapne tablet. A bohužel se stane, že tu informatiku musí vyučovat i ten vyučující, který v tom tápe, protože prostě nejsou lidi. A je to potom těžké. A já tím, že jsem ICT koordinátor, tak vlastně pro ně i pořádám třeba menší vzdělávací akce. Letos jsme měli třeba školení na vizualizéry. Zase, aby si ty prvostupňáři třeba rozšířili to penzum vědomostí. Oni to používali jedním způsobem, neznali ty další způsoby. Takže ano, my se snažíme ty učitele vzdělávat, ale je to o té osobní motivaci.

Výzkumník: A když jste mluvila o té kolegyni, co má problém zapnout tablet, dalo by se říct, že to je izolovaný učitel, který nedodrží to ŠVP a učí se podle toho, jak chce vlastně?

Respondent 5: No určitě, protože to je vyučující matematiky a její názor je, že matematika je pořád stejná, tečka. A musím říct, není to důchodkyně, je to, řeknu, čtyřicátnice, je to překvapující, protože naopak tady máme paní učitelku už důchodkyni, která si sama pučí domů Ozobota a naučí se ho programovat. Takže není to o věku, je to opravdu o tom jednom člověku.

Výzkumník: A jak se to snažíte řešit?

Respondent 5: No, snažíme se to řešit jako podporou ve všech ohledech, ale zase je pravda, že když ten člověk je potom závislý ve všem na podpoře někoho dalšího, tak už je to potom druhý školní rok únavné. Neustále vysvětlovat, tady se tam ten tablet, tady se zapne, tady se ta aplikace zapne, takhle se otevře okno. Jako je to umorné pro ty učitele, kteří prostě potom musí neustále dělat tu podporu.

Ono je to i tak, že vlastně my máme školu online, tam je žákovská knížka online a ona potřebuje i pomoci tady s tím, takže jako třídní učitelka tím pádem není schopná ovládat třeba tady tu školu online v takové míře, aby byla samostatná. Je to teda opravdu asi jednotka nebo dva, maximálně tři učitele, kteří nejsou sami schopni něco dělat. A je nás tady pedagogů přes 40.

Výzkumník: A když jsme mluvili o tom, nebo mluvíme o tom vzdělávání těch učitelů ohledně těch digitálních kompetencí, použili jste nějaké evaluační nástroje, jako je profil učitel21, Selfie for Teachers, něco takového?

Respondent 5: My jsme měli školu21, já si pamatuju, že v ní jsme nějak tvořili ICT plán, ale tam nám jako ta kritéria nebo ty otázky, mě to přišlo takový jako strojový až, že to nebylo moc přizpůsobitelný nějaký konkrétní situace.

Výzkumník: Jo, ale škola 21 teda nehodnotí vyleženě ty kompetence, ale právě spíš tu školu. Nevím, jestli jste zaregistrovala, že právě ještě vzniknul, myslím si, že škola 21 je od roku 2011 a učitel21 je od roku 2019, myslím, tak tam vznikl ještě právě tenhle program vyloženě na evaluaci učitelů a nabízí nějaká konkrétní doporučení na ty jednotlivé kompetence.

Respondent 5: To jsem asi nepostřehla, ale jako víceméně, jestli jde o to jako

ohodnotit dovednosti těch učitelů, tak já si myslím, že na to nepotřebujeme nějaký nástroj, že nás zase není tolik, abychom to neviděli. Kdybychom byli škola, která má třeba 100 učitelů, že se denně nevidíme, nebo je oddělený ten první stupeň a ten druhý stupeň, tak tam si myslím, že by to mělo cenu, ale my se mezi sebou neustále vidíme i s tím prvním stupněm, takže jako se hodnotit nějakým dotazníkem, nevím, jestli je to úplně nutné.

Výzkumník: Rozumím, takže na vaší škole probíhá spolupráce učitelů informatiky s učiteli těch ostatních předmětů.

Neznámý řečník: Ano, ano.

Výzkumník: Měli jste nějaká školení specificky kvůli té malé revizi RVP právě na zlepšení digitálních kompetencí?

Respondent 5: Jako myslíte, celá sborovna?

Výzkumník: No, dejme tomu, že se představila ta malá revize, byl tam ten nový předmět.

Respondent 5: No, tak to ne. Jako celá sborovna, ne. Já jsem se zúčastnila nějakých těch Digiplováren, nebo co to bylo, od NPI. A to bylo asi několik online setkání, kde nám vlastně představili, o co jde. Tak tam jsem jako čerpala hodně informací a pak jsem to spíš víceméně já předváděla těm, nebo představila těm našim pedagogům, protože pochybuji, že by prvostupňáři třeba zajímaly digitální kompetence. Oni je sice musí nějak implementovat do těch svých předmětů, ale oni to dělají tak nějak, bych řekla, jako úplně samozřejmě. Ty prvostupňáři třeba na tohle to jsou podle mě i lepší, že není třeba je posílat na nějaké školení. Oni prostě tu techniku vezmou a použijou.

Výzkumník: A když jste říkala, že jste se účastnila těch Digiplováren, využili jste ještě něco od NPI pro tu tvorbu ŠVP, jako je třeba IT guru, KIM, vzorová ŠVP.

Respondent 5: IT guru, to jste mi přihrál vodu na můj mlýn, protože s tím máme negativní zkušenost. Zrovna včera na tom setkání koordinátorů to tam všichni vychvalovali a já jsem byla asi jediná, kdo měl negativní zkušenost, protože my jsme IT guru kontaktovali po e-mailu, chtěli jsme po něm radu v nějakém projektu, kde jsme potřebovali pořídit zařízení. Měli jsme dotaz ohledně těch zařízení, asi ohledně specifikace, už nevím přesně. A IT guru nám v podstatě jako by neodpověděl. Podle mě IT guru funguje tak, že někam přijede a vykáže potom tu činnost. A ono se hodně blbě vyazuje, že jste odpověděl někomu na e-mail. Takže on nám neustále podbízela tu svoji návštěvu, že přijede, že vysvětlí. My jsme říkali, ne, my nechceme, abyste sem jezdil, my nemáme čtyři hodiny na to. My prostě potřebujeme jedno slovo, jednu odpověď na otázku, kterou teda on mi nedal. Takže za mě spíš než IT guru, tak úplně perfektně funguje Facebooková skupina ICT koordinátoři sobě. Tam se na něco zeptáme, do půl hodiny mám čtyři odpovědi a většinou správně. Takže ta vzájemná podpora těch ICT koordinátorů za mě funguje mnohem líp, než nějaký IT guru. Ale jinak NPI, my využíváme vzdělávání od krajského centra vzdělávání. Jako podle mě i spousta učitelů od NPI využívala ty webináře, hlavně co byly zdarma. To už teď nějak asi ustalo, teda ta činnost, ale jako jezdili, vím, že češtináři si tam našli to svoje. Já jsem taky byla za informatiku na několika. Takže to NPI, jako to jsme využívaly.

Výzkumník: Když jste říkala, že ten IT guru se pořád podbízela, aby přijel a říkala jste, že nemáte čtyři hodiny na to řešit s ním.

Neznámý řečník: My nemáme ani hodinu.

Výzkumník: Chápu. Je teda problém třeba tady těch pomocí, který nabízelo NPI, že nemáte prostě dostatek času se těm pomocím věnovat?

Respondent 5: No to rozhodně, protože, jo, když navíc jsem ještě zástupkyně a sedí se mnou prostě pan ředitel, tak jako to, že někdo přijede na dvě hodiny, to je pro nás nesmírně těžký, jako najít v tom běžným týdnu, školním den, kdyby jsme opravdu oba měli dvě hodiny čas si s někým sednout, nerušení a něco řešit. Ono to možná zní abstraktně, ale opravdu, já jsem dneska chtěla vybalit šest tabletů a dát jim inventární číslo. Teď jsou dvě hodiny a já mám ty tablety pořád zabalený na stole. Prostě podle mě tahle pomoc, možná to někomu vyhovuje. Včera chválili hrozně toho IT guru, hlavně střední školy. A je to asi tím, že tam měli víc žáků a měli třeba dva ICT koordinátory. Jednou na první stupeň, jednou na druhý stupeň. Nikdo z nich nebyl zástupce ředitele, takže věřím, že třeba toho času mají víc. Ale v téhle naší konkrétní situaci, kterou máme my tady, tak prostě takováhle pomoc je pro nás spíš, spíš nám to ještě přidělá víc práce. Nám spíš vyhovuje obracet se na toho člověka telefonicky, e-mailem, úplně nejlepší je pro nás e-mail. Když já mám čas, napíšu e-mail, zeptám se, když já mám čas, tak si přečtu tu odpověď. To je pro nás úplně ideální.

Výzkumník: Bylo pro vás obtížné se zorientovat v té nabídce těch podpor nebo i těch aktuálních, když potřebujete něco řešit? Bylo jasné, že se máte obrátit na IT guru?

Respondent 5: To asi jo, to bylo hodně propagované v IT guru a vůbec to NPI mělo tu nabídku docela dost přehledně zpracovanou. To jo. To bylo fajn.

Výzkumník: Plánujete dělat ještě další změny toho RVP na základě průběžní analýzy?

Respondent 5: My čekáme, co přijde z hora, už čekáme tu revizi, (velkou reivi) ale čekáme už rok, takže my jsme si řekli, že se nebudeme do ničeho pouštět, aby nám potom za půl roku neřekli, že to máme zase celý předělat. Ale tak to datum se pořád odsouvá. Ale myslím si, že tohle je takový setrvalý stav teďka, že na to nechceme sahat, pořád čekáme, čekáme a oni pořád slibují, že už to bude.

Výzkumník: Co pro vás během implementace bylo nejobtížnější?

Respondent 5: No, asi vysvětlit těm neinformatikům, že teď teda ta část práce v uvozovkách bude na nich. Že vlastně, že ta informatika teď bude něco jiného, než si doteď roky představovali, že budeme psát ve Wordu, dělat tabulky v Excelu, takže prostě my, ano, můžeme psát ve Wordu, ale nebudeme děti učit 5 hodin ovládat textový editor. Že o tom ta informatika není. Mně samotnému to taky dalo práci, vlastně přeorientovat si to v hlavě, a myslím si, že to je pro učitele neinformatiky, že to je velká výzva, taky si to trošku, ty zaběhlé věci, v sobě nějak vyřešit, nějak si to v sobě přetočit, že doteď jsem to dělal takhle, ale teď třeba můžu, dejme tomu, v češtině napsat ten dopis třeba jako e-mail. Teď jsme to 10 let psali do sešitu, a linkovali jsme si okraje, že jo, a teď najednou, hele, co kdybych to třeba s těma dětma napsal jako e-mail. Je to těžké a pořád to probíhá, si myslím. Pořád je tady taková... Že přijde češtinářka za informatikem a řekne, nemohu by si, prosím tě, při té informatice to s nima napsat. No a on jí řekne, no nemohu, já mám jednu hodinu týdně a já ji potřebuju. Ty máš těch hodin pět, tak prostě si to s těma dětma v té hodině napište. Jako je to doteď.

Výzkumník: Rozumím. A co byste na základě aktuálních zkušeností z té implementace udělali jinak, kdybyste byli znovu o nějaké tři roky zpátky?

Respondent 5: No, tak teď marně, my jsme to udělali tak dobře, že bychom

to asi jinak ani nedělali. My jsme opravdu to ŠVP naladili tak, že vlastně ty tematické plány dávají takovou určitou svobodu. Teď jsme měnili v srpnu jeden tematický plán v šestce, ale jinak si myslím, že to máme uděláno dobře.

Výzkumník: A vy jste to dělali v INSPISu?

Respondent 5: Ano, v INSPISu. To teda, ten teda dobrej není, ale my to máme dobře. :)

Výzkumník: A není dobrej, jakože...

Respondent 5: To je strašný systém.

Výzkumník: Je to horší jenom tím uživatelským ovládáním, které nenapsané.

Respondent 5: Je to uživatelsky nepřívětivá věc, to provazování tam věčný, kompetence tam navazovat a průřezová témata tam navazovat. Je to fajn pro inspekci i pro nás, že se podíváte na tu zpětnou kontrolu, že máte všechno splněno, všechno vám tam svítí zeleně. Který vám vygeneruje ten INSPIS, to je prostě 360 nebo tolik stran absolutně nečitelných. A my pořád doufáme, že po revizi se to změní. No, tak doufat můžeme, no.

Výzkumník: Ale teda to, že je to informační systém a že to tam kontroluje přesně ty podmínky návaznosti a tak dále, to vás donutilo, nebo ne donutilo, ale kvůli tomu to používáte?

Neznámý řečník: Ano, ano.

Výzkumník: Dobrá. Je něco, na co jsem se nezeptal, ale chtěla byste to zmínit?

Respondent 5: No, já třeba mám hodně dobrou zkušenost s těmi modelovými ŠVP od toho imyšlení. Víím, že na to někteří lidé i nadávají, že jako neřídte se všichni tím i myšlením. Ale my jsme aspoň měli něco, co se dalo uchopit. Říct si, jo, takhle jsme na tom, nějaké robotické pomůcky máme, tady si to předěláme, tady si něco přidáme, tady si něco ubereme. A tohle to by se mi třeba líbilo, nevím, do jaké míry je to proveditelné, kdyby tohle třeba bylo i na ostatní předměty. Nějaká modelová ŽVP, řekněme třeba ve třech úrovních, jako to bylo na tom i myšlení, že začínáme, nebo už jsme sebevědomí. A my jako informatici, jako ta sekce, jako ta předmětová komise, jsme se aspoň měli čeho chytit, měli jsme nějakou rámcovou představu, jak by to mohlo vypadat. Věděli jsme, že teď to neděláme úplně špatně. A tohle to, pro ty školy, které jsou v tom úplně ztracené, si myslím, že to je velká záchrana, mít nějaký modelový ŽVP, od kterého se jakoby odpíchnu.

Výzkumník: A ocenili byste, kdyby to bylo ještě konkrétnější?

Respondent 5: Já třeba ne. Já třeba ne. Mně by se zase nelíbilo, kdyby tam bylo prostě v prosinci dělejte s ozobotem. To zase úplně ne.

Výzkumník: Spíš jsem to myslel tak, kdybyste vzala to modelové ŠVP opatrně vpřed a tam by byl třeba ještě proklik na, dejme tomu, konkrétně připravené věci z toho modelového ŠVP, i když samozřejmě tam se odkazuje na ty učebnice.

Respondent 5: Právě, já se obávám, že by to vedlo k tomu, že ty školy by to prostě opravdu zkopírovaly celé. A bylo by třeba 20 škol, co by měly úplně stejně a teď by ale vůbec netušili, proč to tak mají a co se tam vlastně jako dělá. Lepší je mít nějakou kostru a na ní si nabalit to svoje z toho svého prostředí, z těch svých možností, co já tady mám. My jsme XY, ale tamhle v YZ to můžou mít zase úplně jinak.

Výzkumník: Dobře. Tak jo, já vám moc děkuji za rozhovor.

Respondent 5: Není vůbec zač.

F. Rozhovor 6

Výzkumník: Dobrá, tak teď se ještě jednou zeptám. Rozhovor je anonymní a pro potřeby výzkumu je potřeba jej nahrát. Souhlasíš s nahráváním?

Respondent 6: Souhlasím.

Výzkumník: Skvěle, děkuji. Tak, jak dlouho už učíš a jakou dlouho už máš roli ŠVP koordinátorky?

Respondent 6: Takže učím 6 let a jak dlouho mám tu roli? Tak vzhledem k tomu, že nové RVP nebo ta digitální kompetence vešla v platnost roku 2021 v lednu, tak jsme vstoupili okamžitě do toho náběhového ročníku prvního, takže od školního roku 2021-2022 vlastně učím tu informatiku znovu a tím pádem vlastně během toho roku se sbírala data a vytvořilo se nové ŠVP ve školním roce 2022-2023. Takže jsem školní koordinátor vlastně třetím rokem.

Výzkumník: Jakým způsobem jste spolupracovali na ŠVP s ředitelem?

Respondent 6: Byli jsme v neustálém kontaktu, já mám teda paní ředitelku, a byli jsme v neustálém kontaktu, víceméně já jsem si něco navrhla, ona to jako tak nějakým způsobem schválila, jelikož, jak jsem už avizovala, ona má ve mně plnou podporu, jelikož jsem jediný informatik jakoby z pedagogického směru u nás na škole, takže víceméně jsme vycházeli z těch pomůcek a materiálů, co máme ve škole a tím pádem jsme se to nějak společně snažili zakomponovat do toho školního vzdělávacího programu.

Výzkumník: Jaký máš přístup k informatice a obecně k technologiím? A jestli se to promítlo do toho ŠVP?

Respondent 6: Určitě, můj postoj, přístup je velice kladný, pozitivní, já od malá jsem vlastně byla tak nějak obklopena těmi technologiemi a vždycky mě to hrozně bavilo a sama se snažím jakoby posouvat dál a hledat nové způsoby, takže hledat nové nástroje, nové materiály a dělat tu výuku takovou jako zábavnou formou, interaktivní formou, tak aby si děti na to přišly samy.

Výzkumník: A během té tvorby ŠVP, jak jste spolupracovali s ostatními učiteli? Myslím to tak, tam byla redukce nějakého obsahu, začlenění těch digitálních kompetencí do ostatních předmětů, tak jak jste přistoupili k tomuhle?

Respondent 6: Vzhledem k tomu, že jsem potom dostala i ten titul ICT koordinátor, tak vlastně tam se předpokládá, že ta náplň práce je taková, že vlastně ten ICT koordinátor spolupracuje s těmi pedagogy, s těmi kolegy a vlastně ukazuje jim cestu jak, jak to jde, co mohou využívat v těch svých předmětech. A já mám teda obrovskou výhodu, že já mám kolegyně, které jsou otevřené veškerým nápadům, veškerým pokrokům. Takže já musím říct, co se týká takových češtin, matematik, tak opravdu paní učitelky si to vzaly za své. Většina z nich to třeba dělala normálně v rámci svých předmětů, akorát nevěděly, že teď už se to jmenuje digitální kompetence. Takže třeba v rámci matematiky paní učitelka automaticky dětem dělá vlastně v Excelu, ukazuje jim ten Excel, ukazuje jim ty nástroje třeba do grafů. V rámci češtiny si převzaly ty office nástroje, jakože paní učitelka s nimi začala psát, zkoušela diktáty ve Wordu, zkoušeli jsme si posílat outlookové e-maily, takže opravdu ty nástroje v rámci toho office balíčku, když to tak řeknu, se opravdu promítly do těch ostatních předmětů. Máme tam paní učitelky vyloženě pro první stupeň, který prostě se nebály a v rámci třeba pracovních činností teďka dělají prostě s Lego Spike, protože se jim ukázala, jak na to, nebojí se toho

a vlastně výstupem pracovních činností, teď nevím jestli 2. nebo 3. ročník, je vyloženě sestavení modelu, takže oni si sestavili model a vlastně já jsem jim potom jenom ukázala takové to, jako hele, tady máte ještě tablet, pojd'te to ještě zkusit naprogramovat a výborný, od první třídy děti používají B-boty, prostě spojují to s prvoukou, spojují to s češtinou, spojují to prostě s těmi naukovými předměty, takže za mě já jsem to vyhrála, co se týká kolegyně, že se toho nebojí.

Výzkumník: To znamená... tím pádem učitelé mají dostatečné digitální kompetence pro tu revizi?

Respondent 6: Samozřejmě je to individuální, jo, někdo má prostě ty kompetence větší, teď nechci jako diskriminovat, ale prostě ti mladší kolegové jsou prostě taková otevřenější, když na ty starší kolegyně jsou takové, jakoby bojácné, trošičku, jako z prvu mají vždycky takový ten předsudek, trošku se bojí, ale já přece nestihnu to svoje, to, co mám probrat, jo, a neviděj v tom ty pozitiva, takže musím přijít já, musí za mnou stát ještě paní ředitelka, abychom prostě toho dotyčného trošku, jakoby, popotlačili, popostrčili, aby vlastně v tom, jakoby, viděl ten přínos.

Výzkumník: A dělali jste nějaké vyhodnocení těch kompetencí, jako třeba evaluační nástroje profil učitel21, Selfie for Teachers?

Respondent 6: A tohle nám proběhlo taková ta, ale to bylo dobrovolné, to bylo ten, ne ten řidičák, ale takový ty kompetence, já asi vím, co myslíš, a teď si nevzpomenu na ten nástroj, respektive, to byla nějaké webové prostředí, kde to prostě zkoumalo, vlastně ty digitální kompetence, jakože vyhledávání informací, a tady tohleto, jak se vlastně zběhla, jakoby, v tom prostředí, ale to bylo dobrovolné, to nebylo vyloženě autoevaluační nástroj.

Výzkumník: Jo, jo, dobře. Mají učitelé možnost vzdělávat se v těch digitálních kompetencích?

Respondent 6: Ano, my to máme, jakoby, na začátku školního roku, většinou každý, sice píšeme nějaký seznam toho, v čem bychom se letos chtěli vzdělávat, takže paní učitelky si můžou vybírat, čas od času přijede někdo i k nám, a nebo prostě mě poprosí paní ředitelka, a třeba teď jsem já vedla školení na AI pro své kolegyně, aby viděly vlastně, jak se dají připravovat hodiny a tak dále.

Výzkumník: A specificky kvůli té nové informatice, jste měli nějaké školení?

Respondent 6: Hromadně ne. Hromadně, já jsem třeba někde jela a řekla jsem třeba, já nevím, paní učitelce, co učí třetí ročník, hele, to by se ti mohlo hodit, pojeď se mnou. A jeli jsme, myslím, dvakrát jsme byli na Digi Roadshow a na NPI a tady tyhle věci. A oni si vlastně taky rozšířili obzory a podívali se, že vlastně ta informatika nespadá jenom do informatiky, ale že se to opravdu prolíná všemi předměty.

Výzkumník: A to jste potom vlastně předali těm kolegům na škole.

Respondent 6: Většinou.

Výzkumník: To co jste dozvěděli na těch kurzech.

Respondent 6: Jo, jo.

Výzkumník: Máte na škole nějaký izolovaný učitele? kteří by řekli, tak tohle já dělat nebudu, a vůbec nerespektovali vlastně to nový ŠVP?

Respondent 6: Ne. Máme, jak říkám, takový ty starý struktury, který jako mají tyhle ty tendence, ale většinou se zatím vždycky nechali zlomit.

Výzkumník: Dobře. Když jste zpracovávali tu malou revizi do ŠVP, využili jste nějakou z nabízených pomocí, jako byl, nebo je IT guru, kim, modelová ŠVP?

Respondent 6: Já jsem začala vycházet z imyšlení. Vlastně tam jsem, to byl takovej ten můj nějaký mustr, nebo ten, jak to říct, ta kostra, ze které jsem vlastně vycházela. A vlastně vybrala jsem si ten progresivně vpřed. To byl, myslím tuším, ten třetí. Protože tam, to je zakomponovaný právě od toho třetího ročníku. A tím, že my jsme do toho v tom náběhovém roce šli právě s tou informatikou od třetího ročníku. Takže vlastně tom se mi pasovalo. A vlastně z toho já jsem vycházela.

Výzkumník: A když jsi se rozhodla pro tenhle, jakoby možná náročnější, nebo pokročilejší vzor toho ŠVP, brala si v potaz, jestli to zvládnou děti?

Respondent 6: Asi se přiznám, že jsem na toto úplně nebrala ohled. Že jsem si tak nějak říkala, že tím, že mi vlastně ta povinná informatika je čtvrtý, pátý ročník. A já si vlastně obsah toho učiva můžu rozložit místo do dvou let, do tří let. Tak jsem si jako brala, že je to spíš výhoda pro ty děti, děti, že já naopak ve třetím ročníku budu mít mnohem víc času s takovou tou motorikou u toho počítače, protože děti v dnešní době umějí perfektně jako dotykový obrazovky prstíkem, ale prostě my to třetí ročník opravdu věnujeme tu práci s tou motorikou typu co je dvojklik, chytني si správně myš, jo, prostě takový to hele tady je karta, tady toto zavíráš tímto křížkem, jo, takže já naopak jakoby se spíš seznamujeme v tom třetím ročníku, tam si víc hraje, ale prostě jakoby nějaké učivo to máme až v tom čtvrtém, pátém ročníku to potom už jenom jakoby navazujeme, prohlubujeme.

Výzkumník: Proč jsi nevyužila nějakou další pomoc, jako je třeba ten IT guru nebo krajský koordinátor?

Respondent 6: Já nevím, já jsem tak nějak jako jsem si sebou byla docela jistá a to imyšlení se mi jako líbilo a říkám a ten první rok to bylo takový, že jsme to zkoušeli a vlastně během toho školního roku jsem si přesně tak nějak jakoby rozmyslela co do kterého ročníku vlastně jako zakomponujeme a potom na to konto vlastně vzniklo celkové to ŠVP. Ale samozřejmě já jsem mezi tím byla na několika webinářích, seminářích, co se týká, já nevím, právě té informatiky speciálně na první stupeň, tak abych jako sbírala ty materiály, takže já jsem to tak nějak jakoby, říkám sbírala, sbírala a potom jsem to tak nějak jako rozvrstvila do těch třech ročníků.

Výzkumník: A bylo pro tebe těžké se zorientovat a vědět, kde začít?

Respondent 6: Tam asi byl nejtěžší ten první krok, vlastně jakoby sednout si opravdu, zjistit vlastně, co patří do těch informačních systémů, co patří do data modelování, co patří do té algoritmizace a tak. A tady toto bylo asi nejtěžší vlastně, protože spousta aktivit opravdu se děje na té škole, ale ať už ty unplugged activity a tak dále, akorát to prostě nebylo tak pojmenovaný, nebylo to někde úplně zakomponovaný. Takže toto byl asi ten nejtěžší krok, rozvrstvit si to učivo do těch oblastí a potom z toho vlastně vytvořit něco smysluplného.

Výzkumník: Co pro tebe během té implementace bylo nejobtížnější?

Respondent 6: To je těžká otázka. Co pro mě bylo nejobtížnější? Asi takový ten vnitřní pocit, dělám to správně, bude to k něčemu? A u nás je nejhorší to, že tím, že my jsme jenom první stupeň, tak taková ta obava zvládnout ty děti naučit všechno, tak aby byly vybaveny na ten druhý stupeň, protože ten druhý stupeň vlastně šel, taky ty školy to měly trošičku jinak, každá se zapojovala jinak do toho vzdělávání, do toho zapojování té digitální kompetence. A teď to bylo, bude to dostačující pro ty děti, anebo naopak moje děti budou hodně vepředu právě proto, že už jsme šli do toho náběhového ročníku. Toto pro mě bylo asi jako

nejtěžší. Takže já jsem si třeba tehdy vzala ŠVP naší spádové školy, ze které jsem potom vycházela, tak aby opravdu v tom ŠVP bylo obsažené to, co by tam mělo být, a aby ty děti jakoby plynule navázaly potom na ten druhý stupeň. Pokud se dítě rozhodne v dnešní době, že půjde na jinou školu, tak to už jako neovlivním, no.

Výzkumník: A to ŠVP si tvořila v INSPISu nebo?

Respondent 6: Jo, jo. Začala jsem v INSPISu a teď vlastně děláme vlastní revizi, a tam jakoby zase ta kostra vychází z INSPISu, ale už si to upravujeme podle sebe, protože z toho INSPISu vychází vždycky dvou set stránkový dokument, takže my to tam trošičku různě redukuje, sdružujeme a tak dále, tak aby z toho byl třeba jenom sto dvaceti stránkový dokument.

Výzkumník: Takže v tom INSPISu je výhoda, že to kontroluje ty návaznosti?

Respondent 6: No, výhoda. Já nevím, jak velkou zkušenost máš ty s INSPISem, ale ono ve finále tam jsou dané jenom ty RVP výstupy. Ty ŠVP výstupy si vytváříš sám, to učivo si taky vytváříš sám, takže pokud ty si do toho učiva dáš hchkrdtn a propojíš to s ŠVP a propojíš to s RVP, ono tě to všechno zazelená. Takže ono je to sice hezké, že ono se to jakoby provazuje, ale vlastně nekontroluje to, jestli ty tam máš hrubky, nekontroluje to, jestli to je... Tu správnost to nekontroluje vůbec. Takže toto mě potom odradilo na tom, abychom dál v tom pokračovali. Opravdu se vygeneruje ten dokument, ale potom už se upravujeme podle sebe.

Výzkumník: Co by sis na základě aktuálních zkušeností, který máš z té malý implementace, teda z implementace malý revize, co by sis dělala jinak, kdybys to dělala znovu?

Respondent 6: Co bych dělala jinak?

To jsou samé těžké otázky. Nevím.

Výzkumník: Ale zase žádná odpověď není špatná. Takže nevím, nebo nic je jako v pohodě.

Respondent 6: Já nevím, mě se zatím jako, jelikož už říkám, jedeme od toho náběhového ročníku, takže letos už to učím opravdu čtvrtým rokem, tak zatím jako sbírám samá pozitiva. Děti to baví, děti si myslím, že odchází od nás z toho pátého ročníku vybavené. Jakoby téma znalostma, téma kompetencema hlavně. A kolikrát se potom dozvídám už zpětně, že děti jsou kolikrát vybavenější než jejich vlastní rodiče. Že děti opravdu se rozvíjí dál nějakou cestou, kterou já jsem jim někde, někde jsem jim prostě poskytla nějaký základ. A oni už opravdu přemýšlí, jak dál. Takže asi bych aktuálně neudělala nic jinak.

Výzkumník: A je něco, na co jsem se neptal, ale chtěla bys to zmínit k tomuto tématu?

Respondent 6: Možná, že informatiky je malá časová dotace. Protože občas opravdu, když se děti pro něco nadchnou, tak ta jedna hodina týdně je prostě hrozně málo. A když mám třeba silnější třídu, co se týká programování, nebo obecně robotiky a tak dále, tak prostě jedna hodina je málo. A potom třeba v loňském školním roce se mi stalo, že jsme měli informatiku s pátým ročníkem ve středu. A to vycházely státní svátky. A my tady se připravujeme, vždycky máme obecní akci Hody. Takže se nacvičovalo. Takže já jsem třeba během měsíce přišla o tři hodiny informatiky. A tři hodiny prostě jako z té dotace třicet něco je prostě strašně moc. Když to má člověk tak nějakým tematickým plánem rozplánované. Takže mi to přijde jako málo. Ale zase chápu, kde to vzít, tak aby si dětem úplně

nenavýšily ty hodiny. Protože samozřejmě každý učitel svého předmětu má pocit, že jeho předmět je nejlepší a potřebuje ten čas taky. Ale já naopak si myslím, že informatika má mnohem větší budoucnost než spousta jiných předmětů. Protože bychom měli ty děti učit naopak, jak vyhledávat informace a ne se pořád všechno memorovat. To je můj názor a tady narazím u některých kolegů. Protože oni si budou stát za těmi větami a vedlejšími, hlavními a tak dále. A tady tyhle věci a já naopak si myslím, že i z vlastní zkušenosti vím, že jsem to v životě nikde nepotřebovala. A to si myslím, že jsem češtinářský naci, že mám hrozně ráda, když někdo umí psát česky, měkký, tvrdý I a bez hrubek. Ale prostě bychom měli naučit ty děti, jak pracovat s těmi informacemi, jak je vyhledávat, jak je používat a ne jak se děje. Prostě na některých školách to plošně zakazování telefonu a tady těchto věcí, já jsem proti tomu. Protože doma je to nenaučí. Doma opravdu dostanou tablet a jedou si s prstíčkem. Ale prostě taková nějaká ta vzdělávací struktura z rodiny nepříjde. Takže bych prostě chtěla, aby učitelé informatiky drželi za jeden provaz a naopak otočili ty rodiče, nebo ne rodiče, prostě i vedení některých zřizovatelů. Protože zakázat to je strašně jednoduché. Ale pojďme se připravovat. Pojďme jim to ukázat. To je asi jediné, co bych chtěla říct k tomu.

Výzkumník: Dobře, tak ti děkuji za rozhovor.

Respondent 6: Není zač a ať se ti to povede.